

منتخبی از جوایز حوزه علم و فرهنگ در جهان و ایران

محقق: منیژه اخوان

دیرخانه مجله علم و
فناوری در جهان اسلام

به نام خداوند بخشنده و مهربان

منتخبی از جوایز حوزه علم و فرهنگ در جهان و ایران

محقق: منیژه اخوان

دبیرخانه پیشبرد علم و
فناوری در جهان اسلام

© دبیرخانه پیشبرد علم و فناوری در جهان اسلام، ۱۳۹۸

عنوان: منتخبی از جوایز حوزه علم و فرهنگ در جهان و ایران

محقق: منیژه اخوان

تعداد صفحات: ۱۲۷ صفحه (شامل کتابنامه و پیوست)

ناشر: دبیرخانه پیشبرد علم و فناوری در جهان اسلام با همکاری موسسه فرهنگی اکو

سال انتشار: ۱۳۹۸

محل انتشار: تهران

همه حقوق محفوظ است. بدون مجوز کتبی ناشر نمی‌توان هیچ بخشی از این متن را چاپ یا تولید مجدد کرد یا در هر شکلی یا توسط هر وسیله الکترونیکی، مکانیکی یا دیگر ابزارها که تا اکنون شناخته شده و یا در آینده اختراع خواهد شد، از جمله فتوکپی و ضبط یا برای ذخیره در سیستم‌های اطلاعاتی یا بازیابی مورد استفاده قرار داد.

چکیده

گزارش «منتخبی از جوایز حوزه علم و فرهنگ در جهان و ایران»، در راستای تنظیم و تدوین آئین نشان عالی اکو و نشان عالی شبکه دانشمندان جهان اسلام تهیه شده است. هدف این گزارش، ارائه چارچوب پیشنهادی برای طراحی و پیاده‌سازی جوایز در مؤسسه فرهنگی اکو بر اساس تجربه‌شناسی برخی از جوایز، مدال‌ها یا نشان‌های افتخار با رویکردی مقایسه‌ای است.

در این گزارش برخی از جوایز و مدال‌ها، شامل جوایز و مدال‌های یونسکو، جوایز ایس‌س‌کو، جایزه شهروند جهانی سر جیو ویرا دی ملو، جایزه ادبی اتحادیه اروپا، جایزه کتاب اروپا، جوایز آکادمی علوم جهان و همچنین جوایز ایرانی از قبیل جایزه جشنواره خوارزمی، جشنواره تحقیقاتی علوم پزشکی رازی، جشنواره بین‌المللی فارابی و جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران مورد توجه قرار گرفته است و اهداف، شرایط دریافت جایزه، نحوه درخواست و معیار داوری آنها بررسی شده است.

در نهایت، با توجه به مطالعه صورت گرفته، پیشنهاد شده است که طراحی و اجرای نشان عالی اکو و نشان عالی شبکه دانشمندان جهان اسلام بایستی در سه سطح الف. ابعاد و وجوه راهبردی جایزه، ب. ابعاد محتوایی و موضوعی جایزه و ج. ابعاد فرمی و قالبی جایزه صورت گیرد. سطح اول معطوف به چشم‌انداز، اهداف و مأموریت‌های جایزه است و باید بر اساس سیاست‌های بالادستی مؤسسه تعیین شود. در سطح دوم باید مشخص شود که جوایز با چه نگاهی و در چه حوزه‌هایی و با چه تمرکزی طراحی و اجرا می‌شوند و در سطح سوم که مورد تأکید این گزارش است، شکل اجرایی و روش پیاده‌سازی جایزه مشخص می‌شود.

Abstract

"A Collection of the Awards in the Realms of Science and Culture in the World and in Iran" is compiled in order to regulate and codify the Excellent Badge of the ECO and the Excellent Badge of the Network of Scholars of the Islamic World. Adopting the comparative approach, the main purpose of this report is to implement a framework for composing and realizing awards of the Cultural Institute of ECO based on the review of more notable expertise on awards, badges or proud labels and medals.

In this report, some awards and medals, include the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) Awards and Medals, Islamic Educational, Scientific and Cultural Organization (ISESCO) Awards, The Sergio Vieira de Mello Citizen of the World award, the European Union Prize for Literature (EUPL), the European Book Prize, the World Academy of Sciences Award, as well as Iranian awards and prizes such as the Khwarizmi Awards, the Razi Medical Sciences Research Award, the Farabi International Prize, and the Book of the Year Prize, have been reflected and for each case, the intentions, requirements for winning the award, the manner of applying and the principles for the assessments have been evaluated.

The report proposes the configuration and implementation of the Excellent Badge of the ECO and the Excellent Badge of the network of scholars of the Islamic world should be pursued in three levels: a. the strategic dimensions and features of the award, b. the thematic and inclusion characteristics of the award; and c. the appearance and template peculiarities of the award. The first level focuses on purposes, objectives, and missions of the award and should be circumscribed based on the upstream policies of the institution. At the second level, it should be defined which award is designed and implemented in what areas and with what focus, and finally, in the third level, which is more highlighted in the report, the form of accomplishment and the method of implementation of the award should be stipulated.

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۷	جوایز یونسکو
۸	جوایز یونسکو در حوزه آموزش
۸	جایزه یونسکو- ژاپن به آموزش برای توسعه پایدار
۱۱	جایزه یونسکو برای آموزش زنان و دختران
۱۴	جایزه بین‌المللی سلطان حامد بن عیسی آل خلیفه برای استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در آموزش
۱۵	جوایز بین‌المللی سوادآموزی یونسکو
۱۸	جایزه یونسکو/ حمدان ابن رشید آل مکتوم برای شاخص‌ترین تجارب و عملکرد در ارتقاء اثربخشی معلمان
۲۰	جوایز یونسکو در حوزه علوم طبیعی
۲۰	جایزه کالینگا برای ترویج علم
۲۲	جایزه بین‌المللی یونسکو- اورنال برای زنان در علم
۲۴	جایزه بین‌المللی یونسکو- گینه استوایی برای پژوهش در علوم زیستی
۲۶	جایزه کارلوس جی فینلی- یونسکو برای میکروبیولوژی
۲۷	جوایز یونسکو در حوزه علوم اجتماعی و علوم انسانی
۲۷	جایزه ابن سینا برای اخلاق در علم
۲۹	جایزه جیم تورس بودت در حوزه علوم اجتماعی، علوم انسانی و هنر یونسکو/ دانشگاه ملی مکزیک
۳۰	جایزه بین‌المللی خوزه مارتی یونسکو
۳۲	جایزه بین‌المللی سیمون بولیوار یونسکو
۳۲	جایزه خوان بوش یونسکو برای ترویج تحقیق علوم اجتماعی در امریکای لاتین و کارائیب
۳۴	جایزه مادانجیت سینگ برای ترویج تساهل و عدم خشونت
۳۶	جایزه یونسکو/ شارجه برای فرهنگ عرب
۳۸	جایزه صلح فلیکس هوفویت- بونی یونسکو
۴۰	جوایز یونسکو در حوزه فرهنگ: جایزه بین‌المللی ملینا مرکوری یونسکو- یونان برای حفاظت و مدیریت مناظر فرهنگی
۴۱	جوایز یونسکو در حوزه ارتباطات و اطلاعات
۴۱	جایزه آزادی مطبوعات جهانی یونسکو/ گیلرمو کانو
۴۲	جایزه حافظه جهانی یونسکو/ جیکجی
۴۴	جایزه یونسکو/ امیر جابر احمد آل صباح برای توانمندسازی دیجیتال افرادی با ناتوانی جسمی

۴۶	جوایز یونسکو در حوزه محیط زیست و علوم
۴۶	جایزه سلطان قابوس برای حفاظت از محیط زیست
۴۸	جایزه میشل باتیس برای مدیریت ذخیره گاه‌های زیست کره
۴۹	جایزه دانشمندان جوان انسان و کره مسکون یونسکو
۵۱	مدال‌های یونسکو
۵۱	الف. مدال‌های حوزه میراث جهانی
۵۴	ب. سالگردها و رویدادهای تاریخی
۶۱	جوایز ایسکو
۶۲	جوایز ایسکو در حوزه آموزش
۶۲	جایزه منابع آموزشی باز دیجیتال، دوره اول
۶۶	جایزه حمدان ابن رشید آل مکتوم- ایسکو برای توسعه داوطلبانه تسهیلات آموزشی در جهان اسلام
۶۷	جایزه سوادآموزی و آموزش غیررسمی ایسکو
۶۹	جایزه ایسکو برای سوادآموزی
۶۹	جایزه ایسکو/ اُسی آی اس برای آموزش دهندگان
۷۰	جایزه ایسکو در حوزه علم و فناوری: جایزه علم و فناوری ایسکو
۷۱	جوایز ایسکو در حوزه فرهنگ: جوایز ایسکو در طول مراسم بزرگداشت پایتخت‌های فرهنگی اسلامی
۷۲	جوایز ایسکو در حوزه ارتباطات و اطلاعات: جایزه مطالعات و تحقیقات رسانه‌ای
۷۳	جایزه شهروند جهانی سر جیو ویرا دی ملو
۷۷	جوایز اروپایی
۷۸	جایزه ادبی اتحادیه اروپا
۷۹	جایزه کتاب اروپا
۸۰	جوایز آکادمی علوم جهان
۸۱	جوایز ایرانی
۸۲	جایزه جشنواره خوارزمی
۹۲	جشنواره تحقیقاتی علوم پزشکی رازی
۹۴	جشنواره بین‌المللی فارابی
۹۸	جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران
۱۰۱	جمع‌بندی
۱۰۵	منابع
۱۱۳	پیوست: فهرست مهمترین جوایز علمی در جهان و ایران

مقدمه

تحقیق حاضر به مناسبت تدوین آئین نشان عالی اکو و نشان عالی شبکه دانشمندان جهان اسلام تهیه شده است تا از این مسیر مطالعات مقایسه‌ای در خصوص انواع جوایز بین‌المللی در قالب‌های مختلف تشویق و برگزیدن‌های رقابتی، معرفی توسط خبرگان و ... صورت گیرد.

شورای سیاست‌گذاری علم و فرهنگ مؤسسه فرهنگی اکو و دبیرخانه پیشبرد علم و فناوری جهان اسلام، طی تفاهم‌نامه مشترکی، با برگزاری جلسات دوره‌ای، به بررسی و تصویب فعالیت‌های مشترک مؤسسه فرهنگی اکو و دبیرخانه پیشبرد علم و فناوری جهان اسلام می‌پردازند. این تفاهم‌نامه بر اساس استفاده از ظرفیت‌های مؤسسه فرهنگی اکو و دبیرخانه پیشبرد علم و فناوری در جهان اسلام در راستای تقویت و توسعه همکاری‌های فرهنگی، آموزشی و پژوهشی میان کشورهای عضو اکو بنا شده است. همچنین، در این تفاهم‌نامه بر محورهای همچون انجام پژوهش‌های علمی مشترک، انتشار نشریات علمی، برگزاری همایش‌ها، کارگاه‌ها و نشست‌های تخصصی بین‌المللی با زیرساخت فرهنگ، علم، صنعت و نوآوری تأکید شده است.

جوایز، مدال‌ها و نشان‌های متعددی در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی و در حوزه‌های مختلف وجود دارد که هر یک بر اساس چشم‌اندازها و اهداف کلان و عینی و برنامه‌های عمل خاصی، تنظیم شده‌اند. در این میان، بررسی تجارب مختلف در ارتباط با رویه عمومی اعطای آنها می‌تواند حاوی آموزه‌های سودمندی برای تنظیم و برنامه‌ریزی برای نشان عالی اکو و نشان عالی شبکه دانشمندان جهان اسلام باشد.

باید در نظر داشت که میان پاداش، جایزه، مدال و نشان افتخار تفاوت وجود دارد. بر اساس فرهنگ لغت مریام وبستر، «پاداش»^۱ به هر نوع قدردانی که به سبب انجام امری و یا خدمت-گذاری شایسته که محتمل است جنبه مادی و یا معنوی داشته باشد، اطلاق می شود و عمدتاً به دستاوردی که در یک فضای غیررقابتی حاصل می شود، تعلق می گیرد. در مقابل، «جایزه»^۲ غالباً ماهیت عینی دارد و در فرجام یک رقابت، به شخص یا اشخاص برنده اعطا می شود؛ رقابتی که در آغاز، گروهی با علم به قوانین مسابقه فوق الذکر و به امید دستیابی به یک جایزه با یکدیگر به رقابت می پردازند و می تواند از طریق اهدای گواهینامه‌ها^۳، لوح‌های تقدیر^۴ و یا کاپ قهرمانی (به‌ویژه در رقابت‌های ورزشی تیمی) به منصفه ظهور برسد. همچنین مدال^۵، یادبودی قیمتی است که در اکثر موارد فعالیت فردی برجسته از آن طریق ارج نهاده می شود و در بافت معنایی غیرورزشی، روی مدال تاریخی مشخص با ارجاع به قلمروی علمی و یا انجمن‌های وابسته ضرب می شود. به عبارت دیگر، مدال گرامیداشتی است از فرد برنده به شکرانه دستاوردهای وی. تفاوت میان نشان افتخار^۶ با مدال نیز با ذکر این نکته روشن می شود که نشان افتخار برخلاف مدال، ثمره پیروزی در یک برتری جویی مستقیم نیست و عمدتاً به سبب رشادت، دلاوری و یا ارج نهادن بر کارنامه درخشان فرد پس از مدتی طولانی به وی اعطا می شود.

بر این اساس، در این گزارش، برخی از جوایز و مدال‌ها در حوزه علم و فرهنگ همراه با اهداف، شرایط دریافت، روند درخواست برای دریافت جایزه و معیار داوری آنها موردتوجه قرار می گیرد. فهرست جوایز و مدال‌های مطالعه شده در این گزارش در جدول زیر آمده است.

عنوان جایزه	حوزه	جوایز
جایزه یونسکو- ژاپن به آموزش برای توسعه پایدار	آموزش	جوایز یونسکو
جایزه یونسکو برای آموزش زنان و دختران		

¹ Reward

² Prize

³ Certificates

⁴ Trophies

⁵ Medal

⁶ Badge of honor

عنوان جایزه	حوزه	جوایز
جایزه بین‌المللی سلطان حامد بن عیسی الخلیفه برای استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در آموزش		
جوایز بین‌المللی سوادآموزی یونسکو		
جایزه یونسکو / حمدان ابن رشید المکتوم برای شاخص-ترین تجارب و عملکرد در ارتقاء اثربخشی معلمان		
جایزه کالینگا برای ترویج علم	علوم طبیعی	
جایزه بین‌المللی یونسکو- اورنال برای زنان در علم		
جایزه بین‌المللی یونسکو- گینه استوایی برای پژوهش در علوم زیستی		
جایزه کارلوس جی فینلی- یونسکو برای میکروبیولوژی		
جایزه ابن سینا برای اخلاق در علم	علوم اجتماعی و علوم انسانی	
جایزه جیم تورس بودت در حوزه علوم اجتماعی، علوم انسانی و هنر یونسکو/ دانشگاه ملی مکزیک		
جایزه بین‌المللی خوزه مارتی یونسکو		
جایزه بین‌المللی سیمون بولیوار یونسکو		
جایزه خوان بوش یونسکو برای ترویج تحقیق علوم اجتماعی در امریکای لاتین و کارائیب		
جایزه مادانجیت سینگ برای ترویج تساهل و عدم خشونت		
جایزه یونسکو/ شارجه برای فرهنگ عرب		
جایزه صلح فلیکس هوفویت- بونی یونسکو		
جایزه بین‌المللی ملینا مرکوری یونسکو- یونان برای حفاظت و مدیریت مناظر فرهنگی	فرهنگ	
جایزه آزادی مطبوعات جهانی یونسکو/ گیلرمو کانو	ارتباطات و اطلاعات	
جایزه حافظه جهانی یونسکو/ جیک جی		
جایزه یونسکو/ امیر جابر احمد آل صباح برای توانمندسازی دیجیتال افرادی با ناتوانی جسمی		

عنوان جایزه	حوزه	جوایز
جایزه سلطان قابوس برای حفاظت از محیط زیست	محیط زیست و علوم	
جایزه میشل باتیس برای مدیریت ذخیره گاه‌های زیست‌کره		
جایزه دانشمندان جوان انسان و کره مسکون یونسکو		
مدال موهنجو داوور؛ مدال ونیز؛ مدال فیلا؛ مدال بوروبودور؛ مدال کارتاژ؛ مدال اکروپولیس؛ مدال ژوئیت روت؛ مدال کاتماندو؛ مدال ماچو پیچو؛ مدال نوبیا؛ مدال سیتادل؛ مدال فز؛ مدال هیو؛ مدال استانبول و گورمه؛ مدال پلازا ویجا؛ هاوانا؛ مدا صنعا؛ مدال دوپرونیک؛ مدال پوتوسی؛ مدال پالمیرا؛ مدال معبد یاکوشی؛ نارا	مدال‌های حوزه میراث جهانی	مدال‌های یونسکو
مدال بیستمین سالگرد یونسکو، برنز طلاکاری شده؛ مدال بیستمین سالگرد یونسکو، مس؛ مدال بیستمین سالگرد یونسکو، نقره؛ مدال میکل آنژ، دوره اول؛ مدال پیتر پل روبنس؛ مدال ارسطو؛ مدال البرت انیشتین؛ مدال ابن سینا؛ مدال عالیجناب پاپ ژان پل دوم؛ مدال پابلو پیکاسو؛ مدال پیر تیلار دو شاردن؛ مدال سیمون بولیوار؛ مدال نیلز بور؛ مدال ویکتور هوگو؛ مدال چهلمین سالگرد یونسکو؛ مدال چهلمین سالگرد اعلامیه جهانی حقوق بشر؛ مدال جواهر لعل نهرو؛ مدال جاده ابریشم؛ مدال ولفگانگ آمادئوس موت؛ مدال جان آموس کمینیوس؛ مدال خوان میرو؛ مدال فدریکو فلینی؛ مدال مهاتما گاندی؛ مدال کنفوسیوس؛ مدال لویی پاستور؛ مدال پنجاهمین سالگرد یونسکو/ پنج قاره؛ مدال تینو؛ مدال ماری کوری؛ مدال پنجاهمین سالگرد اعلامیه جهانی حقوق بشر؛ مدال اوسوالدو گویاسمین؛ مدال میکل آنژ، دوره دوم؛ مدال گفتگوی میان فرهنگ‌ها؛ مدال توسن لورتور؛ مدال هیدکی یوکاوا؛ مدال شصتمین سالگرد یونسکو؛ سرگئی ایزنشتاین؛ مدال مولانا جلال‌الدین بلخی رومی	سالگردها و رویدادهای تاریخی	

منتخبی از جوایز حوزه علم و فرهنگ در جهان و ایران

عنوان جایزه	حوزه	جوایز
جایزه منابع آموزشی باز دیجیتال، دوره اول	آموزش	جوایز ایسکو
جایزه حمدان ابن رشید المکتوم- ایسکو برای توسعه داوطلبانه تسهیلات آموزشی در جهان اسلام		
جایزه سوادآموزی و آموزش غیررسمی ایسکو		
جایزه ایسکو برای سوادآموزی		
جایزه ایسکو/آسی‌آی‌اس برای آموزش دهندگان		
جایزه علم و فناوری ایسکو	علم و فناوری	
جوایز ایسکو در طول مراسم بزرگداشت پایتخت‌های فرهنگی اسلامی	فرهنگ	
جایزه مطالعات و تحقیقات رسانه‌ای	ارتباطات و اطلاعات	
-	-	جایزه شهروند جهانی سرجیو ویرا دی ملو
-	-	جایزه ادبی اتحادیه اروپا
-	-	جایزه کتاب اروپا
		جایزه آکادمی علوم جهان
		جایزه جشنواره خوارزمی
		جشنواره تحقیقاتی علوم پزشکی رازی
		جشنواره بین‌المللی فارابی
		جایزه کتاب سال

جدول ۱ فهرست جوایز و مدال‌های مطالعه شده

جوايز يونسكو

بر اساس تقسیم‌بندی وبگاه یونسکو، جوایز یونسکو در حوزه‌های آموزش، علوم طبیعی، علوم اجتماعی و علوم انسانی، فرهنگ، ارتباطات و اطلاعات و همچنین محیط زیست و علوم شامل موارد زیر است.

جوایز یونسکو در حوزه آموزش

جوایز یونسکو در حوزه آموزش عبارتند از: جایزه یونسکو- ژاپن به آموزش برای توسعه پایدار؛ جایزه یونسکو برای آموزش زنان و دختران؛ جایزه بین‌المللی سلطان حامد بن عیسی الخلیفه برای استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در آموزش؛ جوایز بین‌المللی سوادآموزی یونسکو؛ و جایزه یونسکو/ حمدان ابن رشید المکتوم برای شاخص‌ترین تجارب و عملکرد در ارتقاء اثربخشی معلمان.

جایزه یونسکو- ژاپن به آموزش برای توسعه پایدار

این جایزه توسط سازمان یونسکو با همکاری کشور ژاپن اعطا می‌شود و هدف کلی آن، «تقدیر از فعالیت‌های شاخصی است که توسط افراد، مؤسسات، سازمان‌ها، جوامع محلی و کلیه نهادهای درگیر در امر آموزش برای توسعه پایدار انجام می‌شود». این جایزه در صد و نود و پنجمین نشست شورای اجرایی یونسکو و در چارچوب برنامه عمل جهانی آموزش برای توسعه پایدار (GAP) تشکیل شده و از سال ۲۰۱۵ به مرحله اجرایی رسیده است. اعطای این جایزه به شکل سالانه بوده و هر سال به سه نفر، هر یک به میزان ۵ هزار دلار، تعلق می‌گیرد (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷).

شرایط دریافت جایزه

بر اساس اساسنامه جایزه یونسکو- ژاپن به آموزش برای توسعه پایدار^۱، نامزدها باید «سهم قابل توجهی در آموزش برای توسعه پایدار و به طور خاص با تمرکز بر برنامه عمل یونسکو در زمینه آموزش برای توسعه پایدار» داشته باشند. همچنین سه برنده جایزه توسط دبیر کل یونسکو و بر اساس ارزیابی و نظر هیئت منصفه مستقل بین‌المللی تعیین می‌شود که شامل پنج متخصص است که توسط دبیر کل یونسکو بر اساس «استقلال و شهرت آنها در زمینه آموزش برای توسعه پایدار، توزیع جغرافیایی عادلانه و برابری» انتخاب شده‌اند (یونسکو، ۲۰۱۴ الف). افراد، مؤسسات، سازمان‌ها یا دیگر نهادهای درگیر در «آموزش برای توسعه پایدار» واجد شرایط برای دریافت این جایزه هستند و نامزدی باید متمرکز بر پروژه یا برنامه‌های خاص «آموزش برای توسعه پایدار» باشد (یونسکو، ۲۰۱۹ ا).

درخواست برای جایزه

نامزدهای پیشنهادی می‌توانند توسط دولت‌های عضو از طریق نماینده دائمی یونسکو و سازمان‌های مردم‌نهاد که همکاری رسمی با یونسکو دارند، به دبیر کل یونسکو پیشنهاد شوند. هر نماینده دائمی یا سازمان مردم‌نهاد می‌تواند سه نامزد پیشنهادی را برای هر جایزه معرفی کند و خود فرد نمی‌تواند خود را به عنوان نامزد پیشنهادی معرفی نماید (یونسکو، ۲۰۱۹ ا).

فرم نامزدی باید به صورت آنلاین و به زبان فارسی یا انگلیسی از طریق پلتفرمی که در وبگاه یونسکو در دسترس است، تکمیل شود.

- «نامزدی پیشنهادی باید به صورت آنلاین توسط نماینده دائمی یونسکو در کشور عضو یا توسط یک سازمان مردم‌نهاد که همکاری رسمی با یونسکو دارد، از طریق اکانت رسمی آنها تکمیل شود
- کمیسیون‌های ملی یونسکو نیز امکان دسترسی و تکمیل فرم آنلاین را دارند

¹https://en.unesco.org/sites/default/files/esd_prize_statutes_en.pdf

- اگر کمیسیون ملی یا نماینده دائمی یونسکو بخواهد که فرم به صورت الکترونیکی توسط خود نامزد تکمیل شود، یونسکو می‌تواند یک اکانت UNESTEAMS برای هر نامزد درست کند
- پروژه یا برنامه نامزد پیشنهادی باید به شیوه‌ای روشن و ساخت یافته و منطبق با دستورالعمل ارائه شده باشد
- تمامی آثار پشتیبان (مانند ویدئوها، تصاویر و غیره) باید به صورت الکترونیکی از طریق سیستم آنلاین ارسال شود
- پروژه یا برنامه توسط هیئت منصفه بر اساس معیارهای خاصی ارزیابی خواهند شد»

معیار داوری

پروژه یا برنامه نامزدهای پیشنهادی توسط هیئت منصفه بر اساس معیارهای زیر ارزیابی می‌شود (یونسکو، ۲۰۱۹ الف):

تغییر: پروژه یا برنامه، «آموزش برای توسعه پایدار» را به عنوان آموزش قابل تغییر در حمایت از توسعه پایدار که منتهی به تغییر فردی و اجتماعی می‌شود، در نظر می‌گیرد. «آموزش برای توسعه پایدار»، آموزش قابل تغییری است که به یادگیرندگان قدرت تغییر خودشان و جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند، را می‌دهد. بنابراین پروژه یا برنامه نامزد شده باید یادگیرندگان را قادر به ایجاد تغییراتی برای ایجاد جهان پایدارتر و صلح‌آمیز نماید.

یکپارچگی: پروژه یا برنامه، جنبه‌های سه‌گانه توسعه پایدار (جامعه، اقتصاد و محیط زیست) را به شیوه‌ای یکپارچه نشان دهد. توسعه پایدار نیازمند یکپارچگی ابعاد اجتماعی، اقتصادی و زیست-محیطی توسعه است. پروژه یا برنامه نامزد شده باید منطبق با چنین تعریفی از توسعه پایدار باشد و هر سه بعد را نشان دهد و به یادگیرندگان کمک کند تا وابستگی متقابل میان آنها را بشناسند و بر اساس آن عمل نمایند.

نوآوری: پروژه یا برنامه، رویکرد خلاقانه‌ای را به «آموزش برای توسعه پایدار» نشان دهد و موضوعات آن را پوشش دهد.

علاوه بر این سه معیار، پروژه یا برنامه باید:

- مداوم باشد و برای مدت زمان حداقل ۴ سال اجرا شده باشد
- دارای اثربخشی بالا نسبت به منابع سرمایه‌گذاری شده باشد
- طرح مورد نظر تکرارپذیر و مقیاس‌پذیر باشد
- طرح مذکور به یک یا بیش از یک حوزه عمل اولویت‌دار برنامه عمل جهانی آموزش توسعه پایدار کمک کرده باشد که عبارتند از: توسعه سیاست‌ها در زمینه آموزش برای توسعه پایدار، تغییر محیط‌های یادگیری و یاددهی، تقویت ظرفیت‌های آموزشیاران و مربیان، تقویت و بسیج جوانان و تسریع راه‌حل‌های پایدار در سطح ملی

جایزه یونسکو برای آموزش زنان و دختران

جایزه یونسکو برای آموزش زنان و دختران^۱ از سال ۲۰۱۶ به‌طور سالانه توسط سازمان یونسکو با همکاری چین اعطا می‌شود. این جایزه در صد و نود و هفتمین نشست شورای اجرایی یونسکو تشکیل و طراحی شده و هدف آن، تقدیر از فعالیت‌های نوآورانه و شاخصی است که توسط افراد، مؤسسات و سایر نهادها و سازمان‌های دولتی یا غیردولتی فعال در حوزه زنان و دختران، در جهت تضمین آموزش با کیفیت برابر و فراگیر و ارتقاء فرصت‌های یادگیری مادام‌العمر برای همه و توانمندسازی کلیه زنان و دختران صورت می‌گیرد. مبلغ این جایزه ۵۰ هزار دلار است و به دو نفر برنده، هر یک به همین میزان مبلغ، تعلق می‌گیرد (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷).

شرایط دریافت جایزه

بر اساس اساسنامه جایزه یونسکو برای آموزش زنان و دختران، نامزدها باید نوآوری شاخصی را داشته و سهم قابل توجهی در پشتیبانی و گسترش آموزش زنان و دختران داشته باشند (یونسکو و کتابخانه دیجیتال یونسکو، ۲۰۱۵). بر این اساس، افراد، مؤسسات یا سازمان‌هایی که کمک مؤثری به پیشرفت آموزش دختران و زنان کرده‌اند، می‌توانند نامزد دریافت این جایزه باشند. همچنین

^۱ UNESCO Prize for Girls' and Women's Education

برندگان توسط دبیر کل یونسکو و بر اساس ارزیابی و نظر هیئت منصفه تعیین می‌شوند (یونسکو و کتابخانه دیجیتال یونسکو، ۲۰۱۵).

درخواست برای جایزه

دولت‌های عضو یونسکو از طریق کمیسیون‌های ملی و نمایندگان دائمی یونسکو خود و سازمان‌های مردم‌نهاد که همکاری رسمی با یونسکو دارند، می‌توانند تا سه نامزد پیشنهادی داشته باشند. همچنین خود فرد نمی‌تواند خود را به عنوان نامزد پیشنهادی معرفی نماید.

مراحل درخواست برای این جایزه عبارتند از (یونسکو، ۲۰۱۹ر):

الف. تکمیل فرم نامزدی برخط: دسترسی به پلتفرم نامزدی تنها برای نهادهای منصوب شده امکان پذیر است.

– «نامزدی پیشنهادی باید به صورت آنلاین به زبان انگلیسی و فرانسوی توسط نماینده دائمی یونسکو در کشور عضو یا توسط یک سازمان مردم‌نهاد که همکاری رسمی با یونسکو دارد، از طریق اکانت رسمی آنها تکمیل شود

– کمیسیون‌های ملی یونسکو نیز امکان دسترسی و تکمیل فرم آنلاین را دارند

– اگر کمیسیون ملی یا نماینده دائمی یونسکو بخواهد که فرم به صورت الکترونیکی توسط خود نامزد تکمیل شود، یونسکو می‌تواند یک اکانت UNESTEAMS برای هر نامزد درست کند

– پروژه یا برنامه نامزد پیشنهادی باید به شیوه‌ای روشن و ساخت یافته و منطبق با دستورالعمل ارائه شده باشد

– تمامی آثار پشتیبان (مانند ویدئوها، تصاویر و غیره) باید به صورت الکترونیکی از طریق سیستم آنلاین ارسال شود

– پروژه یا برنامه توسط هیئت منصفه بر اساس معیارهای خاصی ارزیابی خواهند شد»

ب. ارسال فرم آنلاین نامزدی

- «نامزدی باید از طریق پلتفرم آنلاین توسط نماینده دائمی یونسکو یا سازمان‌های مردم-نهاد پیش از تاریخ اتمام ارسال شده باشد»
- هر نماینده دائمی یا سازمان مردم‌نهاد نمی‌تواند بیشتر از سه نامزد پیشنهادی داشته باشد»

معیار داوری

- برندگان این جایزه بر اساس پیشنهادات هیئت منصفه مستقل بین‌المللی انتخاب می‌شوند و پروژه یا برنامه نامزد پیشنهادی توسط هیئت منصفه بر اساس معیارهای ذیل ارزیابی می‌شود (یونسکو، ۲۰۱۹پ):
- اثربخشی: اثربخشی پروژه یا برنامه باید به صورت کمی یا کیفی قابل سنجش باشد و نتایج ملموسی را نسبت به منابع سرمایه‌گذاری شده ارائه دهد که می‌تواند شامل تغییرات قابل اثباتی در ۱. نگرش‌ها، باورها و اقدامات برای برابری، ۲. مشارکت، حضور و تکمیل دوره‌های آموزشی و خروجی‌های یادگیری دختران و ۳. دیگر پارامترهای مرتبط برای پیشرفت آموزش دختران و زنان باشد.
 - نوآوری: پروژه یا برنامه، ترغیب‌کننده یا ترسیم‌کننده اقدامات نوآورانه‌ای برای پیشبرد آموزش دختران و زنان بوده است. همچنین پروژه یا برنامه می‌تواند نوآوری را بر حسب ۱. موضوعات پوشش داده شده، ۲. روش‌شناسی به کار گرفته شده، ۳. کانال‌های مورد استفاده برای ایجاد تغییر برای زنان و دختران و ۴. دیگر جنبه‌ها نشان دهد.
 - پایداری: پروژه یا برنامه مراحل دارد که به‌طور ایده‌آل از مرحله طراحی یا پیاده‌سازی آن تا اطمینان از اثرگذاری بلندمدت آن و رای چرخه حیات پروژه را شامل می‌شود و ممکن است شامل تلاش‌هایی برای اطمینان از ۱. استمرار اقدام بومی، ۲. نهادینه‌سازی اجزاء پروژه و ۳. تولید ابتکارات بیشتر باشد.
 - طرح باید حداقل به مدت دو سال اجرا شده باشد.
 - طرح باید قابلیت سنجش و کاربرد برای طرح‌های دیگر را داشته باشد و بتواند به عنوان تجربه‌ای مفید برای ایجاد طرح‌های نوآورانه در سایر حوزه‌ها به کار رود.
 - طرح باید به یک یا تمامی پنج حوزه عمل اولویت‌دار زیر کمک کرده باشد:

- گذار دختران از مقطع ابتدایی به پایه اول متوسطه و تکمیل آموزش پایه توسط آنان
- فراگیری مهارت‌های سوادآموزی توسط دختران نوجوان و زنان جوان
- ایجاد محیط‌های یاددهی-یادگیری ایمن و عاری از خشونت علیه دختران که پاسخگوی نیازهای آموزشی آنان باشد
- مشارکت کامل معلمان (زن و مرد) در ارائه آموزشی که می‌تواند پاسخگوی نیازهای آموزشی دختران باشد
- کمک به دختران و زنان جوان تا بتوانند با فراگرفتن دانش و مهارت‌های موردنیاز به راحتی از مدرسه وارد بازار کار شوند و آنها را به سمت زندگی موفق سوق دهد

جایزه بین‌المللی سلطان حامد بن عیسی الخلیفه برای استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در آموزش

این جایزه^۱ از سال ۲۰۰۵ به صورت سالیانه با همکاری دولت بحرین اعطا می‌شود و هدف از آن، تقدیر از فعالیت‌های شاخص و برجسته‌ای است که توسط افراد، نهادها، سازمان‌های دولتی و مردم‌نهاد در زمینه استفاده خلاقانه از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی برای گسترش یادگیری و توانمندسازی بزرگسالان از طریق آموزش الکترونیکی انجام می‌شود (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷). درحقیقت این جایزه به پروژه‌ها و فعالیت‌های افراد، مؤسسات یا سازمان‌ها برای الگوهای تعالی، روش ایده‌آل و استفاده خلاقانه از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی برای بهبود یادگیری، آموزش و عملکرد کلی آموزش اعطا می‌شود (جایزه سلطان حامد بن عیسی الخلیفه برای استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در آموزش، ۲۰۱۹).

همچنین مبلغ جایزه ۲۵ هزار دلار بوده و به دو نفر برنده، هر یک همین مبلغ اهدا می‌شود (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷).

شرایط دریافت جایزه

^۱ UNESCO King Hamad Bin Isa Al-Khalifa Prize for the Use of ICTs in Education

افراد یا سازمان‌هایی که نوآوری برجسته و سهم قابل توجهی در پروژه‌هایی که به منظور پشتیبانی و یا ترویج استفاده خلاقانه از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی در جهت افزایش دسترسی به آموزش انجام می‌شود، واجد شرایط دریافت این جایزه هستند (کتابخانه دیجیتال یونسکو، ۲۰۱۹ الف).

درخواست برای جایزه

کشورهای عضو یونسکو یا سازمان‌های بین‌المللی مردم‌نهاد که روابط مشورتی خود را با یونسکو حفظ کرده‌اند و در زمینه این جایزه فعال هستند، می‌توانند تا سه نامزد را در هر سال معرفی کنند (کتابخانه دیجیتال یونسکو، ۲۰۱۹ الف).

معیار داوری

- معیارهایی که در این جایزه مورد توجه است، عبارتند از (کتابخانه دیجیتال یونسکو، ۲۰۱۹ الف):
- طول مدت پروژه‌ها/ فعالیت‌ها باید حداقل یک سال باشد تا اجازه ارزیابی نتایج را بدهد
 - نوآوری و بازبودگی محتوا و ابزار
 - مدرکی که پایداری پروژه/ فعالیت را برای کاربردهای میان‌مدت تا بلندمدت آن نشان دهد
 - پروژه/ فعالیت باید برای اولین بار نامزد دریافت جایزه شده باشد

جوایز بین‌المللی سوادآموزی یونسکو

یونسکو از سال ۱۹۶۷ به‌طور سالیانه برنامه جوایز بین‌المللی سوادآموزی را با حمایت کره جنوبی و چین برگزار می‌کند. هدف اصلی اعطای این جوایز در جهان، تقدیر از فعالیت‌های شاخص و برجسته‌ای است که در زمینه سوادآموزی توسط افراد و سازمان‌های دولتی و غیردولتی کشورهای عضو انجام می‌شود (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷).

این جایزه شامل جایزه سوادآموزی شاه سجونگ (دو جایزه) و جایزه کنفوسیوس برای سوادآموزی (سه جایزه) است که هر سال به یک موضوع اختصاص می‌یابد. محور اصلی فعالیت‌ها عبارتند از:

- جایزه شاه سجونگ: این جایزه از سال ۱۹۸۹ با حمایت دولت کره اعطا می‌شود که بر توسعه و استفاده از زبان مادری در یادگیری و آموزش تأکید دارد. هدف این جایزه قدردانی از تلاش‌های مؤسسات، سازمان‌ها یا افراد برای کمک‌های آنها به مبارزه علیه بی‌سوادی است که به یادبود شاه سجونگ که الفبای کره‌ای را اختراع کرد، اعطا می‌شود. هدف عینی این جایزه، همراستا با خط‌مشی‌های یونسکو و مرتبط با برنامه این سازمان در دستیابی به آموزش برای همگان است (کتابخانه دیجیتال یونسکو، ۲۰۱۹ب).
- جایزه کنفوسیوس: این جایزه از سال ۲۰۰۵ با حمایت دولت چین اعطا می‌شود و بر سوادآموزی بزرگسالان در مناطق روستایی و جوانان بازمانده از تحصیل، به‌ویژه زنان و دختران متمرکز است. هدف این جایزه، قدردانی از تلاش‌های افراد، مؤسسات، سازمان‌ها و دیگر نهادهای درگیر در فعالیتهای مربوط به سوادآموزی است که بزرگسالان روستایی و جوانان بازمانده از تحصیل، به‌ویژه زنان و دختران ارائه می‌شود. این جایزه به هدف ۴ در اهداف توسعه پایدار کمک می‌کند که عبارت است از: «تضمین آموزش فراگیر، منصفانه و باکیفیت و پیشبرد فرصت‌های یادگیری مادام‌العمر برای همگان» (کتابخانه دیجیتال یونسکو، ۲۰۱۹د).

جوایز این برنامه هر یک شامل ۲۰ هزار دلار، یک مدال نقره و گواهینامه اجرای طرح است که در روز جهانی سوادآموزی به منتخبین برنامه اعطا می‌شود.

شرایط دریافت جایزه

در ارتباط با جایزه شاه سجونگ، نامزدها باید سهم قابل توجهی در نتایج اثربخش در سوادآموزی و فعالیت‌های پس از آن در پیوند با برنامه‌های اصلی آموزشی داشته باشند (کتابخانه دیجیتال یونسکو، ۲۰۱۹ب). نامزدهای جایزه کنفوسیوس نیز باید سهم برجسته‌ای در کار سوادآموزی که به بزرگسالان

روستایی و جوانان بازمانده از تحصیل، به‌ویژه زنان و دختران ارائه می‌شود، داشته باشند. این جوایز می‌تواند به افراد، مؤسسات و دیگر نهادها یا سازمان‌های مردم‌نهاد اعطا شود. برندگان جوایز نیز توسط دبیر کل یونسکو و بر اساس ارزیابی و نظر هیئت منصفه تعیین می‌شوند (کتابخانه دیجیتال یونسکو، ۲۰۱۹ب، د).

درخواست برای جایزه

زمانی که یونسکو منابع مالی جایزه را دریافت می‌کند، دبیر کل یونسکو باید به‌طور رسمی درخواست دهد تا نامزدهای پیشنهادی از سوی دولت‌های عضو و با مشورت کمیسیون‌های ملی آنها و همچنین سازمان‌های مردم‌نهاد بین‌المللی که روابط مشورتی خود را با سازمان حفظ کرده‌اند و در حوزه‌های مرتبط با این جایزه فعال هستند، به دبیرخانه جایزه معرفی شوند. همچنین خود فرد نمی‌تواند خود را به عنوان نامزد پیشنهادی معرفی نماید (کتابخانه دیجیتال یونسکو، ۲۰۱۹ب).

معرفی هر نامزد پیشنهادی باید همراه با توصیه‌نامه مکتوبی باشد که شامل مدارک زیر به زبان انگلیسی یا فرانسوی است (کتابخانه دیجیتال یونسکو، ۲۰۱۹ب):

- شرحی درباره سابقه و دستاوردهای نامزد پیشنهادی
- خلاصه‌ای از کار یا نتایج کار، آثار و دیگر اسناد پشتیبان با اهمیت خاص
- تعریفی از کمک نامزدها به اهداف عینی جایزه

معیار داوری

معیارهای انتخاب جوایز بین‌المللی سوادآموزی عبارتند از (یونسکو، ۲۰۱۹ف):

- مرتبط بودن با موضوعات: برنامه یا پروژه مرتبط با حوزه‌هایی است که جوایز بین‌المللی سوادآموزی یونسکو و موضوعات اختصاصی که هر سال تعیین می‌شود، بر آن تمرکز دارند.

- مرتبط بودن با افراد و نیازها و توان اجتماعی: برنامه یا پروژه مرتبط با نیازهای فردی و اجتماعی در زمینه خواسته شده است. برنامه یا پروژه در طراحی، ارائه، ساختار، مدیریت، کنترل و ارزیابی قوی و اثربخش است.
- کیفیت آموزش و یادگیری: کیفیت آموزش و یادگیری شامل ابعاد به هم مرتبطی مانند اثربخشی، کارایی، برابری، مرتبط بودن و مناسب بودن است.
- اثر: اثر در ارتباط با تغییرات مثبت و منفی است که یک برنامه یا پروژه برای ذینفعان، جماعت‌ها و جامعه گسترده‌تر به همراه دارد. این تغییرات شامل تغییرات خواسته و ناخواسته‌ای است که با شواهد کمی یا کیفی نشان داده می‌شود.
- ویژگی‌های نوآورانه: ویژگی‌های نوآورانه در ارتباط با ایده‌ها، راهکارها، رویکردها، روش‌ها، دستگاه‌ها و چشم‌اندازهای جدید یا اصلی و یا روش‌های نوین برای تطبیق با آنهاست.
- پایداری: پایداری در ارتباط با مزایا و اثرات ماندگار مافوق چرخه حیات برنامه یا پروژه فعلی است. علاوه بر این معیارها، پروژه و یا برنامه باید:
- محقق شده باشد که پروژه و یا برنامه به شکل خلاقانه در زمینه سوادآموزی، حداقل سه سال کار کرده و به‌طور مداوم بوده است
- در پنج سال گذشته، جوایز بین‌المللی سوادآموزی یونسکو از آن تقدیر نکرده باشد
- سوادآموزی را از طریق پروژه‌ها و برنامه‌های اثربخش و نوآورانه توسعه دهد

جایزه یونسکو/ حمدان ابن رشید المکتوم برای شاخص‌ترین تجارب و عملکرد در ارتقاء اثربخشی معلمان

این جایزه از سال ۲۰۰۸ به صورت دوسالانه توسط یونسکو و با همکاری امارات متحده عربی به منظور حمایت از بهبود کیفیت آموزش و یادگیری در دستیابی به اهداف آموزش برای همگان، که یکی از اولویت‌های یونسکو است، اعطا می‌شود. هدف از این جایزه، تقدیر از فعالیت‌های شاخصی است که حداقل به مدت سه سال، توسط سازمان‌ها و نهادهای دولتی و غیردولتی ملی و بین‌المللی و یا افراد وابسته به این سازمان‌ها و جوامع محلی، ملی و یا منطقه‌ای برای بهبود تجربیات آموزشی معلمان به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه و جوامع محروم و در حاشیه

انجام می‌شوند و سهم مؤثری در ارتقاء اثربخشی فعالیت معلمان و کیفیت تدریس و یادگیری دارند (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷). هدف عینی این جایزه، منطبق با خط‌مشی‌های یونسکو و در ارتباط با برنامه این سازمان در زمینه آموزش و توسعه معلمان می‌باشد. این جایزه شامل گواهینامه همراه با ۳۰۰ هزار دلار است که میان سه برنده که پروژه‌های آنها به بهبود عملکرد و اثربخشی معلمان در سرتاسر جهان کمک کرده، تقسیم می‌شود. همچنین برندگان توسط هیئت منصفه بین‌المللی متشکل از پنج متخصص برجسته که سطح بالایی از دانش و تجربه را در موضوعات مربوط به معلمی دارند، انتخاب می‌شوند (یونسکو و جایزه حمدان یونسکو، ۲۰۱۹).

شرایط دریافت جایزه

برنامه یا پروژه ارسال شده از سوی نامزدها باید سهم قابل توجهی در ارتقاء آموزش و یادگیری همراستا با اصول و اهداف عینی یونسکو در این زمینه داشته باشد (یونسکو، ۲۰۱۴):

- از طریق نشان دادن نوآوری که به توسعه اثربخشی آموزگاران کمک کرده
- از طریق تولید مواد آموزشی یا دیگر کمک‌های خاص که برای توسعه آموزش و یادگیری خلاقانه طراحی شده
- از طریق بسیج ابتکارات و یا ابزارها برای کمک به افزایش اثربخشی آموزگاران
- از طریق تقویت هماهنگی و پژوهش که اثربخشی آموزگاران را افزایش می‌دهد

درخواست برای جایزه

زمانی که یونسکو منابع مالی جایزه را دریافت می‌کند، دبیر کل یونسکو باید به‌طور رسمی درخواست دهد تا نامزدهای پیشنهادی از سوی دولت‌های عضو و با مشورت کمیسیون‌های ملی آنها و همچنین سازمان‌های مردم‌نهادی که روابط رسمی خود را با سازمان حفظ کرده‌اند و در حوزه‌های مرتبط با این جایزه فعال هستند، به دبیرخانه جایزه معرفی شوند. همچنین خود فرد نمی‌تواند خود را به عنوان نامزد پیشنهادی معرفی نماید (یونسکو، ۲۰۱۴).

معرفی هر نامزد پیشنهادی باید همراه با توصیه‌نامه مکتوبی باشد که شامل مدارک زیر به زبان انگلیسی یا فرانسوی است (یونسکو، ۲۰۱۴ب):

- شرحی درباره سابقه و دستاوردهای نامزد پیشنهادی
- خلاصه‌ای از کار یا نتایج کار، آثار و دیگر اسناد پشتیبان با اهمیت خاص
- تعریفی از کمک نامزدها به اهداف عینی جایزه

معیار داوری

معیارهای موردتوجه در این جایزه عبارتند از (یونسکو، ۲۰۱۴ب):

- برنامه/ پروژه باید حداقل سه سال ادامه داشته باشد تا نتایج آن ارزیابی و اثربخشی آن تأیید شود
- برنامه/ پروژه باید نشان دهد که سهم برجسته‌ای در تحقق اهداف عینی یونسکو و سازمان ملل در زمینه آموزش برای توسعه پایدار دارد
- کار انجام شده باید یک نمونه و الگو باشد و احتمالاً موجب ابتکارات مشابهی شود
- باید خودش را در بسیج منابع جدید فکری و مادی، اثربخش نشان دهد

جوایز یونسکو در حوزه علوم طبیعی

جوایز یونسکو در حوزه علوم طبیعی عبارتند از: جایزه کالینگا برای ترویج علم؛ جایزه بین‌المللی یونسکو- اورئال برای زنان در علم؛ جایزه بین‌المللی یونسکو- گینه استوایی برای پژوهش در علوم زیستی؛ جایزه کارلوس جی فینلی- یونسکو برای میکروبیولوژی.

جایزه کالینگا برای ترویج علم

جایزه کالینگا برای ترویج علم^۱، جایزه‌ای بین‌المللی برای تقدیر از تلاش‌های یک نویسنده، ویراستار، مدرس، تهیه‌کننده برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی یا مسئول وب سایت یا تهیه‌کننده فیلم که به تفسیر علم، پژوهش و فناوری به عموم مردم کمک می‌کند، اعطا می‌شود. برندگان این

¹ UNESCO Kalinga Prize for the Popularization of Science

جایزه از قدرت بالقوه علم، فناوری و پژوهش در بهبود رفاه عمومی، غنی‌سازی میراث فرهنگی ملت‌ها و فراهم کردن راهکارهایی برای حل مشکلات اجتماعی در سطح محلی، منطقه‌ای و جهانی اطلاع دارند. همچنین هدف عینی این جایزه همراستا با خط‌مشی‌های یونسکو و مرتبط با برنامه سازمان در زمینه افزایش آگاهی و ترویج علم است (یونسکو، ۲۰۱۷س).

این جایزه از سوی وزارت علم و فناوری هند، Kalinga Foundation Trust و the Orissa Government اعطا می‌شود و شامل مبلغ ۲۰ هزار دلار امریکا، گواهینامه و مدال نقره آلبرت انیشتین یونسکو است که در مراسم رسمی از سوی دبیر کل یونسکو اهدا می‌شود. علاوه بر این، فرد منتخب از جایزه ویژه کالینگای دولت هند با عنوان کرسی کالینگا که شامل مبلغ ۵ هزار دلار امریکا و سفری دو تا چهار هفته‌ای به کشور هند (با هزینه دولت هند) برای تعامل با دانشمندان است، بهره‌مند خواهد شد (یونسکو، ۲۰۱۹ب).

شرایط دریافت جایزه

نویسنده، ویراستار، مدرس، تهیه‌کنندگان برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی یا مسئولان وب سایت یا تهیه‌کنندگان فیلم که کار خود را به تفسیر علم، تحقیق و توسعه برای عموم مردم اختصاص داده‌اند، می‌توانند برای دریافت این جایزه اقدام نمایند (یونسکو، ۲۰۱۹ب). نامزدهای پیشنهادی باید فعالیت ویژه‌ای در راستای ترویج علم انجام داده باشند. شغل این افراد باید به شکلی باشد که آنان را در تفسیر و ترویج علم، پژوهش و فناوری برای عموم، چه در سطح ملی، منطقه‌ای و یا بین‌المللی یاری رساند (گروه علوم کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۶). علاوه بر این، متقاضی نیازی به داشتن مدرک علمی ندارد و این جایزه به پژوهش‌ها، آموزش رسمی (در مدرسه یا دانشگاه) یا توسعه برنامه درسی برای بخش یادگیری رسمی تعلق نمی‌گیرد (یونسکو، ۲۰۱۹ز).

درخواست برای جایزه

نامزدها از سوی دولت از طریق کمیسیون ملی کشور به یونسکو معرفی می‌شوند و هر کمیسیون ملی یونسکو باید یک نامزد را بر اساس پیشنهاداتی از سوی انجمن‌های ملی برای پیشرفت علم و

یا انجمن‌های علمی و یا انجمن‌های ملی نویسندگان علمی یا روزنامه‌نگاران علمی معرفی کند. علاوه بر این، هر کشور عضو یونسکو می‌تواند تنها یک فرد را معرفی کند و همچنین خود فرد نمی‌تواند خود را به عنوان نامزد پیشنهادی معرفی نماید (یونسکو، ۲۰۱۹ز). همین‌طور هر کشور تنها می‌تواند یک نفر را معرفی کند و برنده توسط دبیر کل یونسکو و بر اساس ارزیابی و نظر پنج نفر هیئت منصفه تعیین می‌شود (یونسکو، ۲۰۱۹ب).

معرفی هر نامزد پیشنهادی باید همراه با توصیه‌نامه مکتوبی باشد که شامل پنج نسخه از مدارک زیر به زبان انگلیسی یا فرانسوی است (یونسکو، ۲۰۱۹ب):

- شرحی درباره سابقه و دستاوردهای نامزد
- خلاصه‌ای از کار یا نتایج کار در حوزه ترویج علم شامل آثار و دیگر آثار پشتیبان
- توصیفی از چگونگی کمک نامزدها به ترویج علم
- جایزه بین‌المللی یونسکو- اورنال برای زنان در علم

یونسکو و اورنال تلاش زیادی برای پشتیبانی و تقدیر از پژوهشگران زن و تشویق زنان جوان‌تر برای ورود به حرفه خود و همچنین کمک به آنها برای پیشرفت در کارشان کرده‌اند.^۱ بدین منظور، جایزه بین‌المللی یونسکو- اورنال برای زنان در علم^۲ از سال ۱۹۹۸ به‌طور سالیانه به برترین پژوهشگران زن از هر قاره اعطا می‌شود که سهم چشمگیری در پیشرفت علمی و غلبه بر چالش‌های جهانی معاصر داشته باشند (یونسکو، ۲۰۱۹س).

همچنین انتخاب پنج برنده از هر قاره توسط یک هیئت منصفه بین‌المللی صورت می‌گیرد و به هر یک از برندگان مبلغ ۱۰۰ هزار یورو اهدا می‌شود.

شرایط دریافت جایزه

نامزدها باید دارای شرایط زیر باشند (یونسکو، ۲۰۱۹س):

- در میان جامعه علمی بین‌المللی، به خاطر توانایی‌های علمی فردی شناخته شده باشند؛

¹ <https://www.forwomeninscience.com/en/home>

² L'ORÉAL-UNESCO FOR WOMEN IN SCIENCE INTERNATIONAL AWARDS

- به‌طور فعال درگیر پژوهش علمی باشد؛
- در هر یک از حوزه‌های علوم فیزیک، ریاضیات یا علوم رایانه درگیر باشد؛
- به‌طور فردی یا مستقیم یا به عنوان عضو هیئت منصفه در برنامه زنان در علم دخیل نباشد.

درخواست برای جایزه

دانشمندان از سرتاسر جهان می‌توانند نامزد دریافت این جایزه شوند و معرفی نامزدهای پیشنهادی توسط اعضاء زیر صورت می‌گیرد (یونسکو و جایزه بین‌المللی یونسکو- اورنال برای زنان در علم، ۲۰۱۹):

- رؤسای دانشگاه‌ها یا مؤسسات علمی
 - اعضای فرهنگستان علوم (آکادمی علوم) یا دیگر مؤسسات علمی ملی
 - دارندگان کرسی‌های پژوهشی
 - اساتید دانشگاهی
 - برندگان سابق این جایزه
 - پیشنهاد دهندگان نامزدها باید دارای مدرک دکترا باشند
- نامزدهای پیشنهادی تنها به صورت الکترونیکی از طریق پلتفرم آنلاین اختصاص یافته معرفی می‌شوند که نیاز به داشتن گذرواژه و رمز عبور است.
- مدارک لازم برای بررسی نامزدهای این جایزه عبارتند از (یونسکو و جایزه بین‌المللی یونسکو- اورنال برای زنان در علم، ۲۰۱۹):

- سی‌وی (CV) مشروح
- شرح مختصری درباره دلیل معرفی نامزد توسط پیشنهاد دهنده
- فهرستی از آثار و اختراعات، که به ترتیب، از جدیدترین آنها شروع شده است
- متن کاملی از پنج اثر مهم به ترتیب اهمیت: خلاصه مختصری که اهمیت آن را نشان دهد؛ تعداد ارجاعات به هر اثر
- سه تا پنج توصیه‌نامه از دانشمندان برجسته خارج از مؤسسه‌ای که نامزد را پیشنهاد می‌دهد

معیار داوری

معیارهای انتخاب برندگان جایزه بین‌المللی یونسکو- اورئال برای زنان در علم عبارتند از (یونسکو و جایزه بین‌المللی یونسکو- اورئال برای زنان در علم، ۲۰۱۹):

- کمک برجسته نامزد پیشنهادی به پیشرفت عمومی علم
 - اثرگذاری بدنه کاری نامزد پیشنهادی روی وضعیت فعلی حوزه علمی وی
 - شناخته بودن نامزد پیشنهادی در بین هم‌تایان خود درون جامعه علمی که در آن فعالیت دارد
 - تعهدات نامزد پیشنهادی به آموزش از طریق آثار، فعالیت‌های آموزشی، کنترل و غیره
- انتخاب برندگان این جایزه نیز در دو مرحله صورت می‌گیرد (یونسکو و جایزه بین‌المللی یونسکو- اورئال برای زنان در علم، ۲۰۱۹):
- داوری هم‌تایان: تمامی نامزدهای پیشنهادی در پنلی با حضور متخصصانی از رشته‌های مختلف در علوم فیزیک، ریاضیات و علوم رایانه، از طریق داوری هم‌تایان مورد بررسی قرار می‌گیرند که در نهایت، از میان نامزدها، پیش انتخاب صورت می‌گیرد و حداکثر ۵۰ نامزد به هیئت منصفه پیشنهاد می‌شود.
 - انتخاب هیئت منصفه: هیئت منصفه، نامزدهایی که در مرحله قبل پیشنهاد شده‌اند را بر اساس معیارهای «شرایط دریافت جایزه» و «معیار داوری» که در بالا به آنها اشاره شده، انتخاب می‌کند.

جایزه بین‌المللی یونسکو- گینه استوایی برای پژوهش در علوم زیستی

جایزه بین‌المللی یونسکو- گینه استوایی برای پژوهش در علوم زیستی^۱ با هدف تقدیر از پروژه‌ها و فعالیت‌های یک فرد، افراد، مؤسسات و دیگر نهادها یا سازمان‌های مردم-نهاد برای پژوهش علمی در حوزه علوم زیستی که منجر به بهبود کیفیت زندگی انسان‌ها می‌شود، اعطا می‌شود. اهداف عینی این جایزه که همراستا با خط‌مشی‌های یونسکو بوده

^۱ NESCO-Equatorial Guinea International Prize for Research in the Life Sciences

و مرتبط با مأموریت برنامه اصلی دوم یونسکو می‌باشد، عبارتند از: تشویق پژوهش و راه‌اندازی و توسعه بیشتر شبکه‌هایی از مراکز برتر در علوم زیستی که به بهبود کیفیت زندگی بشر کمک کند (یونسکو، ۲۰۱۶).

تأمین مالی این جایزه بر عهده رئیس جمهور گینه استوایی، تئودور اوبیانگ انگوئما مباسوگو می‌باشد و شامل پرداخت ۳ میلیون دلار امریکاست که سالیانه ۶۰۰ هزار دلار آن صرف اجرای هزینه‌های جایزه می‌شود (یونسکو، ۲۰۱۶). همچنین جایزه مذکور شامل مدال، دیپلم افتخار و مبلغ ۳۰۰ هزار دلار است (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷؛ یونسکو، ۲۰۱۷ ب).

شرایط دریافت جایزه

برندگان این جایزه حداکثر سه نفر هستند و باید پژوهش چشمگیری را برای کمک به علوم زیستی انجام داده باشند. همچنین برندگان توسط دبیر کل یونسکو و بر اساس ارزیابی و نظر هیئت منصفه بین‌المللی تعیین می‌شوند و می‌توانند افراد، مؤسسات و دیگر نهادها یا سازمان‌های مردم‌نهاد باشند (یونسکو، ۲۰۱۷ ب).

درخواست برای جایزه

زمانی که یونسکو منابع مالی جایزه را دریافت می‌کند، دبیر کل یونسکو باید به‌طور رسمی درخواست دهد تا نامزدهای پیشنهادی از سوی دولت‌های عضو و با مشورت کمیسیون‌های ملی آنها و همچنین سازمان‌های مردم‌نهادی که روابط مشاوره‌ای رسمی با این سازمان دارند و در حوزه‌های مرتبط با این جایزه فعال هستند، به دبیرخانه جایزه معرفی شوند. همچنین خود فرد نمی‌تواند خود را به عنوان نامزد پیشنهادی معرفی نماید (یونسکو، ۲۰۱۶). معرفی هر نامزد پیشنهادی باید همراه با توصیه‌نامه‌ای به زبان انگلیسی یا فرانسوی در شش نسخه باشد (یونسکو، ۲۰۱۶):

- شرحی درباره سابقه و دستاوردهای نامزد پیشنهادی
- خلاصه‌ای از کار یا نتایج کار، آثار و دیگر اسناد پشتیبان با اهمیت خاص

- تعریفی از کمک نامزد به اهداف عینی جایزه

جایزه کارلوس جی فینلی - یونسکو برای میکروبیولوژی

جایزه کارلوس جی فینلی - یونسکو برای میکروبیولوژی^۱ از سال ۱۹۸۰ توسط دولت کوبا به فرد، مؤسسه یا دیگر نهادها یا سازمان‌های مردم‌نهادی اعطا می‌شود که با پژوهش و توسعه، سهم برجسته‌ای در حوزه میکروبیولوژی (شامل ایمن‌شناسی، بیولوژی مولکولی، ژنتیک و غیره) و کاربردهای آن در سرتاسر جهان داشته‌اند. هدف عینی این جایزه نیز همراستا با خط‌مشی‌های یونسکو و مرتبط با برنامه سازمان در زمینه تشویق پژوهش علمی می‌باشد (یونسکو، ۲۰۱۳).
تأمین مالی این جایزه بر عهده دولت کوبا است و شامل پرداخت ۲۰ هزار دلار امریکا به صورت دو سالانه می‌باشد. همچنین این جایزه شامل یک گواهی‌نامه نیز هست (یونسکو، ۲۰۱۳).

شرایط دریافت جایزه

نامزدها باید سهم قابل توجهی در پژوهش و توسعه در حوزه میکروبیولوژی (شامل ایمن‌شناسی، بیولوژی مولکولی، ژنتیک و غیره) و کاربردهای آن داشته باشند. این جایزه می‌تواند به افراد، مؤسسات و دیگر نهادها یا سازمان‌های مردم‌نهاد اعطا شود. همچنین برنده جایزه توسط دبیر کل یونسکو و بر اساس ارزیابی و نظر هیئت منصفه تعیین می‌شود (یونسکو، ۲۰۱۳).

درخواست برای جایزه

زمانی که یونسکو منابع مالی جایزه را دریافت می‌کند، دبیر کل یونسکو باید به‌طور رسمی درخواست دهد تا نامزدهای پیشنهادی از سوی دولت‌های عضو و با مشورت کمیسیون‌های ملی آنها و همچنین سازمان‌های مردم‌نهادی که همکاری رسمی خود را با سازمان حفظ کرده‌اند و در حوزه‌های مرتبط با این جایزه فعال هستند، به دبیرخانه جایزه معرفی شوند. همچنین خود فرد نمی‌تواند خود را به عنوان نامزد پیشنهادی معرفی نماید (یونسکو، ۲۰۱۳).

^۱ Carlos J. Finlay UNESCO Prize

معرفی هر نامزد پیشنهادی باید همراه با توصیه‌نامه مکتوبی باشد که شامل پنج نسخه از مدارک زیر به زبان انگلیسی یا فرانسوی است (یونسکو، ۲۰۱۳):

- شرحی درباره سابقه و دستاوردهای نامزد پیشنهادی
- خلاصه‌ای از کار یا نتایج کار، آثار و دیگر اسناد پشتیبان با اهمیت خاص
- تعریفی از کمک نامزدها به اهداف عینی جایزه

جوایز یونسکو در حوزه علوم اجتماعی و علوم انسانی

جوایز یونسکو در حوزه علوم اجتماعی و علوم انسانی عبارتند از: جایزه ابن سینا برای اخلاق در علم؛ جایزه جیم تورس بودت در حوزه علوم اجتماعی، علوم انسانی و هنر یونسکو/ دانشگاه ملی مکزیک؛ جایزه بین‌المللی حوزه مارتی یونسکو؛ جایزه بین‌المللی سیمون بولیوار یونسکو؛ جایزه خوان بوش یونسکو برای ترویج تحقیق علوم اجتماعی در امریکای لاتین و کارائیب؛ جایزه مادانجیت سینگ برای ترویج تساهل و عدم خشونت؛ جایزه یونسکو/ شارجه برای فرهنگ عرب؛ و جایزه صلح فلیکس هوفویت- بونی یونسکو.

جایزه ابن سینا برای اخلاق در علم

جایزه ابن سینا برای اخلاق در علم^۱ به پیشنهاد جمهوری اسلامی ایران در سال ۲۰۰۲ توسط یونسکو برای گرامیداشت پژوهش و خدمات افراد و گروه‌هایی تأسیس شد که در زمینه اخلاق در علم فعالیت دارند و از سال ۲۰۰۳ نخستین جایزه آن اعطا شد. این جایزه در راستای یکی از اهداف راهبردی یونسکو با عنوان «ارتقاء اصول و معیارهای اخلاقی برای هدایت پیشرفت علمی و فناوری و دگرگونی اجتماعی» منطبق با استراتژی میان‌مدت ۲۰۰۲ و ۲۰۰۷ می‌باشد (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷). بر اساس اساسنامه این جایزه، هدف از اعطای این جایزه، گرامیداشت فعالیت‌های افراد و گروه‌ها در زمینه اخلاق در علم و همچنین تعریف، تدوین و اجرای چارچوب‌های اخلاقی برای پیشرفت‌های علوم و فناوری بر مبنای حفظ ارزش‌ها، احترام و رعایت حقوق بشر و کرامت انسانی می‌باشد. این فعالیت باید در راستای سیاست‌گذاری‌های

^۱UNESCO Avicenna Prize for Ethics in Science

یونسکو و در ارتباط با برنامه این سازمان در زمینه اخلاق در علم و فناوری باشد (بنیاد علمی و فرهنگی بوعلی سینا، ۱۳۹۷).

جایزه ابن سینا برای اخلاق که به صورت دوسالانه اهدا می‌شود، شامل مدال طلای ابن سینا همراه با گواهینامه، ۱۰ هزار دلار و همین‌طور یک هفته سفر علمی به ایران که شامل ایراد سخنرانی و معرفی و آشنایی با گروه‌های دانشگاهی است، می‌باشد که این سفر می‌تواند به دعوت کشورهای عضو دیگر ادامه پیدا کند تا بدین ترتیب، برنده جایزه و نیز فعالیت یونسکو در زمینه اخلاق در علم و فناوری را در سطح بین‌المللی وسیع‌تری بشناساند (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷).

شرایط دریافت جایزه

این جایزه به فعالیت‌های افراد و گروه‌هایی تعلق می‌گیرد که در زمینه اخلاق در علم و فناوری موفق به پژوهش‌های علمی ارزشمند شده باشند (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷). در واقع نامزدها که به صورت فرد یا گروه هستند، باید با تحقیق‌های والایی در زمینه اخلاق در علم و فناوری شرکت نمایند. همچنین برنده جایزه توسط دبیر کل یونسکو و بر اساس ارزیابی و نظر هیئت منصفه بین‌المللی تعیین می‌شود (بنیاد علمی و فرهنگی بوعلی سینا، ۱۳۹۷).

درخواست برای جایزه

هنگامی که موارد شایسته دریافت جایزه به دبیرخانه می‌رسد و منابع مالی مراسم تأمین می‌شود، مدیر کل یونسکو پس از مشورت با کمیسیون‌های ملی از کشورهای عضو و از سازمان‌های مردم-نهاد بین‌المللی مرتبط با یونسکو دعوت می‌کند تا کاندیدای خود را معرفی کنند. هر کشور عضو و سازمان مردم‌نهاد تنها یک نامزد معرفی می‌کند (بنیاد علمی و فرهنگی بوعلی سینا، ۱۳۹۷). دولت‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد در پشتیبانی از نامزد مورد نظر، توصیه‌نامه‌ای به زبان انگلیسی و فرانسوی همراه با شرحی از زندگی و فعالیت نامزد پیشنهادی تقدیم می‌کنند که شامل موارد زیر است (بنیاد علمی و فرهنگی بوعلی سینا، ۱۳۹۷):

- شرحی درباره سابقه و دستاوردهای نامزد پیشنهادی
- خلاصه‌ای از کاری که برای بررسی تقدیم می‌گردد
- تحلیلی درباره اینکه کار تقدیم شده برای بررسی به چه دلیل به پیشرفت پژوهش در زمینه اخلاق در علم و فناوری کمک کرده است.

جایزه جیم تورس بودت در حوزه علوم اجتماعی، علوم انسانی و هنر یونسکو/ دانشگاه ملی مکزیک

هدف جایزه جیم تورس بودت در حوزه علوم اجتماعی، علوم انسانی و هنر^۱، تقدیر از تلاش‌های افراد، گروهی از افراد یا مؤسسات بین‌المللی است که به توسعه دانش و جامعه از طریق هنر، آموزش و پژوهش در حوزه علوم اجتماعی و علوم انسانی کمک کرده‌اند. این به معنای تشویق ابتکارات پیشگامی است که به توسعه، اشاعه و تحکیم ارزش‌های انسانی کمک کرده‌اند. هدف عینی این جایزه نیز همسو با خط‌مشی‌های یونسکو و در ارتباط با برنامه این سازمان در حوزه علوم اجتماعی، علوم انسانی و هنر است (جایزه جیم تورس بودت در حوزه علوم اجتماعی، علوم انسانی و هنر، ۲۰۱۹).

همچنین این جایزه به صورت دوسالانه به سه برنده اهدا شده و مبلغ جایزه معادل ۵۰ هزار دلار بین برندگان تقسیم می‌شود. انتخاب برندگان نیز توسط دبیر کل یونسکو و بر اساس پیشنهاد و نظر هیئت منطقه صورت می‌گیرد (جایزه جیم تورس بودت در حوزه علوم اجتماعی، علوم انسانی و هنر، ۲۰۱۹).

شرایط دریافت جایزه

نامزدهای پیشنهادی باید سهم قابل توجهی در یکی از سه حوزه ۱. علوم اجتماعی، ۲. علوم انسانی و ۳. هنر داشته باشند و جایزه می‌تواند به افراد، مؤسسات و دیگر نهادها و سازمان‌های مردم‌نهاد تعلق گیرد (جایزه جیم تورس بودت در حوزه علوم اجتماعی، علوم انسانی و هنر، ۲۰۱۹).

درخواست برای جایزه

^۱ UNESCO-UNAM Jaime Torres Bodet Prize in Social Sciences, Humanities and Arts

زمانی که یونسکو منابع مالی جایزه را دریافت می‌کند، دبیر کل یونسکو باید به‌طور رسمی درخواست دهد تا نامزدهای پیشنهادی از سوی دولت‌های عضو و با مشورت کمیسیون‌های ملی آنها و همچنین سازمان‌های مردم‌نهادی که همکاری رسمی خود را با سازمان حفظ کرده‌اند و در حوزه‌های مرتبط با این جایزه فعال هستند، به دبیرخانه جایزه معرفی شوند. همچنین خود فرد نمی‌تواند خود را به عنوان نامزد پیشنهادی معرفی نماید (جایزه جیم تورس بودت در حوزه علوم اجتماعی، علوم انسانی و هنر، ۲۰۱۹).

معرفی هر نامزد پیشنهادی باید همراه با توصیه‌نامه مکتوبی باشد که شامل مدارک زیر به زبان انگلیسی و فرانسوی است (جایزه جیم تورس بودت در حوزه علوم اجتماعی، علوم انسانی و هنر، ۲۰۱۹):

- شرحی درباره سابقه و دستاوردهای نامزد پیشنهادی
- خلاصه‌ای از کار یا نتایج کار، آثار و دیگر اسناد پشتیبان با اهمیت خاص
- تعریفی از کمک نامزد پیشنهادی در تحقق اهداف عینی جایزه

جایزه بین‌المللی خوزه مارتی یونسکو

هدف جایزه بین‌المللی خوزه مارتی^۱، شناساندن و قدردانی از شایستگی برجسته‌ای است که به اتحاد و یکپارچگی کشورها در امریکای لاتین و کارائیب در هر منطقه‌ای از جهان و همین‌طور به محافظت از هویت‌ها، سنت‌های فرهنگی و ارزش‌های تاریخی آنها کمک می‌کنند. هدف عینی این جایزه نیز همراستا با خط‌مشی‌های یونسکو و مرتبط با برنامه این سازمان در زمینه ترویج اصول و هنجارهای اخلاقی برای راهنمایی توسعه علمی و تحول اجتماعی است (جایزه بین‌المللی خوزه مارتی یونسکو، ۲۰۱۹).

این جایزه از سال ۱۹۹۴ مطرح شده و تأمین مالی آن بر عهده دولت کوبا می‌باشد. این جایزه به صورت دوسالانه همراه مدرک دیپلم به برندگان که می‌تواند حداکثر دو نفر باشد، اهدا می‌شود.

^۱International UNESCO/José Martí Prize

برندگان نیز توسط دبیر کل یونسکو با مشورت هیئت منصفه تعیین می‌شوند (جایزه بین‌المللی حوزه مارتی یونسکو، ۲۰۱۹).

شرایط دریافت جایزه

نامزدهای پیشنهادی باید از هر منطقه‌ای از جهان، کمک قابل توجهی به اتحاد و یکپارچگی کشورها در امریکای لاتین و کارائیب و همچنین به حفاظت از هویت‌ها، سنت‌های فرهنگی و ارزش‌های تاریخی آنها کرده باشند. این جایزه می‌تواند به افراد، مؤسسات و دیگر نهادها یا سازمان‌های مردم‌نهاد اعطا شود (جایزه بین‌المللی حوزه مارتی یونسکو، ۲۰۱۹).

درخواست برای جایزه

زمانی که یونسکو منابع مالی جایزه را دریافت می‌کند، دبیر کل یونسکو باید به‌طور رسمی درخواست دهد تا نامزدهای پیشنهادی از سوی دولت‌های عضو و با مشورت کمیسیون‌های ملی آنها و همچنین سازمان‌های مردم‌نهادی که روابط مشورتی رسمی خود را با سازمان حفظ کرده‌اند و در حوزه‌های مرتبط با این جایزه فعال هستند، به دبیرخانه جایزه معرفی شوند. همچنین خود فرد نمی‌تواند خود را به عنوان نامزد پیشنهادی معرفی نماید (جایزه بین‌المللی حوزه مارتی یونسکو، ۲۰۱۹).

معرفی هر نامزد پیشنهادی باید همراه با توصیه‌نامه مکتوبی (کمتر از پنج صفحه) باشد که شامل مدارک زیر به زبان انگلیسی، فرانسوی یا اسپانیایی است (جایزه بین‌المللی حوزه مارتی یونسکو، ۲۰۱۹):

- شرحی درباره سابقه و دستاوردهای نامزد پیشنهادی
- خلاصه‌ای از کار یا نتایج کار، آثار و دیگر اسناد پشتیبان با اهمیت خاص
- تعریفی از کمک نامزدها به اهداف عینی جایزه

جایزه بین‌المللی سیمون بولیوار یونسکو

جایزه بین‌المللی سیمون بولیوار یونسکو^۱ از سال ۱۹۷۸ به منظور تقدیر از فعالیت برجسته‌ای اهدا می‌شود که همراستا با افکار سیمون بولیوار، به آزادی، استقلال و کرامت مردم و تقویت همبستگی میان ملل کمک کند و پیشرفت آنها را به پیش برد و تلاش برای نظم بین‌المللی جدید اقتصاد، اجتماعی و فرهنگی را تسهیل نماید. چنین فعالیتی می‌تواند شکل خلق هنری فکری، دستاورد اجتماعی یا بسیج افکار عمومی باشد (یونسکو، جایزه بین‌المللی سیمون بولیوار، ۱۹۷۸). این جایزه توسط دبیر کل یونسکو به صورت دوسالانه اعطا می‌شود. همچنین مبلغ جایزه نیز توسط دبیر کل یونسکو و با مشورت دولت ونزوئلا تعیین می‌شود (یونسکو، جایزه بین‌المللی سیمون بولیوار، ۱۹۷۸).

درخواست برای جایزه

این جایزه به یک یا چند نفر تعلق می‌گیرد و نامزدهای پیشنهادی توسط دولت‌های عضو یا اعضای وابسته به یونسکو، سازمان دولتی و یا سازمان مردم‌نهادی که روابط مشورتی با یونسکو دارد، معرفی می‌شوند (یونسکو، جایزه بین‌المللی سیمون بولیوار، ۱۹۷۸).

جایزه خوان بوش یونسکو برای ترویج تحقیق علوم اجتماعی در امریکای لاتین و کارائیب

جایزه خوان بوش یونسکو برای ترویج تحقیق علوم اجتماعی در امریکای لاتین و کارائیب^۲ از سال ۲۰۰۹ با هدف تقدیر از بهترین طرح‌های نوشته شده در حوزه علوم اجتماعی توسط پژوهشگران جوان در امریکای لاتین و منطقه کارائیب که کمک تحقیقاتی قابل توجهی به ترویج پژوهش در حوزه علوم اجتماعی و خط‌مشی‌های توسعه اجتماعی کرده‌اند، اعطا می‌شود (مؤسسه جایزه خوان بوش یونسکو برای ترویج تحقیق علوم اجتماعی در امریکای لاتین و کارائیب، ۲۰۰۹).

^۱ International UNESCO/Simón Bolívar Prize

^۲ UNESCO/Juan Bosch Prize for the Promotion of Social Science Research in Latin America and the Caribbean

این جایزه به صورت دوسالانه بوده و مبلغ آن، ۱۰ هزار دلار است که به صورت مساوی بین حداکثر سه برنده تقسیم می‌شود. همچنین تأمین مالی این جایزه بر عهده جمهوری دومینیکن می‌باشد و برندگان توسط دبیر کل یونسکو و با مشورت و نظر هیئت منصفه انتخاب می‌شوند (مؤسسه جایزه خوان بوش یونسکو برای ترویج تحقیق علوم اجتماعی در امریکای لاتین و کارائیب، ۲۰۰۹).

شرایط دریافت جایزه

نامزدهای پیشنهادی باید کمک قابل توجهی به توسعه ترویج پژوهش در حوزه علوم اجتماعی و خط‌مشی‌های توسعه اجتماعی کرده باشند. این جایزه به نویسنده یا نویسندگان طرح برنده شده اعطا می‌شود (مؤسسه جایزه خوان بوش یونسکو برای ترویج تحقیق علوم اجتماعی در امریکای لاتین و کارائیب، ۲۰۰۹).

درخواست برای جایزه

اعضا یا اعضاء وابسته یونسکو، سازمان‌ها و بنیادهای مردم‌نهادی که روابط رسمی خود را با یونسکو حفظ کرده‌اند و در این حوزه فعال هستند، می‌توانند نامزدهای پیشنهادی خود را معرفی نمایند. همچنین اعضا تنها می‌توانند در هر دوره، سه نامزد را پیشنهاد دهند (مؤسسه جایزه خوان بوش یونسکو برای ترویج تحقیق علوم اجتماعی در امریکای لاتین و کارائیب، ۲۰۰۹).

زمانی که یونسکو منابع مالی جایزه را دریافت می‌کند، دبیر کل یونسکو باید به‌طور رسمی درخواست دهد تا نامزدهای پیشنهادی از سوی دولت‌های عضو و با مشورت کمیسیون‌های ملی آنها و همچنین سازمان‌های مردم‌نهادی که روابط مشورتی رسمی خود را با سازمان حفظ کرده‌اند و در حوزه‌های مرتبط با این جایزه فعال هستند، به دبیرخانه جایزه معرفی شوند. همچنین خود فرد نمی‌تواند خود را به عنوان نامزد پیشنهادی معرفی نماید (مؤسسه جایزه خوان بوش یونسکو برای ترویج تحقیق علوم اجتماعی در امریکای لاتین و کارائیب، ۲۰۰۹).

معرفی هر نامزد پیشنهادی باید همراه با توصیه‌نامه مکتوبی باشد که شامل مدارک زیر به زبان انگلیسی و اسپانیایی است (مؤسسه جایزه خوان بوش یونسکو برای ترویج تحقیق علوم اجتماعی در امریکای لاتین و کارائیب، ۲۰۰۹):

- شرحی درباره سابقه و دستاوردهای نامزد پیشنهادی
- خلاصه‌ای از کار یا نتایج کار، آثار و دیگر اسناد پشتیبان با اهمیت خاص
- بیانیه‌ای که کمک نامزد پیشنهادی در تحقق اهداف عینی جایزه را مشخص می‌کند

جایزه مادانجیت سینگ برای ترویج تساهل و عدم خشونت

جایزه مادانجیت سینگ یونسکو برای ترویج تساهل و عدم خشونت^۱، جایزه‌ای جهانی است از سوی یونسکو به افرادی که اقدامات و دستاوردهای ویژه‌ای در ترویج تساهل و صلح و توسعه روح تساهل از طریق هنر، فرهنگ و آموزش داشته‌اند، اعطا می‌شود (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷). این جایزه بر مبنای اساسنامه یونسکو که اشاره می‌کند «اگر صلح بخواهد پایدار بماند، باید در اذهان بشریت ایجاد شود، زیرا انسجام فکری و اخلاقی در ذهن افراد شکل می‌گیرد»، طراحی شده است (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۶).

این جایزه به صورت دوسالانه در روز بین‌المللی تساهل که ۱۶ نوامبر است، به دو برنده اهدا می‌شود که شامل وجه نقد معادل ۱۰۰ هزار دلار امریکاست که بین دو برنده تقسیم می‌شود (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۶). جایزه می‌تواند به یک فرد، گروهی از افراد، مؤسسات یا دیگر نهادها یا سازمان‌های مردم‌نهاد اهدا شود و انتخاب برنده توسط هیئت منصفه صورت می‌گیرد (یونسکو، ۲۰۱۸).

شرایط دریافت جایزه

^۱http://www.unesco.org/new/en/media-services/single-view/news/unesco_seeks_nominations_for_the_unesco_madanjeet_singh_priz-3/

نامزدهای پیشنهادی باید راهبری خود را در زمینه ترویج تساهل نشان دهند. لازم است تا برندگان یک یا چند ابتکار قابل توجه را برای ترویج پیشرفت تساهل و عدم خشونت داشته باشند (یونسکو، ۲۰۱۸):

- از طریق انجام یک فعالیت آموزشی به طور مستقیم
- از طریق پیاده‌سازی برنامه‌های بین‌المللی، ملی، منطقه‌ای یا بومی که به ترویج تساهل و عدم خشونت کمک کند
- از طریق بسیج ابتکارات و/یا روش‌ها که احتمالاً به پیاده‌سازی چنین برنامه‌هایی کمک می‌کند
- از طریق تولید مواد آموزشی و یا دیگر ابزار آموزشی که برای توسعه برنامه‌هایی برای آموزش تساهل و عدم خشونت طراحی شده است
- از طریق تعهد، هماهنگی یا تشویق تحقیقاتی در آن زمینه‌ها یا زمینه‌های مرتبط با ابعاد خاصی از تساهل
- از طریق انجام پیمایش‌های ویژه یا انجام تعهدات اصیل که برای پیشرفت مهم در ترویج بردباری و عدم خشونت ایجاد شده است.

درخواست برای جایزه

نامزدهای پیشنهادی می‌توانند توسط دولت‌های عضو و با مشورت کمیسیون‌های ملی آنها و همچنین سازمان‌ها و بنیادهای مردم‌نهادی که همکاری رسمی خود را با یونسکو حفظ کرده‌اند و در حوزه‌های مرتبط با این جایزه فعال هستند، معرفی شوند. برندگان قبلی این جایزه، شخصیت‌های برجسته و همچنین هر شخص یا سازمان مناسبی که برای پیشرفت فرهنگ صلح، حقوق بشر، تساهل و عدم خشونت در جهان فعالیت می‌کند، می‌توانند نامزدهای پیشنهادی را معرفی نمایند (یونسکو، ۲۰۱۸).

معیار داوری

در بررسی فعالیت داوطلبان جایزه، مواردی از این قبیل مورد بررسی قرار می‌گیرد (یونسکو، ۲۰۱۸):

- فعالیت داوطلبان از نظر مدت زمان اجرا به گونه‌ای باشد که نتایج آن ارزیابی و اثرات آن تأیید شود
- فعالیت داوطلبان باید سهم قابل توجهی در تحقق اهداف اصلی یونسکو و سازمان ملل در زمینه تساهل و عدم خشونت داشته باشد
- کار انجام شده باید یک نمونه و الگو باشد و احتمالاً موجب ابتکارات مشابهی شود
- باید خودش را در بسیج منابع جدید فکری و مادی، اثربخش نشان دهد
- باید نشان دهد که در فهم و حل مشکلات بین‌المللی و ملی مربوط به روح تساهل و عدم خشونت سهم دارد.

جایزه یونسکو/ شارجه برای فرهنگ عرب

هدف جایزه یونسکو/ شارجه برای فرهنگ عرب، تقدیر از تلاش‌های یک فرد متعلق به کشور عربی و یک فرد متعلق به کشور غیرعربی است که از طریق آثار هنری، فکری یا ترویجی خود به توسعه و اشاعه فرهنگ عرب در جهان کمک کند. هدف عینی این جایزه نیز همراستا با اساسنامه یونسکو، ترویج درک متقابل افراد از طریق فعالیت‌هایی است که شناخت بیشتر فرهنگ‌های مردم مختلف را تشویق می‌کند و همچنین تبادل بین‌المللی میان افراد مختلف و میان فرهنگ‌های متفاوت است (جایزه یونسکو/ شارجه برای فرهنگ عرب، ۲۰۱۹).

این جایزه از سال ۱۹۹۸ به صورت سالیانه از طرف حاکم شارجه به دو برنده اعطا می‌شود. همچنین مبلغ جایزه ۶۰ هزار دلار است که به‌طور مساوی بین دو برنده که توسط دبیر کل یونسکو و با مشورت و نظر هیئت منصفه انتخاب می‌شوند، تقسیم می‌شود (جایزه یونسکو/ شارجه برای فرهنگ عرب، ۲۰۱۹).

شرایط دریافت جایزه

نامزدها باید افراد، مؤسسات یا دیگر نهادها و سازمان‌های مردم‌نهادی باشند که کمک قابل توجهی به توسعه، اشاعه و ترویج فرهنگ عرب در سرتاسر جهان کرده‌اند. همین‌طور آنها باید شهرت

بین‌المللی در این زمینه داشته باشند و در کنار آن، به ترویج گفتگوی فرهنگی و احیای فرهنگ عرب کمک کرده باشند (جایزه یونسکو/ شارجه برای فرهنگ عرب، ۲۰۱۹).

درخواست برای جایزه

زمانی که یونسکو منابع مالی جایزه را دریافت می‌کند، دبیر کل یونسکو باید به‌طور رسمی درخواست دهد تا نامزدهای پیشنهادی از سوی دولت‌های عضو و با مشورت کمیسیون‌های ملی آنها و همچنین سازمان‌های مردم‌نهادی که همکاری رسمی خود را با سازمان حفظ کرده‌اند و در حوزه‌های مرتبط با این جایزه فعال هستند، به دبیرخانه جایزه معرفی شوند (جایزه یونسکو/ شارجه برای فرهنگ عرب، ۲۰۱۹).

نامزدهای پیشنهادی باید توسط دولت‌های عضو و با مشورت کمیسیون‌های ملی آنها و سازمان‌ها و بنیادهای مردم‌نهادی که همکاری رسمی خود را با یونسکو حفظ کرده‌اند و در حوزه مورد نظر فعال می‌باشند؛ همچنین برندگان قبلی جایزه؛ شخصیت‌های برجسته‌ای که دبیر کل یونسکو واجد شرایط بدانند و یا افراد و سازمان‌هایی که در زمینه فرهنگ عرب فعال هستند و برای پیشرفت صلح و گفتگوی بین‌فرهنگی کار می‌کنند، به دبیر کل معرفی شوند و همچنین خود فرد نمی‌تواند خود را به عنوان نامزد پیشنهادی معرفی نماید (جایزه یونسکو/ شارجه برای فرهنگ عرب، ۲۰۱۹).

معرفی هر نامزد پیشنهادی باید همراه با توصیه‌نامه مکتوبی باشد که شامل مدارک زیر به زبان انگلیسی و فرانسوی است (جایزه یونسکو/ شارجه برای فرهنگ عرب، ۲۰۱۹):

- شرحی درباره سابقه و دستاوردهای نامزد پیشنهادی
- خلاصه‌ای از کار یا نتایج کار، آثار و دیگر اسناد پشتیبان با اهمیت خاص
- تعریفی از کمک نامزدها به اهداف عینی جایزه

معیار داوری

معیار انتخاب برندگان این جایزه عبارتند از (دپارتمان فرهنگ شارجه، ۲۰۱۹):

- نوآوری
- کمک نامزدهای پیشنهادی از طریق پژوهش و ترویج ارزش‌ها و آرمان‌های جامعه
- کمک نامزدهای پیشنهادی به توسعه میراث فرهنگی
- تأکید نامزدهای پیشنهادی به وحدت در کثرت خلاقانه بشری
- کمک نامزدهای پیشنهادی به گفتگوی میان فرهنگ‌ها و تمدن‌ها
- منحصر به فرد بودن چشم‌انداز نامزدهای پیشنهادی نسبت به سایرین و جایگاه آنها در کارهای معرفی شده
- احترام به دیدگاه‌های دیگر نامزدهای پیشنهادی

جایزه صلح فلیکس هوفویت- بونی یونسکو

جایزه صلح فلیکس هوفویت- بونی یونسکو^۱ از سال ۱۹۸۹ به منظور قدردانی از اشخاص و بدنه یا مؤسسات عمومی یا خصوصی فعال که سهم قابل توجهی در ترویج، جستجو، تأمین یا برقراری صلح همراستا با منشور ملل متحد و اساسنامه یونسکو دارند، در نظر گرفته شده است. این جایزه به نام فلیکس هوفویت- بونی رئیس جمهور سابق ساحل عاج است که از زمان استقلال در سال ۱۹۶۰ تا زمان مرگ در سال ۱۹۹۳ حکومت کرده است. همچنین اهدای این جایزه به صورت دو سالانه بوده و جایزه شامل ۱۵۰ هزار دلا، یک مدال طلا و دیپلم صلح می- باشد و حداکثر ۳ برنده توسط دبیر کل یونسکو با مشورت هیئت منصفه بین‌المللی انتخاب می- شوند (جایزه صلح فلیکس هوفویت- بونی یونسکو، ۲۰۱۹).

شرایط دریافت جایزه

نامزدها باید کمک قابل توجهی به پیشبرد صلح و ترویج فرهنگ صلح در زمینه مطالعاتی خود داشته باشند و برندگان می‌توانند از میان افراد، مؤسسات و دیگر نهادها و سازمان‌های مردم‌نهاد انتخاب شوند.

درخواست برای جایزه

^۱UNESCO Felix Houphouët-Boigny Peace Prize

هر سال دبیر کل یونسکو بخشنامه‌ای را برای اعضا و سازمان‌های مردم‌نهادی که جایگاه مشورتی با یونسکو دارند، می‌فرستد و از آنها می‌خواهد تا نامزدهای پیشنهادی خود را معرفی نمایند. علاوه بر اعضا و سازمان‌های مردم‌نهاد مذکور، معرفی نامزدهای پیشنهادی می‌تواند توسط موارد زیر نیز صورت گیرد (جایزه صلح فلیکس هوفویت- بونی یونسکو، ۲۰۱۹):

- اعضا هیئت منصفه در طول کارشان
 - برندگان قبلی این جایزه
 - دانشگاه‌ها و دانشگاهیان
 - مراکز و بنیادهای تخصصی در حوزه‌های مرتبط با تحقیقات در مورد صلح
 - مؤسسات حقوق بین‌الملل
 - اعضا دادگاه بین‌المللی لاهه
 - اعضا مجلس و دولت
 - انجمن‌ها یا سازمان‌هایی که برای توسعه صلح، حقوق بشر و گسترش ارزش‌های دموکراتیک در جهان کار می‌کنند
 - رؤسای دانشگاه‌ها و یا اساتید رشته‌های تاریخ، علوم سیاسی و حقوق
 - برندگان جایزه صلح نوبل
- همچنین معرفی هر نامزد پیشنهادی باید همراه با توصیه‌نامه مکتوبی باشد که شامل مدارک زیر به زبان انگلیسی یا فرانسوی است (جایزه صلح فلیکس هوفویت- بونی یونسکو، ۲۰۱۹):
- شرحی درباره سابقه و دستاوردهای نامزد پیشنهادی
 - خلاصه‌ای از کار یا نتایج کار، آثار و دیگر اسناد پشتیبان با اهمیت خاص
 - تعریفی از کمک نامزدها به اهداف عینی جایزه

جوایز یونسکو در حوزه فرهنگ: جایزه بین‌المللی ملینا مرکوری یونکسو- یونان برای حفاظت و

مدیریت مناظر فرهنگی

جایزه بین‌المللی ملینا مرکوری یونکسو- یونان برای حفاظت و مدیریت مناظر فرهنگی^۱ از سال ۱۹۹۵ به منظور تقدیر از نمونه‌های برجسته‌ای از اقداماتی که برای حفاظت و بهبود مناظر فرهنگی جهان انجام می‌شود، اعطا می‌شود. تأمین مالی این جایزه از سوی دولت یونان صورت می‌گیرد و نام جایزه نیز برگرفته از نام ملینا مرکوری، وزیر فرهنگ سابق یونان می‌باشد. همین‌طور مبلغ جایزه ۳۰ هزار دلار است که به صورت دوسالانه به یک برنده اهدا می‌شود (کنوانسیون میراث جهانی یونسکو، ۲۰۱۹).

شرایط دریافت جایزه

افراد، مدیران سایت‌ها، مؤسسات و دیگر نهادها و انجمن‌ها یا سازمان‌های مردم‌نهاد که کمک قابل توجهی به محافظت، مدیریت و بهبود مناظر فرهنگی اصلی جهان کرده‌اند، واجد شرایط دریافت این جایزه هستند (کنوانسیون میراث جهانی یونسکو، ۲۰۱۹).

درخواست برای جایزه

هر یک از موارد زیر می‌توانند نامزدهای پیشنهادی خود را برای دریافت این جایزه معرفی نمایند (کنوانسیون میراث جهانی یونسکو، ۲۰۱۹):

- مؤسسات دولتی از کشورهای عضو یونسکو در مشورت با کمیسیون‌های ملی یونسکو آنها
- سازمان‌های مردم‌نهادی که همکاری رسمی با یونسکو دارند
- متخصصان بین‌المللی، منطقه‌ای و ملی و همچنین سازمان‌های علمی و مردم‌نهاد فعال در زمینه مناظر فرهنگی

¹ The UNESCO-Greece Melina Mercouri International Prize for the Safeguarding and Management of Cultural Landscapes

جوایز یونسکو در حوزه ارتباطات و اطلاعات

جوایز یونسکو در حوزه ارتباطات و اطلاعات شامل جایزه آزادی مطبوعات جهانی یونسکو/گیلرمو کانو، جایزه حافظه جهانی یونسکو/جیک جی؛ و جایزه یونسکو/امیر جابر احمد آل صباح برای توانمندسازی دیجیتال افرادی با ناتوانی جسمی می‌باشد.

جایزه آزادی مطبوعات جهانی یونسکو/گیلرمو کانو

جایزه آزادی جهانی مطبوعات یونسکو/گیلرمو کانو^۱ به مناسبت بزرگداشت روز جهانی آزادی مطبوعات و گرامیداشت روزنامه‌نگار کلمبیایی، گیلرمو کانو عیساز که در سال ۱۹۸۶ در حین انجام وظیفه خود ترور شد، اعطا می‌شود. این جایزه به شخص، سازمان یا مؤسسه‌ای که سهم بسزایی در دفاع و یا توسعه آزادی بیان در سرتاسر جهان به‌ویژه آنجایی که انجام وظیفه روزنامه‌نگاری متحمل خطرات و آسیب‌ها می‌باشد، اعطا می‌گردد. هدف عینی این جایزه نیز، در انطباق با خط‌مشی‌های یونسکو و مرتبط با برنامه این سازمان در زمینه ارتباطات و اطلاعات بوده و به‌طور خاص، اولویت‌بخشی به ترویج و توانا کردن محیط برای آزادی بیان و آزادی اطلاعات است (وبگاه جایزه آزادی جهانی مطبوعات یونسکو/گیلرمو کانو، ۲۰۱۹؛ وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷).

مبلغ این جایزه معادل ۲۵ هزار دلار است که همراه با گواهینامه و سمبل جایزه به صورت سالیانه اهدا می‌شود و منبع تأمین مالی آن، بنیاد گیلرمو کانو عیسازا (کلمبیا) و بنیاد هلستینگین سانومات (فنلاند) می‌باشد (وبگاه جایزه آزادی جهانی مطبوعات یونسکو/گیلرمو کانو، ۲۰۱۹؛ وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷).

شرایط دریافت جایزه

سازمان‌های غیردولتی و تخصصی منطقه‌ای و بین‌المللی که در زمینه آزادی مطبوعات فعالیت دارند، افرادی را برای دریافت جایزه در نظر می‌گیرند. سازمان مزبور باید درباره این کاندیدا به‌طور مکتوب به زبان‌های انگلیسی و فرانسوی توضیح دهد و اسامی نامزدها باید به دبیر دفتر جایزه ارائه شود. همچنین نامزدها باید سهم قابل توجهی در آزادی بیان در هر جایی از جهان و در تمامی انواع رسانه‌ها، اعم از

^۱ UNESCO/Guillermo Cano World Press Freedom Prize

رسانه‌های دیجیتال داشته باشند. جایزه می‌تواند به افراد، مؤسسات و یا دیگر نهادها یا سازمان‌های مردم-نهاد اعطا شود و انتخاب برنده توسط دبیر کل یونسکو و بر اساس مشورت هیئت منصفه صورت می‌گیرد (وبگاه جایزه آزادی جهانی مطبوعات یونسکو/گیلرمو کانو، ۲۰۱۹).

درخواست برای جایزه

زمانی که یونسکو منابع مالی جایزه را دریافت می‌کند، دبیر کل یونسکو باید به‌طور رسمی درخواست دهد تا نامزدهای پیشنهادی از سوی دولت‌های عضو و با مشورت کمیسیون‌های ملی آنها و همچنین متخصصان بین‌المللی و منطقه‌ای و سازمان‌های مردم‌نهادی که در زمینه روزنامه-نگاری و آزادی بیان فعال هستند، به دبیرخانه جایزه معرفی شوند. همچنین خود فرد نمی‌تواند خود را به عنوان نامزد پیشنهادی معرفی نماید (گیلرمو کانو، ۲۰۱۹).

. معرفی هر نامزد پیشنهادی باید همراه با توصیه‌نامه مکتوبی باشد که شامل مدارک زیر به زبان انگلیسی یا فرانسوی است (گیلرمو کانو، ۲۰۱۹):

- شرحی درباره سابقه و دستاوردهای نامزد پیشنهادی
- معرفی کمک عمده نامزد پیشنهادی به توسعه آزادی بیان که برای اظهار نظر به هیئت منصفه ارسال می‌شود
- تعریفی از کمک نامزدها به اهداف عینی جایزه

جایزه حافظه جهانی یونسکو/جیک‌جی

جایزه حافظه جهانی یونسکو/جیک‌جی^۱ از سال ۲۰۰۴ با هدف گرامیداشت ثبت قدیمی‌ترین کتاب چاپ شده فلزی به شکل امروزی در جهان در فهرست میراث مستند برنامه حافظه جهانی و تجلیل از تلاش‌های صورت گرفته برای محافظت و دسترس‌پذیری میراث جهانی به عنوان میراث مشترک بشریت اعطا می‌شود. هدف عینی این جایزه همسو با خط‌مشی‌های یونسکو و مرتبط با برنامه این سازمان، تقویت دسترسی جهانی به اطلاعات دانش است (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷).

^۱UNESCO/Jikji Memory of the World Prize

برنده جایزه حافظه جهانی یونسکو/ جیک جی توسط دبیر کل یونسکو و بر اساس ارزیابی و نظر هیئت منصفه تعیین می‌شود. مبلغ این جایزه معادل ۳۰ هزار دلار است که تأمین مالی آن و همچنین هزینه‌های عملیاتی و تمامی هزینه‌های مربوط به مراسم اهدای جایزه توسط دولت کره انجام می‌شود (وبگاه جایزه حافظه جهانی یونسکو/ جیک جی، ۲۰۱۹).

شرایط دریافت جایزه

جایزه حافظه جهانی یونسکو/ جیک جی به افراد یا نهادهایی تعلق می‌گیرد که سهم قابل توجهی در حفاظت و دسترس‌پذیری میراث مستند داشته‌اند. علاوه بر این، کشورهای عضو و سازمان‌های مردم‌نهاد که دارای روابط رسمی با یونسکو هستند نیز می‌توانند نامزد این جایزه باشند (وبگاه جایزه حافظه جهانی یونسکو/ جیک جی، ۲۰۱۹).

معیار داوری

معیارهای داوری این جایزه عبارتند از (وبگاه جایزه حافظه جهانی یونسکو/ جیک جی، ۲۰۱۸):

۱. تأثیر کلی: این تأثیر می‌تواند از طریق برتری مستند در یک یا چند حوزه زیر نشان داده شود: توسعه و مدیریت برنامه: برنامه‌ها، پروژه‌ها و مطالعات توسعه یافته و اجرا شده‌ای که نتایج آنها می‌تواند در یک یا چند بخش نشان داده شود: افزایش دسترسی به مواد مشخص؛ شناسایی و کسب میراث مستندی که قبلاً پراکنده بوده است؛ ایجاد یک برنامه علمی روی حفاظت و دسترسی؛ و توسعه یک پروژه علمی تحقیقاتی.

نوآوری: طراحی یا توسعه فناوری‌ها، محصولات، روش‌شناسی‌ها، مفاهیم و خدمات جدید و یا تطبیق یا استفاده از فناوری‌ها، محصولات، روش‌شناسی‌ها، مفاهیم و خدمات موجود به روشی که به‌طور بنیادین، پیشرفت‌های آتی را در حوزه حفاظت و دسترسی میراث مستند تغییر دهد.

آموزش: آثار نوشته شده توسط سازمان یا فرد، دوره‌های آموزشی سازماندهی شده یا آموزش داده شده، کنفرانس‌ها و سمینارهای ارائه شده یا اجرا شده که نشان می‌دهند که مفاهیم، رویکردها، روش‌شناسی‌ها و استراتژی‌های نامزدها به‌طور قابل ملاحظه‌ای روی توسعه محافظت و دسترسی میراث مشترک اثر دارند؛

رهبری حرفه‌ای و سازمانی: کمک‌های منحصر به فرد به انجمن‌های پیشرفته‌ای که خدمات کارهای محافظت و دسترسی را ارائه می‌دهند و یا به سازمان‌های ملی و بین‌المللی و عمومی و خصوصی که پشتیبانی کننده حفاظت و دسترس‌پذیری میراث مستند جهانی هستند.

۲. دشواری غیرمعمول: یک سازمان یا فرد ممکن است در محیطی کار کند که انجام فعالیت‌های مربوط به محافظت و دسترسی به میراث مشترک بسیار دشوار باشد، برای مثال سازمان یا فرد در یک منطقه جنگی یا در یک کشور یا منطقه فقیری باشند که فاقد برق و دیگر خدمات اساسی باشد و یا به خاطر دیگر دلایل زمینه‌ای که انجام چنین فعالیت‌هایی را دشوار می‌کند.

۳. منحصر به فرد بودن یک توانایی: یک سازمان یا فرد ممکن است کاری را انجام دهند که نیاز به توانایی منحصر به فردی داشته باشد

جایزه یونسکو/امیر جابر احمد آل صباح برای توانمندسازی افرادی با ناتوانی جسمی

هدف از اعطای این جایزه، قدردانی از سهم برجسته افراد و سازمان‌ها در ترویج فراگیری و بالا بردن زندگی افرادی با ناتوانی‌های جسمی از طریق کاربرد راهکارها، منابع و فناوری‌های دیجیتال است. همسو با اهداف راهبردی یونسکو و به‌ویژه برنامه اصلی ارتباطات و اطلاعات یونسکو، هدف عینی از اعطای جایزه^۱ یونسکو-امیر جابر احمد آل صباح برای توانمندسازی دیجیتال افرادی با ناتوانی جسمی، تشویق مشارکت افرادی با ناتوانی‌های جسمی در جامعه، عملی کردن حقوق بشر و آزادی‌های اساسی با تأکید ویژه روی از میان برداشتن موانع دسترسی به اطلاعات و دانش و همین‌طور یادگیری و مشارکت در جامعه از طریق کاربرد اثربخش فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی است (یونسکو، ۲۰۱۹د).

این جایزه به صورت دو سالانه با حمایت دولت کویت، به دو برنده شامل یک شخص و یک سازمان اعطا می‌شود و جایزه آن، مبلغ ۴۰ هزار دلار امریکاست که بین دو برنده تقسیم می‌شود. برندگان جایزه توسط دبیر کل یونسکو و بر اساس ارزیابی و نظر هیئت منصفه تعیین می‌شوند (یونسکو، ۲۰۱۹د).

^۱<https://en.unesco.org/prizes/digital-empowerment?language=en>

شرایط دریافت جایزه

نامزدها باید سهم چشمگیری در مشارکت دادن افرادی با ناتوانی‌های جسمی در جامعه داشته باشند و جوایز به افراد، مؤسسات و دیگر نهادها یا سازمان‌های مردم‌نهادی اعطا شود که حداقل پنج سال در این حوزه فعالیت داشته باشند و خروجی‌های فعالیت‌ها و تلاش‌های آنها تأیید شده باشد (یونسکو، ۲۰۱۹).

درخواست برای جایزه

زمانی که یونسکو منابع مالی جایزه را دریافت می‌کند، دبیر کل یونسکو باید به‌طور رسمی درخواست دهد تا نامزدهای پیشنهادی از سوی دولت‌های عضو و با مشورت کمیسیون‌های ملی آنها و همچنین سازمان‌های مردم‌نهادی که همکاری رسمی خود را با سازمان حفظ کرده‌اند و در حوزه‌های مرتبط با این جایزه فعال هستند، به دبیرخانه جایزه معرفی شوند. همچنین خود فرد نمی‌تواند خود را به عنوان نامزد پیشنهادی معرفی نماید (یونسکو، ۲۰۱۹).

معرفی هر نامزد پیشنهادی باید همراه با توصیه‌نامه مکتوبی باشد که شامل مدارک زیر به زبان انگلیسی یا فرانسوی است (یونسکو، ۲۰۱۹):

- شرحی درباره سابقه و دستاوردهای نامزد پیشنهادی
- خلاصه‌ای از کار یا نتایج کار، آثار و دیگر اسناد پشتیبان با اهمیت خاص
- تعریفی از کمک نامزدها به اهداف عینی جایزه

معیار داوری

در اعطای این جایزه، تأکید خاصی بر روش‌هایی شده که از طریق آنها اطلاعات و دانش می‌تواند به توانمندسازی افرادی با ناتوانی‌های جسمی کمک کند و لذا بر محورهای زیر تأکید شده است (یونسکو، ۲۰۱۹):

- تنظیم خط‌مشی‌ها، پشتیبانی عمومی، همکاری و شراکت

- خلق و توسعه راهکارهای دیجیتال و مجهز کردن محیط و فرایندها، شامل ابزارها و منابع
- بوجود آوردن و تقویت ظرفیت‌های افراد برای ایجاد، انطباق و استفاده از راهکارهای دیجیتال به شیوه مقرون به صرفه و پایدار

جوایز یونسکو در حوزه محیط زیست و علوم

جوایز یونسکو در حوزه محیط زیست و علوم شامل جایزه سلطان قابوس برای حفاظت از محیط زیست؛ جایزه میشل باتیس برای مدیریت ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره؛ و جایزه دانشمندان جوان انسان و کره مسکون یونسکو است.

جایزه سلطان قابوس برای حفاظت از محیط زیست

جایزه بین‌المللی سلطان قابوس برای حفاظت از محیط زیست^۱ نخستین بار در سال ۱۹۹۱ توسط سلطان قابوس پادشاه عمان به یونسکو پیشنهاد شد که هدف آن، به رسمیت شناختن سهم برجسته افراد، گروهی از افراد، مؤسسات یا سازمان‌هایی است که در تحقیقات مربوط به منابع زیست‌محیطی و طبیعی، آموزش زیست‌محیطی و ایجاد آگاهی زیست‌محیطی از طریق آماده‌سازی محتوای اطلاعاتی و فعالیت‌های زیست‌محیطی مشارکت دارند و به ایجاد و مدیریت مناطق حفاظت شده کمک می‌کنند. هدف این جایزه منطبق با خط‌مشی‌های یونسکو و مرتبط با برنامه این سازمان در ارتباط با محیط زیست، منابع طبیعی و آموزش توسعه پایدار می‌باشد (یونسکو، ۲۰۱۷س).

این جایزه شامل یک گواهینامه همراه مبلغی است که ارزش آن در هر ساله بر اساس قوانین و مقررات مالی توسط دفتر شورای هماهنگی بین‌المللی ام‌ای‌بی تعیین می‌شود که هر دو سال یک بار به واجدان شرایط که حداکثر سه نفر هستند، اعطا می‌شود (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷).

^۱ UNESCO Sultan Qaboos Prize for Environmental Preservation

شرایط دریافت جایزه

این جایزه به افراد، گروهی از افراد، مؤسسات یا سازمان‌هایی که شایستگی برجسته‌ای را داشته باشند و به یافته‌های به‌خصوصی در زمینه حفاظت از محیط زیست دست یافته باشند، اهدا می‌شود. انتخاب افراد، گروه‌ها و یا سازمان‌ها به عهده دفتر شورای هماهنگی برنامه بین‌المللی انسان و کره مسکونی یونسکو است و واجدان شرایط دریافت این جایزه از طریق کمیسیون‌های ملی به این شورا پیشنهاد می‌شوند. این دفتر ممکن است قواعد خودش را برای انتخاب برندگان داشته باشد. تصمیمات هیئت منصفه به‌طور معمول با اتفاق آراء گرفته می‌شود و اگر روی برندگان به توافق نرسد، تصمیم بر اساس نظر اکثریت حاضر گرفته می‌شود (وبگاه وزارت امور زیست محیطی و آب و هوای عمان، ۲۰۱۹).

درخواست برای جایزه

زمانی که یونسکو منابع مالی جایزه را دریافت می‌کند، دبیر کل یونسکو باید به‌طور رسمی درخواست دهد تا نامزدهای پیشنهادی از سوی دولت‌های عضو و با مشورت کمیسیون‌های ملی آنها و همچنین سازمان‌های مردم‌نهادی که همکاری رسمی خود را با سازمان حفظ کرده‌اند و در حوزه‌های مرتبط با این جایزه فعال هستند، به دبیرخانه جایزه معرفی شوند و معرفی نامزدهای پیشنهادی در پنج رسانه تخصصی بین‌المللی تبلیغ شود. همچنین خود فرد نمی‌تواند خود را به عنوان نامزد پیشنهادی معرفی نماید (یونسکو، ۲۰۱۷س).

معرفی هر نامزد پیشنهادی باید همراه با توصیه‌نامه مکتوبی باشد که شامل مدارک زیر به زبان انگلیسی یا فرانسوی است (یونسکو، ۲۰۱۷س):

- شرحی درباره سابقه و دستاوردهای نامزد پیشنهادی
- خلاصه‌ای از کار یا نتایج کار، آثار و دیگر اسناد پشتیبان با اهمیت خاص
- تعریفی از کمک نامزدها به اهداف عینی جایزه

معیار داوری

معیارهای انتخاب برنده عبارتند از (یونسکو، ۲۰۱۹ک):

- افراد، گروهی از افراد، مؤسسات یا سازمان‌های دریافت کننده این جایزه باید سهم چشمگیری در مدیریت یا حفاظت از محیط زیست، به‌ویژه در یکی از حوزه‌های زیر داشته باشند:
 - انجام تحقیقات در زمینه منابع طبیعی و زیست‌محیطی
 - آموزش و تعلیم در زمینه محیط زیست
 - ایجاد آگاهی عمومی در زمینه محیط زیست از طریق تهیه داده‌های اطلاعاتی زیست‌محیطی
 - انجام فعالیت‌هایی در زمینه ایجاد و مدیریت حوزه‌های حفاظت شده از قبیل ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره و سایت‌های میراث طبیعی جهانی
- این جایزه صرف‌نظر از هر گونه ملاحظات ملیتی، نژادی، جنسی، زبانی، شغلی، ایدئولوژیکی یا دینی فرد یا افراد اعطا می‌شود.
- اعضا دفتر شورای هماهنگی برنامه بین‌المللی ام‌ای بی یا هر دفتری که در فرایند انتخاب فعالیت کرده باشند، مشمول این جایزه نمی‌باشد.

جایزه میشل باتیس برای مدیریت ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره

جایزه میشل باتیس^۱ در ارتباط با مدیریت ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره به یادبود دکتر میشل باتیس که فعالیت چشمگیری در زمینه مدیریت ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره داشته است، هر سال، به شخصی که در این زمینه تحقیقات ارزنده‌ای انجام داده است، اعطا می‌شود. مبلغ این جایزه ۱۲ هزار دلار به همراه کمک هزینه سفر به پاریس، برای نشان دادن مطالعه انجام شده به شورای هماهنگی بین‌المللی جایزه میشل باتیس است و به پروژه‌هایی که در ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره انجام شده باشند، تعلق می‌گیرد (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷؛ یونسکو و برنامه انسان و کره مسکون، ۲۰۱۹د).

درخواست برای جایزه

¹<http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecological-sciences/man-and-biosphere-programme/awards-and-prizes/michel-batisse-award/>

تمامی مطالعات موردی باید از طریق کمیته‌های ملی برنامه انسان و کره مسکون مربوطه و یا کمیسیون‌های ملی یونسکو در کشورها معرفی شوند و از هر کشوری تنها یک مطالعه موردی روی مدیریت ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره پذیرفته می‌شود (یونسکو و برنامه انسان و کره مسکون، ۲۰۱۹د).

معیار داوری

مسئولیت بازمینی تکنیکی طرح‌های دریافته شده و پیشنهاد برنده جایزه برای بررسی و تأیید نهایی با دفتر برنامه انسان و کره مسکون می‌باشد و در دست کمیته مشورتی بین‌المللی برای ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره است.

جایزه دانشمندان جوان انسان و کره مسکون یونسکو

یونسکو از سال ۱۹۸۹ سالانه با هدف تشویق دانشمندان جوان کشورهای در حال توسعه به تحقیق درخصوص مسائل مرتبط با ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره و همچنین تبادل اطلاعات و تجربیات بین دانشمندان نسل جدید، جایزه‌ای را با عنوان دانشمندان جوان انسان و کره مسکون^۱ اعطا می‌کند (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷). درحقیقت این جایزه تلاشی است برای سرمایه‌گذاری روی نسل جدیدی از دانشمندان و پژوهشگران جوان در سرتاسر جهان، بر اساس این تفکر که جوانان آموزش دیده، در نشان دادن مسائل زیست‌محیطی و پایداری نقش مهمی را می‌توانند داشته باشند (یونسکو و برنامه انسان و کره مسکون، ۲۰۱۸).

متقاضیان دریافت جایزه باید حداکثر ۳۵ سال سن داشته باشند و پروژه‌های مرتبط با ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره را برای جایزه دانشمندان جوان انسان و کره مسکون پیشنهاد دهند. این پروژه‌ها باید حداکثر تا مدت دو سال انجام شود و مبلغ آن حدود ۵ هزار دلار امریکاست که برای پشتیبانی از تحقیقات روی اکوسیستم‌ها، منابع طبیعی و تنوع زیستی اختصاص می‌یابد (وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران، ۱۳۹۷).

اهداف جایزه

^۱<http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecological-sciences/man-and-biosphere-programme/awards-and-prizes/mab-young-scientists-awards/>

اهداف جایزه دانشمندان جوان انسان و کره مسکون عبارتند از (یونسکو و برنامه انسان و کره مسکون، ۲۰۱۸):

- تشویق دانشمندان جوان، به‌ویژه دانشمندان جوان کشورهای در حال توسعه، برای استفاده از سایت‌های پژوهشی انسان و کره مسکون در پژوهش‌های خود
- تشویق دانشمندان جوانی که در حال حاضر از این سایت‌ها استفاده می‌کنند، برای انجام مطالعات مقایسه‌ای در سایت‌های دیگر در داخل یا خارج از کشور خود
- تشویق به تبادل اطلاعات و تجارب میان نسل جدید دانشمندان
- تقویت ارتباط طرح ال‌ای پی^۱ در میان دانشمندان جوان و تقویت دیده شدن آن
- درگیری و مشارکت دانشمندان جوان در پیاده‌سازی طرح ال‌ای پی
- افزایش آگاهی دانشمندان جوان از نقش پژوهشی که در اجرای اهداف توسعه پایدار دارند.

معیار داوری

معیارهای انتخاب برندگان جایزه دانشمندان جوان انسان و کره مسکون عبارتند از (یونسکو و برنامه انسان و کره مسکون، ۲۰۱۸):

- برای واجد شرایط بودن، درخواست‌های جایزه باید در فرم درخواست جایزه دانشمندان جوان انسان و کره مسکون به زبان انگلیسی یا فرانسوی ارائه شده و الزامات تکنیکی که در آنجا ذکر شده، دنبال شود. درخواست باید مورد تأیید کمیته ملی انسان و کره مسکون متقاضی قرار گیرد و هر سال تنها دو درخواست از میان درخواست‌های متقاضیانی که کمتر از ۳۵ سال سن دارند، تأیید می‌شود
- به منظور نشان دادن ارتباط با حوزه و اجتناب از دوباره‌کاری و صرفه‌جویی در هزینه، درخواست‌ها باید شامل اطلاعات مختصری درباره پژوهش قبلی یا فعلی در حوزه‌های مرتبط باشد

¹ Lima Action Plan (LAP)

- اولویت با پروژه‌های بین‌رشته‌ای است که در حوزه ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره که در برنامه انسان و کره مسکون مشخص شده و یا ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره بالقوه انجام شده باشد
- متقاضیانی از کشورهای توسعه یافته فقط در موارد استثنایی و یا اگر کار مشترکی با کشورهای در حال توسعه انجام داده باشند، واجد شرایط برای این جایزه خواهند بود
- مبلغ جایزه ۵ هزار دلار است
- پروژه باید در طول دو سال تکمیل شده باشد
- نامزدها باید بپذیرند که گزارش پروژه‌هایی را که با جایزه دریافت شده انجام می‌دهند، به دبیرخانه برنامه انسان و کره مسکون در پاریس و کمیته‌های ملی برنامه انسان و کره مسکون خودشان ارائه نمایند و موافق امکان نشر یافته‌های تحقیقاتشان توسط یونسکو باشند
- هزینه‌های سفرهای بین‌المللی عموماً تحت پوشش این جوایز نیستند
- در ارتباط با کشورهایی که فاقد کمیته ملی برنامه انسان و کره مسکون هستند و یا کمیته آنها به طور کامل دایر نیست، کمیسیون ملی یونسکو تضمین خواهد کرد که انتخاب نامزدها بر اساس معیارهای فوق‌الذکر صورت می‌گیرد

مدال‌های یونسکو

مدال‌های یادبود یونسکو دو دسته هستند:

الف. مدال‌های حوزه میراث جهانی

این مدال‌ها مربوط به میراث فرهنگی و طبیعی و تلاش یونسکو برای محافظت از آنها در سطح بین‌المللی می‌باشد (پرتال یونسکو، ۲۰۱۹ب):

مدال موهنجو داور^۱ (پاکستان): مدال موهنجو داور به منظور یادآوری راه‌اندازی کمپین بین‌المللی محافظت از موهنجو داور در سال ۱۹۷۴ بوجود آمده است.

مدال ونیز^۱ (ایتالیا): در سال ۱۹۶۶ در ونیز و فلورنس ایتالیا سیل مهیبی اتفاق افتاد که باعث بی‌خانمانی هزاران نفر و تخریب آثار هنری ارزشمندی شد. به دنبال این رویداد، یونسکو

^۱ Moenjodaro

کمپین بین‌المللی راه انداخت و در سال ۱۹۷۴، مدالی با عنوان مدال ونیز برای یادبود آن ایجاد کرد.

مدال فیلائی^۲ (مصر): یونسکو در سال ۱۹۶۰، کمپین بین‌المللی را برای حفظ آثار تاریخی نوبیا که به خاطر بالا آمدن آب سد بزرگ آسوان در معرض خطر قرار گرفته بودند، به راه انداخت و در سال ۱۹۷۵ مدال فیلائی را بوجود آورد.

مدال بوروبودور^۳ (اندونزی): یونسکو در سال ۱۹۷۲ کمپین بین‌المللی را برای بازسازی معبد بوروبودور به راه انداخته که این پروژه در سال ۱۹۸۳ به اتمام رسید. مدال بوروبودور نیز در سال ۱۹۷۶ ضرب شد.

مدال کارتاژ^۴ (تونس): یونسکو در سال ۱۹۷۲ کمپین بین‌المللی را برای محافظت از سایت‌های باستان‌شناسی به راه انداخت که به دلیل توسعه شهرنشینی مورد تهدید قرار گرفته بودند. بر این اساس، مدال کارتاژ نیز در سال ۱۹۷۶ مطرح شد.

مدال اکروپولیس^۵ (یونان): یونسکو در سال ۱۹۷۷ کمپین بین‌المللی را برای محافظت از اکروپولیس به راه انداخت و ده سال بعد در فهرست میراث جهانی قرار گرفت. این مدال نیز در سال ۱۹۷۷ ضرب شد.

مدال ژزوئیت روت (آرژانتین، برزیل، پاراگوئه و اروگوئه): در سال ۱۹۷۸، کشورهای آرژانتین، برزیل، پاراگوئه و اروگوئه با همکاری یونسکو، برنامه عمل برای حفاظت و بازسازی این سایت‌ها طراحی کردند و این مدال برای یادبود این رویداد ضرب شده است. همچنین یک کمپین بین‌المللی برای حفاظت و بازسازی این سایت‌ها در سال ۱۹۸۸ به راه افتاد.

¹ Venice

² Philae

³ Borobudur

⁴ Carthage

⁵ Acropolis

مدال کاتماندو^۱ (نیپال): یونسکو در سال ۱۹۷۹ کمپینی برای محافظت از آثار تاریخی کاتماندو راه انداخت و ضرب این مدال نیز در همین سال همراه با راه‌اندازی کمپینی برای آن بود.

مدال ماچو پیچو^۲ (پرو): این مدال در آلمان در سال ۱۹۷۹ ضرب شده و مربوط به شهر ماچو پیچو در پرو می‌باشد.

مدال نوبیا^۳ (مصر و سودان): یونسکو در سال ۱۹۶۰ کمپین بین‌المللی را به راه انداخت و از جامعه ملل درخواست افزایش کمک مالی و تکنیکی برای محافظت از معابد نوبیا کرد. در سال ۱۹۸۰، به مناسبت جشن بیست سالگی اتحاد ملی و به نتیجه رسیدن موفقیت‌آمیز این کار، این مدال در آلمان ضرب شد.

مدال سیتادل (هائیتی): در ۱۹۸۰، یونسکو کمپین بین‌المللی محافظت از سیتادل در هائیتی را به راه انداخت و مدال آن نیز در سال ۱۹۸۱ ضرب شد.

مدال فز^۴ (مراکش): در سال ۱۹۸۰، یونسکو کمپینی برای محافظت از میراث فرهنگی شهر فز به راه انداخت و در سال ۱۹۸۲ مدال یادبود آن ضرب شد.

مدال هیوه^۵ (ویتنام): در سال ۱۹۸۱ کمپین بین‌المللی محافظت از شهر هیوه در ویتنام به راه افتاد و مدال یادبود آن نیز در سال ۱۹۸۳ ضرب شد.

مدال استانبول و گورمه^۶ (ترکیه): در سال ۱۹۸۳، یونسکو کمپین بین‌المللی برای محافظت از محله تاریخی دره گورمه و استانبول به راه انداخت. همچنین مدال استانبول و گورمه نیز در سال ۱۹۸۴ ضرب شد.

مدال پلازا ویجا، هاوانا^۱ (کوبا): در سال ۱۹۸۳ یونسکو کمپین محافظت از پلازا ویجا را به راه انداخت و مدال یادبود آن نیز در سال ۱۹۸۶ ضرب شد.

¹ Kathmandu

² Machu Picchu

³ Nubia

⁴ Fez

⁵ Hué

⁶ Istanbul and Göreme

مدا صنعا^۱: در سال ۱۹۸۴ یونسکو کمپین بین‌المللی برای محافظت از شهر قدیمی صنعا به راه انداخت و در سال ۱۹۸۷ نیز مدال یادبود آن ضرب شد.

مدال دوبرونیک^۳ (کرواسی): در سال ۱۹۹۳ یونسکو برنامه عمل برای محافظت از دوبرونیک را اجرا کرد و همچنین کمپینی برای محافظت از این شهر به راه انداخت و در سال ۱۹۹۰، مدال یادبود آن ضرب شد.

مدال پوتوسی^۴ (بولیوی): یونسکو در سال ۱۹۹۳ مدال یادبود شهر پوتوسی را ضرب کرده است.

مدال پالمیرا^۵ (سوریه): یونسکو در سال ۱۹۹۵ مدال یادبود بناهای تاریخی پالمیرا را ضرب کرده است.

مدال معبد یاکوشی، ناراکا^۶ (ژاپن): یونسکو در سال ۲۰۰۵ مدال معبد یاکوشی را صادر کرد.

ب. سالگردها و رویدادهای تاریخی

این مدال‌ها مربوط به سالگرد تولد یا مرگ اشخاص و رویدادهای تاریخی برجسته می‌باشد. این وظیفه از طرف کنفرانس عمومی به منظور جلب توجه عمومی به چنین تاریخ‌ها و مناسبت‌هایی بر اساس پیشنهاداتی که از سوی اعضا مطرح می‌شود و با هدف کمک به شناخت بهتر بین‌المللی آنها، به یونسکو داده شده است (پرتال یونسکو، ۲۰۱۹ب):

مدال بیستمین سالگرد یونسکو^۷، برنز طلاکاری شده: یونسکو در سال ۱۹۴۶ تأسیس شد و در بیستمین سالگرد آن، یعنی در سال ۱۹۶۶ مدال یادبود برنز طلاکاری شده آن ضرب شد.

مدال بیستمین سالگرد یونسکو، مس: در بیستمین سالگرد تأسیس یونسکو، یعنی در سال ۱۹۶۶ مدال یادبود مسی آن ضرب شد.

مدال بیستمین سالگرد یونسکو، نقره: در بیستمین سالگرد تأسیس یونسکو، یعنی در سال ۱۹۶۶ مدال یادبود نقره آن ضرب شد.

¹ Plaza Vieja, Havana

² Sana'a

³ Dubrovnik

⁴ Potosí

⁵ Palmyra

⁶ Yakushi Temple

⁷ 20th Anniversary of UNESCO

مدال میکل آنژ (۱۵۶۴-۱۴۷۵)، دوره اول^۱: به مناسبت پانصدمین سالگی تولد میکل آنژ، نقاش و معمار و شاعر ایتالیایی، مدال میکل آنژ توسط یونسکو ابتدا در سال ۱۹۷۴ و سپس برای بار دوم در سال ۲۰۰۲ ضرب شده است.

مدال پیتر پل روبنس^۲ (۱۶۴۰-۱۵۷۷): به مناسبت چهارصدمین سالگرد تولد پیتر پل روبنس، نقاش برجسته اروپایی، مدال پیتر پل روبنس توسط یونسکو در سال ۱۹۷۷ ضرب شده است.

مدال ارسطو (۳۲۲-۳۸۴ قبل از میلاد)^۳: به مناسبت دو هزار و سیصدمین سالگرد فوت فیلسوف یونانی، ارسطو، یونسکو مدال یادبودی را در سال ۱۹۷۸ ضرب کرد.

مدال البرت انیشتین (۱۹۵۵-۱۸۷۹)^۴: به منظور یادبود صد سالگی البرت انیشتین، یونسکو مدال یادبودی را در سال ۱۹۷۹ به وجود آورده و این مدال به شخصیت‌های برجسته‌های که کمک برجسته‌ای به علم و همکاری بین‌المللی کرده‌اند، اهدا می‌شود.

مدال ابن سینا^۵ (۱۰۳۷-۹۸۰): به مناسبت هزارمین سالگرد تولد ابن سینا، یونسکو مدال یادبود ابن سینا را در سال ۱۹۸۰ ضرب کرده است.

مدال عالیجناب پاپ ژان پل دوم^۶ (۲۰۰۵-۱۹۲۰): در پاسخ به دعوت یونسکو، پاپ ژان پل دوم در سال ۱۹۸۰ دیدار رسمی در دفتر رسمی یونسکو داشت که به همین مناسبت مدال عالیجناب پاپ ژان پل دوم ضرب شد.

مدال پابلو پیکاسو^۷ (۱۹۷۳-۱۸۸۱): این مدال در سال ۱۹۸۱ به مناسبت تولد صدسالگی پیکاسو، هنرمند اسپانیایی، توسط یونسکو ضرب شد. یونسکو این مدال را به افراد یا گروه‌هایی به مناسبت تقدیر از کمک‌های برجسته آنها به هنر یا فرهنگ اعطا می‌کند.

¹ Michelangelo (1475-1564) - First Edition

² Peter Paul Rubens

³ Aristotle

⁴ Albert Einstein

⁵ Avicenna

⁶ His Holiness Pope John Paul II

⁷ Pablo Picasso

مدال پیر تیلار دو شاردن (۱۹۵۵-۱۸۸۱): در سال ۱۹۸۱، یونسکو سمپوزیوم و نمایشگاه بین-المللی به مناسبت تولد صد سالگی پیر تیلار دو شاردن، فیلسوف فرانسوی برگزار کرد و مدال آن نیز در همین سال ضرب شد.

مدال سیمون بولیوار (۱۸۳۰-۱۷۸۳): همان‌طور که در بخش جوایز یونسکو مطرح شد، در سال ۱۹۷۸، هیئت اجرایی یونسکو تصمیم به ایجاد جایزه بین‌المللی سیمون بولیوار به منظور تقدیر از کمک به آزادی، استقلال و کرامت انسانی افراد و تقویت همبستگی و اتحاد در میان ملل کرد و پنج سال بعد، در سال ۱۹۸۳، این جایزه برای نخستین بار اعطا شد و مدال آن به مناسبت دویست سالگی تولد سیمون بولیوار ضرب شد.

مدال نیلز بور (۱۹۶۲-۱۸۸۵): مدال نیلز بور در سال ۱۹۸۵ به منظور بزرگداشت سالروز تولد نیلز بور، پدر فیزیکی کوانتوم، مطرح شد و به پژوهشگرانی اعطا می‌شود که کمک برجسته‌ای به تحقیقات حوزه فیزیک کرده باشند. این مدال می‌تواند به افراد یا سازمان‌هایی اهدا شود که کمک قابل ملاحظه‌ای به توسعه همکاری صلح‌آمیز بین مرزها و ترویج به اشتراک‌گذاری آزاد و باز دانش داشته‌اند (وبگاه دانشگاه کپنهاگ، ۲۰۱۹).

مدال ویکتور هوگو (۱۸۸۵-۱۸۰۲): به مناسبت صدمین سالگرد فوت ویکتور هوگو، یونسکو مدال یادبود ویکتور هوگو را در سال ۱۹۸۵ ضرب کرده است.

مدال چهلمین سالگرد یونسکو: در چهلمین سالگرد تأسیس یونسکو، یعنی در سال ۱۹۸۶ مدال یادبود آن ضرب شد.

مدال چهلمین سالگرد اعلامیه جهانی حقوق بشر^۱: اعلامیه جهانی حقوق بشر در سال ۱۹۴۸ توسط مجمع عمومی سازمان ملل تصویب و اعلام شد. یونسکو به مناسبت چهلمین سالگرد این اعلامیه، مدال یادبود آن را در سال ۱۹۸۸ ضرب کرد.

مدال جواهر لعل نهرو^۲ (۱۹۶۵-۱۸۸۹): به مناسبت صدمین سالگرد تولد جواهر لعل نهرو، یونسکو مدال جواهر لعل نهرو را در سال ۱۹۸۹ ضرب کرده است.

¹ 40th Anniversary of the Universal Declaration of Human Rights

² Jawaharlal Nehru

مدال جاده ابریشم^۱: در سال ۱۹۸۸، یونسکو پروژه میان‌رشته‌ای ده ساله جاده ابریشم را راه‌اندازی کرد که به مطالعه تبادلات علمی، فناوریانه و فرهنگی میان شرق و غرب با هدف ترویج مفهوم هویت‌های چندگانه و میراث مشترک می‌پرداخت. بر این اساس، مدال جاده ابریشم در سال ۱۹۹۰ زمانی که این پروژه وارد فاز عملیاتی خود شد، ضرب شد.

مدال ولفگانگ آمادئوس موتزارت^۲ (۱۷۹۱-۱۷۵۶): مدال ولفگانگ آمادئوس موتزارت در سال ۱۹۹۱ توسط یونسکو به مناسبت دویستمین سالگرد مرگ موتزارت، آهنگساز برجسته اتریشی، ضرب شد. مدال جان آموس کمینیوس^۳ (۱۶۷۰-۱۵۹۲): مدال جان آموس کمینیوس از سال ۱۹۹۲ توسط وزارت آموزش، جوانان و ورزش جمهوری چک و یونسکو به مناسبت چهارصدمین سالگرد تولد جان آموس کمینیوس اهدا می‌شود. این مدال در هر جلسه از کنفرانس بین‌المللی آموزش که توسط دفتر بین‌المللی آموزش و پرورش مستقر در یونسکو در ژنو به منظور تقدیر از دستاوردهای برجسته در حوزه پژوهش و نوآوری آموزشی اعطا می‌شود.

مدال خوان میرو^۴: در سال ۱۹۹۳ یونسکو به مناسبت تولد صد سالگی خوان میرو، نقاش برجسته اسپانیایی، مدال خوان میرو را ضرب کرد.

مدال فدریکو فلینی^۵ (۱۹۲۰-۱۹۹۳): پس از مرگ فلینی در سال ۱۹۹۶، اعضای یونسکو، یک کنفرانس عمومی را برای محافظت از میراث سینمایی تصویب کردند. بر این اساس، مدال فلینی از یک سو برای گرامیداشت کمک بزرگ این کارگردان ایتالیایی به فیلم به عنوان یک شکل هنری و همچنین به مناسبت صد سالگی ظهور سینما می‌باشد.

مدال مهاتما گاندی (۱۹۴۸-۱۸۶۹): در سال ۱۹۹۴ یونسکو مدال یادبودی را به مناسبت صد و بیست و پنجمین سالگرد تولد مهاتما گاندی ضرب کرد.

مدال کنفوسیوس (۴۷۵-۵۵۱ قبل از میلاد): مدال کنفوسیوس در سال ۱۹۹۵ به مناسبت مشارکت یونسکو در کنفرانس پکن که متمرکز بر موضوعات برابری، توسعه و صلح بود، ضرب شد.

¹ Silk Roads

² Wolfgang Amadeus Mozart

³ Jan Amos Comenius

⁴ Joan Miró

⁵ Federico Fellini

مدال لویی پاستور (۱۸۹۵-۱۸۲۲): به مناسبت صدمین سالگرد فوت لویی پاستور در سال ۱۹۹۵، یونسکو و مؤسسه پاستور مستقر در پاریس مدال لویی پاستور را مطرح کردند. این مدال به مناسبت تقدیر از تحقیق برجسته‌ای که اثرگذاری سودمندی روی سلامت انسان و توسعه دانش علمی در حوزه‌های مربوطه مانند کشاورزی و غذا داشته است، اعطا می‌شود.

مدال پنجاهمین سالگرد یونسکو/ پنج قاره^۱: در پنجاهمین سالگرد تأسیس یونسکو، یعنی در سال ۱۹۹۶ مدال یادبود آن ضرب شد.

مدال تینو^۲: مدال تینو از سال ۱۹۹۷ توسط یونسکو به افرادی اعطا می‌شود که برای دفاع از صلح و دموکراسی در امریکای لاتین و کارائیب فعالیت داشته‌اند.

مدال ماری کوری^۳ (۱۹۳۴-۱۸۶۷): ماری کوری نخستین زنی بود که جایزه نوبل را در سال ۱۹۰۳ دریافت کرد و این مدال به مناسبت صد و سی‌امین سالگرد تولد وی و به منظور کمک به جوانان، به‌ویژه دختران برای دنبال کردن مطالعات و مشاغل علمی در سال ۱۹۹۸ توسط یونسکو ضرب شد.

مدال پنجاهمین سالگرد اعلامیه جهانی حقوق بشر: اعلامیه جهانی حقوق بشر در سال ۱۹۴۸ توسط مجمع عمومی سازمان ملل تصویب و اعلام شد. یونسکو به مناسبت پنجاهمین سالگرد این اعلامیه، مدال یادبود آن را در سال ۱۹۹۸ ضرب کرد.

مدال اوسوالدو گویاسمین^۴ (۱۹۹۹-۱۹۱۹): در سال ۱۹۹۹، یونسکو مدال یادبودی را به مناسبت مرگ اوسوالدو گویاسمین، نقاش اکوادوری که طراح برخی مدال‌های یونسکو نیز بود، ضرب کرد.

مدال میکل آنژ (۱۵۶۴-۱۴۷۵)، دوره دوم: یونسکو در سال ۱۹۷۴ به مناسبت پانصدمین سالگرد هنرمند ایتالیایی، میکل آنژ، مدالی را ضرب کرد که در سال ۲۰۰۲، طراحی دیگری برای آن صورت گرفت.

¹ 50th Anniversary of UNESCO/ five continents

² Taino

³ Marie Curie

⁴ Oswaldo Guayasamín

مدال گفتگوی میان فرهنگ‌ها^۱: در کنفرانس عمومی ۲۰۰۱، یونسکو تصمیم گرفت تا در جشن سیصدمین سالگرد تأسیس شهر سن پترزبورگ شرکت نماید. در سال ۲۰۰۳، روسیه مدالی را به نمایندگی از یونسکو با عنوان گفتگوی میان فرهنگ‌ها به منظور تقدیر از اشخاص یا مؤسسات برای کمک آنها به ترویج گفتگوی بین فرهنگی ضرب کرد.

مدال توسن لورتور^۲ (۱۷۴۳-۱۸۰۳): دبیر کل یونسکو، جایزه توسن لورتور را در سال ۲۰۰۴ برای کمک به مبارزه علیه سلطه، نژادپرستی و عدم تساهل مطرح کرد.

مدال هیدکی یوکاوا (۱۹۰۷-۱۹۸۱): یونسکو در سال ۲۰۰۵ مدال هیدکی یوکاوا را صادر کرد که نخستین برنده ژاپنی جایزه نوبل برای فیزیک در سال ۱۹۴۹ بود.

مدال شصتمین سالگرد یونسکو: در شصتمین سالگرد تأسیس یونسکو، یعنی در سال ۲۰۰۵ مدال یادبود آن ضرب شد که نخستین مدالی است که در آن از رنگ استفاده شده است.

سرگئی ایزنشتاین (۱۸۹۸-۱۹۴۸): دبیر کل یونسکو، برای نخستین بار مدال سرگئی ایزنشتاین یونسکو را به بازیگر فیلم عمر شریف در سال ۲۰۰۵ داد. و گفتگوی میان مردم از طریق سینما کمک می‌کنند، اعطا می‌شود.

مدال مولانا جلال الدین بلخی رومی^۳ (۱۲۷۳-۱۲۰۷): در سال ۲۰۰۷، یونسکو با همکاری افغانستان، ایران و ترکیه، به مناسبت هشتصدمین سالگرد تولد مولانا جلال الدین بلخی رومی، شاعر و فیلسوف فارسی زبان که در سال ۱۲۰۷ در بلخ متولد شد، این مدال را صادر کرد.

¹ Dialogue among cultures

² Toussaint Louverture

³ Mawlana Jalal-ud-Din Balkhi-Rumi

جوايز ايسكو

جوایز ایسکو در حوزه‌های آموزش، علم و فناوری، فرهنگ و ارتباطات و اطلاعات تقسیم‌بندی شده‌اند.

جوایز ایسکو در حوزه آموزش

جوایز ایسکو در حوزه آموزش عبارتند از: جایزه منابع آموزشی باز دیجیتال، دوره اول؛ جایزه حمدان ابن رشید المکتوم- ایسکو برای توسعه داوطلبانه تسهیلات آموزشی در جهان اسلام؛ جایزه سوادآموزی و آموزش غیررسمی ایسکو؛ جایزه ایسکو برای سوادآموزی؛ و جایزه ایسکو/ اسی‌آی‌اس برای آموزش دهندگان.

جایزه منابع آموزشی باز دیجیتال، دوره اول

جایزه ایسکو برای منابع آموزشی باز دیجیتال^۱ در سال ۲۰۱۸ توسط ایسکو تنظیم و اعلام شده و هدف آن، «تشویق نوآوری‌های آموزشی دیجیتال، ترغیب تمامی ذینفعان به ادغام فناوری-های اطلاعاتی و ارتباطاتی در آموزش، تربیت، پژوهش علمی و مدیریت اجرایی و دسترس‌پذیر کردن آنها برای همگان می‌باشد. همین‌طور این جایزه ذیل تلاش‌های ایسکو برای شناساندن نوآوری‌های موفق و گسترش بهترین پروژه‌های دیجیتال که منعکس‌کننده ارزش‌های شریف انسانی و ویژگی‌های فرهنگی جهان اسلام قرار دارد، به شیوه‌ای که به تأمین فرصت‌های آموزشی خوب به گروه‌های مختلف کمک کند و نرخ مشارکت اعضاء را در تلاش‌های بین‌المللی برای دستیابی به هدف شماره ۴ سند اهداف توسعه پایدار ۲۰۳۰ با عنوان «تضمین کیفیت آموزش

¹ The 1st edition of ISESCO Prize for Open Digital Educational Resources

فراگیر و عادلانه و تشویق فرصت‌های یادگیری مادام‌العمر برای همگان» را بالا ببرد (وبگاه ایسکسو، ۲۰۱۹).

این جایزه به سه برنامه نرم‌افزاری بر اساس طراحی با کیفیت بالای آنها، طراحی تکنیکی، توجه به مفاهیم آموزشی که احتمالاً برای دانش‌آموزان سودمند است و دسترسی آسان به چنین محتوایی به شیوه‌ای که به دانش‌آموزان و عموم مردم اجازه می‌دهد تا به محتوای باز آنها بپردازند و بهره ببرند، اعطا می‌شود (وبگاه ایسکسو، ۲۰۱۹).

بر اساس تصمیم اداره کل ایسکسو، این جایزه به صورت سالانه به سه ابتکار از سه گروه کشورهای عضو عرب زبان، انگلیسی زبان و فرانسوی زبان (از هر گروه یک برنده) اهدا می‌شود. مبلغ این جایزه ۳ هزار دلار است که به هر یک از برندگان، این مبلغ همراه با یک گواهینامه اهدا می‌شود (ایسکسو، ۲۰۱۸).

اهداف جایزه

اهداف در نظر گرفته شده برای جایزه ایسکسو برای منابع آموزشی باز دیجیتال عبارتند از (ایسکسو، ۲۰۱۸):

- کمک به حمایت از تلاش کشورهای عضو در دستیابی آنها به کیفیت آموزشی از طریق به کارگیری مطلوب فناوری اطلاعات و ارتباطات با آموزش و تربیت
- ترویج نوآوری آموزشی در زمینه به کارگیری فناوری اطلاعاتی و ارتباطاتی آموزشی از طریق یک جنبش آموزشی که به تقویت روح نوآوری و رقابت-پذیری و برجسته کردن شایستگی‌های نوآوران و ظرفیت‌های کنشگران آموزشی کمک کند
- نشر پروژه‌های پیشرو و کار در جهت حمایت و انتشار آنها، همراه با بیشترین میزان کمک به به کارگیری این فناوری‌ها در حوزه آموزش و تربیت
- معرفی و انتشار پروژه‌های خلاقانه و حمایت از کارهایی که در راستای به کارگیری فناوری در آموزش و تربیت، به بیشترین میزان کمک می‌کند

درخواست برای جایزه

پس از اعلام این جایزه از طریق نامه رسمی که به تمامی کشورهای عضو ارسال می‌شود، مؤسسات ذیصلاح در این کشورها نامزدهای پیشنهادی خود را از طریق ایمیل و در ارتباط با فایل‌های با حجم بالا از طریق خدمات وب به اداره آموزش و پرورش ایسکو معرفی می‌کنند. همچنین نامزدها باید فرم مربوطه را تکمیل نمایند. سپس ایسکو کمیته تخصصی را برای انتخاب برندگان راه می‌اندازد (ایسکو، ۲۰۱۸).

معیار داوری

شرایط پروژه‌های واجد صلاحیت برای نامزدی این جایزه عبارتند از (ایسکو، ۲۰۱۸):

- پروژه‌های آموزشی چندرسانه‌ای تعاملی
- سناریوهای آموزشی که فناوری اطلاعات و ارتباطات را در آموزش و تربیت به کار می‌-

گیرد

این جایزه در زمینه فناوری‌های آموزشی به فعالان حوزه آموزش (افراد، گروه‌ها و یا مؤسسات) که با برنامه‌های خلاقانه بر اساس استانداردهای آموزشی، تکنیکی و اخلاقی کار می‌کنند، اهدا می‌شود (ایسکو، ۲۰۱۸):

الف. استانداردهای آموزشی پروژه‌های آموزشی چندرسانه‌ای تعاملی: شرایط محتوای محصول عبارتند از:

- رعایت دستورالعمل‌های رسمی آموزشی
- رعایت قواعد گرامری
- برجسته کردن ارزش افزوده محصول
- توجه به سطوح شناختی و زبانی گروه هدف
- یکپارچه بودن^۱
- برخورداری از امکان فعالیت‌های تعاملی که امکان خودیادگیری را می‌دهد

^۱ Consistent

ب. استانداردهای تکنیکی

- نصب و استفاده آسان
- سازگاری با یکی از سیستم‌های عامل
- اجزاء و فرم‌های هماهنگ
- اجزاء قابل تطبیق با خصوصیات و ویژگی‌های گروه موردنظر
- سهولت دستیابی به هدف

ج. استانداردهای اخلاقی و حقوق بشر

- احترام به اصول اخلاقی و اسلامی
- احترام به ارزش‌ها و خصوصیات ملی، اصول و هنجارهای متقن و حقوق بشر که در سطح ملی و بین‌المللی شناخته شده است
- احترام به کپی رایت یا حق تکثیر با ارجاع به منابع تصاویر، اسناد، متون، فیلم-های استفاده شده و نوع مجوزها و حقوق مالکیت مطابق با قوانین و مقررات قابل اجرا

د. استانداردهای سناریوهای آموزشی: فعالیت‌های آموزشی که همگرایی فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی را شامل می‌شوند:

- هدف عینی، اهداف عمومی یا اهداف مربوط به طرز عمل
- دانش و شایستگی‌های موردنظر پیشین یادگیرندگان
- ارزش افزوده به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و مسائلی که به حل آن کمک می‌کند
- مراحل، اجزاء و انواع سناریوهای به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات
- شیوه‌های استفاده و برآورد کردن به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات
- نقش‌های آموزگار و یادگیرنده
- ارجاع به منابع استفاده شده

جایزه حمدان ابن رشید المکتوم- ایسکو برای توسعه داوطلبانه تسهیلات آموزشی در جهان اسلام
در سال ۲۰۱۷، جایزه حمدان- ایسکو برای توسعه داوطلبانه تسهیلات آموزشی در جهان اسلام^۱ با حمایت شیخ حمدان ابن رشید المکتوم با همکاری ایسکو بوجود آمد. هدف این جایزه، تشویق و تقدیر از افرادی است که درگیر فعالیت‌های داوطلبانه و کارهای خیرخواهانه در زمینه آموزش، به‌ویژه برای توسعه تسهیلات آموزشی در کشورهای جهان اسلام هستند (ایسکو، ۲۰۱۹).

این جایزه به صورت دوسالانه به سه فرد یا مؤسسه که به توسعه تسهیلات آموزشی در کشورهای جهان اسلام کمک می‌کنند، اهدا می‌شود. ارزش این جایزه ۳۰۰ هزار دلار است که بین سه برنده به صورت مساوی تقسیم می‌شود و همراه با گواهینامه به آنها اعطا می‌شود (ایسکو، ۲۰۱۹).

شرایط دریافت جایزه

نامزدهای دریافت این جایزه می‌توانند نهادها، خیریه‌ها و خیرینی باشند که خدمات خیرخواهانه- ای را برای توسعه تسهیلات آموزشی در کشورهای جهان اسلام ارائه می‌دهند (ایسکو، ۲۰۱۹).

درخواست برای جایزه

فرم‌های درخواست که باید به زبان انگلیسی یا عربی تکمیل شود، به دو روش ارسال می‌شود (ایسکو، جایزه حمدان ابن رشید المکتوم، ۲۰۱۸):

– ثبت نام توسط خود نامزد: نامزد جایزه باید فرم درخواست را تکمیل نموده و پس از

تأیید، برای ستاد جایزه حمدان در دبى بفرستد.

– نهاد پیشنهاد دهنده: نهاد پیشنهاد دهنده باید نامزدهای پیشنهادی را از طریق تکمیل فرم

درخواست و ارسال آنها پس از تأیید به ستاد جایزه حمدان در دبى معرفی نماید.

همچنین انتخاب برندگان این جایزه توسط هیئت منصفه بین‌المللی صورت می‌گیرد.

معیار داوری

¹ Hamdan Bin Rashid Al Maktoum – ISESCO Prize For Voluntary Development of Education Facilities in the Islamic World

برنامه یا پروژه ارسال شده توسط نامزد پیشنهادی، باید کمک قابل توجهی به توسعه تسهیلات آموزشی در کشورهای اسلامی کرده باشد و همسو با اصول و اهداف عینی ایسکو در این زمینه باشد (ایسکو، جایزه حمدان ابن رشید المکتوم، ۲۰۱۸):

– از طریق تبیین ماهیت تسهیلات آموزشی مانند ساخت، توسعه یا مجهز کردن مدارس، مؤسسات آموزشی و غیره

– از طریق ارائه خدمات خیریه روشن و مشخص در زمینه توسعه و حمایت از تسهیلات آموزشی

همچنین شرایط زیر در انتخاب برنده و اعطای جایزه مورد توجه است (ایسکو، جایزه حمدان ابن رشید المکتوم، ۲۰۱۸):

– برنامه یا پروژه باید مداوم باشد و برای مدت حداقل سه سال اجرا شده باشد تا نتایج آن ارزیابی و اثربخشی آن تأیید شود

– نباید شامل هیچ گونه کار فرقه‌ای یا حزبی باشد

– در ارتباط با گروه اقدامات دانشگاهی برتر، برنامه و پروژه نباید تحت پوشش کامل جایزه حمدان ابن رشید المکتوم باشد

– تمام یا بخشی از برنامه یا پروژه باید مرتبط با آموزش باشد

جایزه سوادآموزی و آموزش غیررسمی ایسکو

ایسکو در «چشم‌انداز جدید سواد برای برنامه کاری بعد از ۲۰۱۵»، اهمیت زیادی به ترویج بهترین اقدامات در سوادآموزی و آموزش غیررسمی داده که اساساً توسط سازمان‌های مردم‌نهاد و سازمان‌های جامعه مدنی انجام می‌شود و لذا اقدامات آنها می‌تواند توسعه یابد و به توسعه اجتماعات محلی کمک کند. بنابراین در برنامه عمل ۲۰۱۶-۲۰۱۹، این سازمان جایزه‌ای را برای تجارب موفق در حوزه سوادآموزی و آموزش غیررسمی در نظر گرفت (ایسکو، ۲۰۱۹).

هدف از جایزه سوادآموزی و آموزش غیررسمی ایسکوا^۱، ترویج بهترین اقدامات در حوزه سوادآموزی و آموزش غیررسمی، به ویژه اقداماتی است که توسط سازمان‌های مردم‌نهاد و سازمان‌های جامعه مدنی صورت می‌گیرد. همچنین مبلغ این جایزه ۵ هزار دلار است که همراه یک گواهینامه به صورت سالیانه به یک برنده اعطا می‌شود (ایسکوا، ۲۰۱۹).

خروجی‌های مورد انتظار این جایزه نیز عبارتند از (ایسکوا، ۲۰۱۹):

- تقویت ظرفیت‌های کشورهای عضو در آماده کردن خط‌مشی‌ها، راهبردها و طرح‌ها برای سوادآموزی و آموزش غیررسمی
- حمایت سالیانه از سازمان‌های مردم‌نهاد و سازمان‌های جامعه مدنی برای اجرای پروژه‌های آزمایشی سوادآموزی و آموزش غیررسمی

درخواست برای جایزه

هر یک از دفاتر ایسکوا در کشورهای عضو باید پرونده‌هایی را که دریافت کرده‌اند، بفرستند و سپس کمیته ذیصلاح ایسکوا برنده را انتخاب نماید (ایسکوا، ۲۰۱۹).

معیار داوری

پرونده‌های نامزدهای پیشنهادی این جایزه باید شامل چنین مواردی باشد (ایسکوا، ۲۰۱۵ الف):

- برنامه سوادآموزی و آموزش غیررسمی که توسط سازمان‌های مردم‌نهاد و سازمان‌های جامعه مدنی انجام شده است:
- اولویت با تجارب سوادآموزی و آموزش غیررسمی پیشگام و پایدار است
- تمرکز روی فعالیت‌های تحسین برانگیز و مهم قبلی در سوادآموزی و آموزش غیررسمی است
- گسترش آموزه‌ها و ارزش‌های اسلامی قدردانی می‌شود
- نتایج کمی

^۱ IESCO Prize of literacy and non-formal education

- تعداد کسانی که از نتایج کار منتفع می‌شوند
- مواد آموزشی برای سوادآموزی/ تعلیم و آموزش پس از سوادآموزی (فیلم، اسلاید و ...)
- آمار در طول زمان (نشان دادن تحول اقدامات در طول زمان)
- نتایج کیفی
 - اثر حرفه‌ای
 - اثر اجتماعی- اقتصادی
 - اثر فرهنگی (زبان، دین و ...)
- فعالیت‌های حساس‌سازی
 - وجود یک راهبرد بسیج اجتماعی برای حمایت از برنامه سوادآموزی و توسعه فعالیت‌های آن در سطوح محلی، ملی و منطقه‌ای
 - منابع مالی و هزینه‌ها
 - وجود یک راهبرد برای ارزیابی داخلی و خارجی
 - وجود یک راهبرد برنامه‌ریزی با توجه به فرایند ارزیابی

جایزه ایسکو برای سوادآموزی

جایزه ایسکو برای سوادآموزی^۱ به صورت سالیانه به یکی از نامزدهای پیشنهادی از سه حوزه جغرافیایی عرب، افریقایی و آسیایی اهدا می‌شود که به گسترش سوادآموزی کمک قابل توجهی داشته‌اند (ایسکو، ۲۰۱۹).

جایزه ایسکو/ اسی‌آی‌اس برای آموزش دهندگان

در سال ۲۰۱۷، جایزه ایسکو/ اسی‌آی‌اس برای آموزش دهندگان^۲ به دبیر کل یونسکو برای نشان دادن کمک عمده دانشمندان، محققان، فلاسفه، شاعران و متفکران مسلمان به تمدن بشری و ترویج ارزش‌های همزیستی و گسترش فرهنگ عدالت، تسامح و صلح اهدا شد. در سال ۲۰۱۵

¹ ISECO Prize of Literacy

² ISECO/OCIS Prize for Educators

نیز این جایزه به کارن آرمسترانگ برای تلاش وی در تصحیح تصور از اسلام در غرب و ارائه اطلاعات درست درباره پیامبر اسلام (ص) اهدا شد (ایسکو، ۲۰۱۹).

جایزه ایسکو در حوزه علم و فناوری: جایزه علم و فناوری ایسکو

هدف از جایزه علم و فناوری ایسکو^۱، تشویق استعدادهای خلاق و تقدیر از آثار متمایز در ارتباط با حل مشکلات علمی و فناورانه دارای اهمیت اجتماعی-اقتصادی است که به صورت دوسالانه به دانشمندان و متخصصان فناوری از کشورهای عضو ایسکو که کمک برجسته‌ای در زمینه‌های مربوطه داشته‌اند، اهدا می‌شود (مرکز ترویج پژوهش علمی ایسکو و ایسکو، ۲۰۱۵). جوایز ایسکو در حوزه علوم پایه (زیست‌شناسی، شیمی، ریاضیات، فیزیک و زمین‌شناسی) و همچنین فناوری برای نوآوری‌های مهم می‌باشد و هر جایزه مبلغ ۵ هزار دلار و یک گواهینامه است که به هر یک از برندگان در زمینه‌های مذکور اهدا می‌شود (مرکز ترویج پژوهش علمی ایسکو و ایسکو، ۲۰۱۵).

درخواست برای جایزه

نامزدهای پیشنهادی از دانشگاه‌های علوم، شوراهای پژوهشی ملی، دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی و فناورانه در کشورهای عضو ایسکو معرفی می‌شوند. هر یک از کشورهای عضو می‌تواند حداکثر دو نامزد پیشنهادی را در هر یک از زمینه‌ها معرفی نماید. پس از آن، نامزدهای پیشنهادی که از کشورهای عضو معرفی شده‌اند، توسط کمیته گزینش، که متشکل از متخصصان فناوری و دانشمندان برجسته‌ای است، مورد داوری قرار می‌گیرند تا برندگان انتخاب شوند. همچنین نامزدها برای دریافت جایزه ایسکو باید دانشمند یا متخصص فناوری باشند و از کشورهای عضو ایسکو بوده و در کشورهای خودشان زندگی و کار می‌کنند. همین‌طور نامزدهای پیشنهادی باید در فرم نامزدی جایزه ایسکو معرفی شوند و به‌طور واضح، کمکی که نامزد پیشنهادی به توسعه حوزه موردنظر کرده است و برای آن صلاحیت دریافت این جایزه را دارد، گفته شود (مرکز ترویج پژوهش علمی ایسکو و ایسکو، ۲۰۱۵).

^۱ IESCO Prizes in Science and Technology

جوایز ایسکو در حوزه فرهنگ: جوایز ایسکو در طول مراسم بزرگداشت پایتخت‌های

فرهنگی اسلامی

ایسکو جوایزی را برای تجلیل از معلمان، پژوهشگران و هنرمندان با استعداد اختصاص داده و از سال ۲۰۰۵، برنامه پایتخت‌های فرهنگی اسلام در مناطق عربی، آفریقایی و آسیایی^۱ را راه انداخته است. این جوایز به صورت سالیانه به بهترین آثار ادبی و هنری افراد، دانشجویان و پژوهشگران خلاق اهدا می‌شود و بر اساس معیارهای مشخصی، هیئت منصفه برندگان را معرفی می‌کند (ایسکو، ۲۰۱۹).

معیار داوری

- معیارهای انتخاب شهرها به عنوان پایتخت فرهنگی اسلام عبارتند از (ایسکو، ۲۰۱۵):
- شهر پیشنهادی باید وضعیت تاریخی تأیید شده و آوازه بالای علمی داشته باشد و جایگاه فرهنگی برجسته‌ای را به کشور خود و منطقه در سرتاسر تاریخ اسلامی دهد
 - شهر پیشنهادی باید سهم برجسته‌ای در ارتقا فرهنگ اسلامی و فرهنگ جهانی داشته باشد که این نقش از طریق آثار علمی، فرهنگی، ادبی و هنری محققان، متفکران، صاحبان قلم و هنرمندان قابل تأیید باشد
 - شهر پیشنهادی باید مراکز پژوهشی علمی، کتابخانه‌های نسخ خطی و مراکز آموزشی باستان‌شناسی خودش را داشته باشد که آن شهر را به مقصدی برای پژوهشگران و علاقه‌مندان در زمینه‌های مختلف علمی، فرهنگی و دانش تبدیل کند
 - شهر پیشنهادی باید میزبان نهادهای فرهنگی فعال در ترویج فرهنگی فردی و گروهی باشد (فستیوال‌ها، رویدادهای فرهنگی، نمایشگاه‌های کتاب، بازی‌ها، ترجمه، نشر و نمایشگاه کتاب)
 - نامزدی برای پایتخت فرهنگی اسلامی باید همراه به مطالعه مشروح در مورد شهر باشد که آیا تمامی یا بخشی از معیارهای ذکر شده را داشته باشد.

¹ Programme of Islamic Culture Capitals for the Arab, African and Asian Regions

جوایز ایسکو در حوزه ارتباطات و اطلاعات: جایزه مطالعات و تحقیقات رسانه‌ای

در راستای برنامه عمل ۲۰۱۰-۲۰۱۲، به‌ویژه بخشی از آن که در ارتباط با حمایت از تحقیقات دانشگاهی و تشویق اساتید پژوهشی است، ایسکو اعلام کرد که برنده جایزه مطالعات و تحقیقات رسانه‌ای، به اصلاح تصورات غلط درباره اسلام و مسلمین اهدا می‌شود (ایسکو، ۲۰۱۹). همچنین انتخاب برنده جایزه بر عهده هیئت منصفه می‌باشد که پس از مطالعه نامزدهای پیشنهادی از میان آنها انتخاب می‌کنند (ایسکو، ۲۰۱۹).

جایزه شهروند جهانی
سر جیو ویرادی ملو

جایزه شهروند جهانی سرجیو ویرا دو ملو^۱ توسط انجمن خبرنگاران سازمان ملل به کسانی اهدا می‌شود که اثر برتری در حوزه حقوق بشر انجام داده باشند. این جایزه در سال ۲۰۰۳ به افتخار دیپلمات برزیلی سرجیو ویرا دو ملو، کمیسیونر عالی سازمان ملل در حقوق بشر که بر اثر بمباران مقر سازمان ملل در عراق در سال ۲۰۰۳ کشته شد، بنیان‌گذاری شد (معاونت طرح و برنامه دانشگاه تهران، ۱۳۸۸).

این جایزه به صورت سالانه به افراد، مؤسسات یا جماعت‌هایی اهدا می‌شود که کار برجسته و منحصر به فردی برای مصالحه میان افراد و احزابی که مناقشه دارند، انجام داده‌اند. اهداف عینی این جایزه عبارتند از (شورای علمی سیستم سازمان ملل، ۲۰۱۵):

- تشویق و ترویج گفتگو، همزیستی و مصالحه در سطح جماعت‌های محلی، به عنوان گامی به سوی دستیابی به صلح و ثبات و در نتیجه، کاهش عواملی که جمعیت‌های آسیب‌پذیر را بی‌ثبات و آواره می‌کند
- تشخیص و جلب توجه جهانیان به امر غالباً مغفول مانده تلاش‌های ارزشمند اشخاص، مؤسسات و سازمان‌ها که به رویه سنتی و مختص به خود در سطوح محلی در راستای تحکیم صلح تلاش می‌کنند و زبان مشترکی جهت صلح و ثبات با جوامع جنگ‌زده می‌یابند و همچنین با حمایت جوامع بین‌المللی برای نیل به این مهم، با یکدیگر به رقابت می‌پردازند

¹ The Sergio Vieira de Mello Citizen of the World award

- ترغیب و برانگیختن فعالان امور انسان‌دوستانه جهت کوششی والاتر از صرف وظیفه ایشان در راستای کاهش رنج‌ها و آلام قربانیان منازعات یاد شده توسط کمک‌های بشردوستانه و رهانیدن هم‌نوعان

معیار داوری

این جایزه به فرد یا افراد، یک گروه و یا یک سازمان بر اساس معیارهای زیر اهدا می‌شود (بنیاد سرجیو ویرا دو ملو، ۲۰۱۹):

- نامزدهای پیشنهادی، موجودیت‌های مبتنی بر جماعت‌های قابل اعتبارسنجی هستند که در حوزه مناقشه فعالیت دارند، همین‌طور می‌توانند پناهندگان، آوارگان داخلی یا افرادی که تحت تأثیر مناقشه بوده‌اند، باشند
- دستاوردهایی که نامزدهای پیشنهادی بر اساس آنها انتخاب می‌شوند، خلاقانه و منحصر به فرد هستند و زندگی و رفاه بخش مهمی از جامعه را به شکل مثبتی از طریق ترویج مصالحه و گفتگوی میان جوامع مخالف همدیگر، تحت تأثیر قرار می‌دهند
- احتمال بالای اینکه این ابتکار بتواند حفظ شود و در اجتماعات مشابه دیگری، تکرار شود
- مصالحه و همزیستی در نتیجه سنجش‌پذیر بودن، پایدار بودن و قابل اعتبارسنجی ابتکار
- دستاورد مورد تکریم و قدردانی جامعه قرار گرفته باشد
- هر کسی اعم از فرد یا سازمان می‌تواند نامزد دریافت این جایزه باشد، اما هیچ‌یک از آنها نمی‌توانند خودشان، خودشان را نامزد نمایند
- هر نامزد پیشنهادی باید حداقل دو اسپانسر داشته باشد که در صورت نیاز، با آنها تماس گرفته شود
- انتخاب برنده توسط هیئت منصفه مستقل بنیاد سرجیو ویرا دو ملو صورت می‌گیرد
- مدارک ارسال شده باید کپی باشد، زیرا عودت داده نخواهد شد
- ممکن است زمانی که نامزدهای پیشنهادی به مرحله نهایی رویه انتخاب برنده می‌رسند، بنیاد سرجیو ویرا دو ملو اطلاعات و مدارک بیشتری را در مورد نامزد پیشنهادی بخواهد و این حق را دارد که اسامی نامزدهای نهایی را منتشر کند

جوایز اروپایی

جایزه ادبی اتحادیه اروپا

هدف از جایزه ادبی اتحادیه اروپا^۱ که از سال ۲۰۰۹ راه‌اندازی شده، توجه به خلاقیت و گنجینه تنوع ادبی معاصر اروپا در حوزه داستان، به منظور ترویج نشر ادبیات در اروپا و تشویق توجه بیشتر به آثار ادبی غیرملی است. آثار برندگان برگزیده، در سطح بین‌المللی و فراتر از مرزهای ملی و زبانی در دسترس مخاطبان قرار خواهد گرفت. همچنین تأمین مالی این جایزه بر عهده برنامه اروپای خلاق کمیسیون اروپا می‌باشد که به تحقق سه هدف اصلی کمک می‌کند (وبگاه جایزه ادبی اتحادیه اروپا، ۲۰۱۹):

- ترویج بسیج فرامرزی افرادی که در بخش فرهنگی کار می‌کنند
- تشویق نشر فراملی خروجی‌های فرهنگی و هنری
- پرورش گفتگوی بین‌فرهنگی

این جایزه از سوی کمیسیون اروپا و با همکاری فدراسیون اروپایی و بین‌المللی کتابفروشان، شورای نویسندگان اروپا و فدراسیون ناشران اروپا به‌طور مشترک سازماندهی می‌شود. همین‌طور تمامی کشورهای اروپایی که در برنامه اروپای خلاق هستند، می‌توانند برای گرفتن این جایزه رقابت نمایند و معرفی نامزدهای پیشنهادی از طریق هیئت منصفه ملی صورت می‌گیرد و برندگان جایزه‌ای به مبلغ ۵ هزار یورو دریافت می‌کنند و علاوه بر آن، امکان ترجمه آثارشان به دیگر زبان‌ها فراهم می‌شود (وبگاه جایزه ادبی اتحادیه اروپا، ۲۰۱۹).

¹ European Union Prize for Literature (EUPL)

معیار داوری

انتخاب برندگان توسط هیئت منصفه ذیصلاح در هر یک از کشورهای مشارکت کننده در این جایزه بر اساس معیارهایی که توسط کمیسیون اروپا مشخص شده، صورت می‌گیرد و الزامات زیر ضروری است (وبگاه جایزه ادبی اتحایه اروپا، ۲۰۱۹):

- نویسنده باید شهروند یکی از دوازده کشور منتخب باشد
- نویسنده باید بین ۲ تا ۴ کتاب داستان جدید منتشر کرده باشد
- کتاب برگزیده نباید بیش از چهار بار ترجمه شده باشد
- کتاب‌های برگزیده باید آخرین اثر نویسنده باشد و در ۱۸ ماه گذشته منتشر شده باشد

جایزه کتاب اروپا

جایزه کتاب اروپا^۱ از سال ۲۰۰۷ توسط انجمن روح اروپا مستقر در پاریس مطرح شده و هر ساله به منظور کمک به ترویج ارزش‌های اروپایی و شناخت بهتر اتحادیه اروپا به عنوان یک موجودیت فرهنگی اعطا می‌شود. برندگان این جایزه توسط هیئت منصفه، متشکل از روزنامه-نگارانی از کشورهای مختلف اروپایی و ریاست فیلسوف فرانسوی، برنارد هنری لوی، انتخاب می‌شوند. برندگان این جایزه نیز دو نفر از نویسندگان معاصر در یکی از کشورهای اتحادیه اروپا می‌باشند که به هر یک، مبلغی معادل ۲۰ هزار یورو اهدا می‌شود (گاردین، ۲۰۱۱).

کتاب‌های پیشنهادی باید در یکی از ۲۸ کشور عضو اتحادیه اروپا در سال قبل از اعطای جایزه و به زبان اصلی و یا ترجمه شده، چاپ شده باشد. همچنین آثار ارسال شده در یکی از دو گروه مقاله‌نویسی یا *essai* (که در زبان فرانسه حوزه معنایی وسیع‌تری را در مقام مقایسه با مترادف انگلیسی آن *essay* دربر می‌گیرد) و *romans et recits* که بر ادبیات داستانی و رمان دلالت دارد و سپس به کمیته سانسور و پس از آن، به کمیته هیئت منصفه که شامل روزنامه‌نگاران و نویسندگان است، ارسال می‌شود (گاردین، ۲۰۱۱).

^۱ European Book Prize

جوایز آکادمی علوم جهان

جوایز آکادمی علوم جهان^۱ در نه حوزه علوم کشاورزی، زیست‌شناسی، شیمی، علوم زمین، نجوم و علوم فضایی، علوم مهندسی، ریاضیات، علوم پزشکی، فیزیک و علوم اجتماعی اعطا می‌شود. نامزدهای پیشنهادی باید حداقل ده سال در کشورهای در حال توسعه زندگی و کار کرده باشند. در واقع این جوایز به دانشمندی از کشورهای در حال توسعه به منظور تقدیر از سهم برجسته آنها به دانش علمی در نه حوزه علمی و یا استفاده از علم و فناوری برای توسعه پایدار اعطا می‌شود (وبگاه آکادمی علوم جهان، ۲۰۱۸).

این جوایز به صورت دوسالانه اهدا می‌شود و به هر یک از برندگان در نه حوزه علمی، ۱۵ هزار دلار تعلق می‌گیرد که هر جایزه همراه با یک لوح^۲ است (وبگاه آکادمی علوم جهان، ۲۰۱۸).

شرایط دریافت جایزه

نامزدهای پیشنهادی برای دریافت جایزه آکادمی علوم جهان باید دانشمندی باشند که تا زمان معرفی آنها، حداقل ده سال در کشورهای در حال توسعه زندگی و کار کرده باشند و حداقل یکی از صلاحیت‌های ذیل را دارا باشند: الف. دستاورد پژوهشی علمی با اهمیت برجسته برای توسعه افکار علمی و ب. کمک برجسته به استفاده از علم و فناوری برای توسعه پایدار. همچنین اعضا آکادمی علوم جهان و نامزدها برای عضویت در آن نمی‌توانند برای دریافت این جوایز اقدام نمایند و خود فرد نمی‌تواند خود را به عنوان نامزد پیشنهادی معرفی نماید (وبگاه آکادمی علوم جهان، ۲۰۱۸).

معیار داوری

انتخاب برندگان بر اساس معیار علمی و مبتنی بر پیشنهادات کمیته‌هایی است که از اعضا آکادمی علوم جهان هستند. همچنین ثبت نام برای نامزدهای پیشنهادی تنها به صورت برخط امکان‌پذیر است (وبگاه آکادمی علوم جهان، ۲۰۱۸).

¹ The World Academy of Sciences

² Plaque

جوایز ایرانی

جایزه جشنواره خوارزمی

جشنواره خوارزمی، جشنواره‌ای علمی در جمهوری اسلامی ایران است که توسط سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران برگزار می‌شود. به منظور ارج نهادن و گرامیداشت شخصیت‌های برجسته علمی، این جشنواره به نام دانشمند، ریاضیدان و منجم بزرگ، ابوجعفر محمدبن موسی خوارزمی، یکی از دانشمندان اسلامی برجسته در قرن سوم هجری، نامیده شده است. این جشنواره از سال ۱۳۶۶ در سطح بین‌المللی آغاز به کار کرد و در سال ۱۳۷۸ بخش جشنواره جوان و در سال ۱۳۹۳ نیز بخش نوجوانان خوارزمی به این جشنواره اضافه شد.

الف. جشنواره نوجوان خوارزمی

این بخش از جشنواره از سال تحصیلی ۱۳۹۳-۹۴ به جشنواره خوارزمی برای دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول اضافه شد که شامل شش رشته زبان و ادبیات فارسی، پژوهش، دست‌سازها، زبان انگلیسی، فعالیت‌های آزمایشگاهی و بازارچه کار و فناوری می‌باشد. در بخش فعالیت‌های آزمایشگاهی، هدف پرورش خلاقیت و بروز استعدادها می‌باشد و مسئولیت ارزیابی در چهار مرحله صورت می‌گیرد (وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۹۸):

- مرحله آموزشگاه: توسط دبیران مجرب که منتخب مدیران باشند
- مرحله منطقه: توسط هیئت داوران ناحیه/ شهرستان/ منطقه
- مرحله استانی: توسط هیئت داوران استان
- مرحله کشوری: هیئت داوران وزارت متبوع

بخش زبان و ادبیات فارسی با محوریت «تقویت توانایی اندیشیدن، زمینه‌سازی برای تقویت و پرورش خلاقیت و ذوق هنری و ادبی و تقویت و تربیت سواد دیداری، شنیداری و ادراکی» می‌باشد و اهداف آن عبارتند از (وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۹۸):

- «ایجاد انگیزه به منظور رقابت سالم و تشویق دانش‌آموزان به فعالیت‌های علمی و ادبی
- اهمیت به روش‌های نوین، علمی و روشمند در فرایند نوشتن و تولید متن
- تقویت قوه تخیل، توصیف و تفکر خلاق دانش‌آموزان
- ایجاد زمینه برای آزادسازی عواطف
- دیگرگونه اندیشیدن و دیگرگونه دیدن و دیگرگونه زیستن که حاصل افزایش تجربه خواندن
- تقویت مهارت‌های زبانی و فرازبانی در ادبیات
- تقویت مهارت نگارشی، انشا و نوشتن خلاق»

همچنین مسئولیت ارزیابی در چهار مرحله صورت می‌گیرد (وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۹۸):

- مرحله آموزشگاه: توسط دبیران مجرب ادبیات که منتخب مدیران باشند
- مرحله منطقه: توسط کمیته داوران از دبیران خلاق و مجرب ادبیات
- مرحله استانی: توسط کمیته داوران استانی
- مرحله کشوری: هیئت داوران وزارت متبوع

اهداف بخش پژوهش نیز عبارتند از (وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۹۸):

- «رشد و شکوفایی استعدادها و خلاقیت‌های دانش‌آموزان و تقویت روحیه پرسشگری و پرورش استعدادهای بالقوه آنان
- ایجاد انگیزه به منظور رقابت سالم و تشویق دانش‌آموزان به مطالعه
- بهره‌مندی از دستاوردهای علمی، اجتماعی بزرگان ایرانی در گسترش علوم و فنون جدید و بیان اهمیت یافته‌های آنان در بررسی مسائل امروز»

همین‌طور مسئولیت ارزیابی در چهار مرحله صورت می‌گیرد (وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۹۸):

- مرحله آموزشگاه: توسط دبیران مجرب که منتخب مدیر باشند

- مرحله منطقه: توسط هیئت داوران ناحیه
 - مرحله استانی: توسط هیئت داوران استان
 - مرحله کشوری: هیئت داوران وزارت متبوع
- در بخش دست‌سازها نیز اهداف اصلی عبارتند از (وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۹۸):
- «ارتقا دانش، مهارت و نگرش دانش‌آموزان در زمینه کشف و حل خلاقانه مسائل
 - فرصت‌آفرینی برای رشد و شکوفایی استعدادها و خلاقیت‌های دانش‌آموزان
 - کیفیت‌بخشی به فرایند یاددهی-یادگیری مبتنی بر تدریس پژوهش‌محور، موقعیت‌محور و ... مطابق با برنامه درسی ملی
 - کاربردی کردن دانش و ارتباط دادن آن با نیازهای جامعه و موقعیت‌های زندگی
 - توجه ویژه به دستاوردهای علمی و عملی دانش‌آموزان برای ورود به میدان رقابت‌های علمی
 - تنوع‌بخشی به محیط‌های یادگیری»
- همچنین مسئولیت ارزیابی در چهار مرحله صورت می‌گیرد (وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۹۸):
- مرحله آموزشگاه: توسط دبیران مجرب کار و فناوری که منتخب مدیر آموزشگاه باشند
 - مرحله منطقه: توسط هیئت داوران ناحیه/ منطقه/ شهرستان
 - مرحله استانی: توسط کمیته داوران استان
 - مرحله کشوری: هیئت داوران وزارت متبوع
- در بخش زبان انگلیسی نیز اهداف موردنظر شامل موارد زیر است (وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۹۸):
- «تبیین پیشبرد اهداف نوین آموزشی در سند تحول بنیادین و سند درس ملی
 - توجه به رویکرد ارتباطی فعال و خودباورانه در آموزش زبان انگلیسی متوسطه اول بر اساس رویکرد جدید کتاب‌های آموزش زبان انگلیسی مدارس
 - توجه و اهمیت دادن به بخش **Role Play** (ایفای نقش) در کتاب درسی پایه هشتم
 - هدایت هدفمند دانش‌آموزان در جهت تسهیل یادگیری، با رویکرد فعال و خودباورانه و استفاده بهینه و کاربردی از توانمندی‌های علمی و خلاقانه دانش‌آموزان و هدایت دانش-

- آموزان به سمت کاربردی کردن آموخته‌های خود در جامعه و زندگی روزانه خود و ایجاد ارتباط (از علم تا عمل)
- درگیر کردن دانش‌آموزان با پروژه‌های علمی و کاربردی و استفاده عملی و کلامی از آموخته‌های تئوری خود در کلاس درس
- تهیه مفاهیم علمی و آموزشی به شکل رسانه‌ای و نمایشی برای درک بهتر محتوای کتب درسی و ایجاد رقابت سالم علمی در بین دانش‌آموزان
- به مشارکت گرفتن آموزش‌های کلاسی و برون‌کلاسی و درگیر نمودن آموزه‌های پرورشی، اعتقادی، مذهبی، اجتماعی، فرهنگی و علمی
- فراگیری از طریق انجام کار عملی و ایجاد و تقویت روحیه پژوهش‌محوری در دانش‌آموز و تشویق به انجام کارهای گروهی و توجه به تعاون و همکاری بین آنها
- ایجاد ارتباط علمی و کاربردی بین مطالب درسی و زندگی
- تقویت قدرت محاوره و گفتگو به زبان انگلیسی و تبیین اهداف آموزشی در درس زبان انگلیسی در رویکرد جدید آموزش این درس در مدارس»
- همین‌طور مسئولیت ارزیابی در چهار مرحله صورت می‌گیرد (وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۹۸):
- مرحله آموزشگاه: توسط دبیران مجرب زبان انگلیسی که منتخب مدیران باشند
- مرحله منطقه: توسط کمیته داوران از دبیران خلاق و مجرب زبان انگلیسی
- مرحله استانی: توسط کمیته داوران استانی
- مرحله کشوری: هیئت داوران وزارت متبوع

ب. جشنواره جوان خوارزمی

بر اساس «آئین‌نامه برگزاری جشنواره جوان خوارزمی» (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۵ الف)، نخستین دوره جشنواره جوان خوارزمی توسط سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران در سال ۱۳۷۸ با شرکت طرح‌های دانش‌آموزی، دانشجویی / آزاد برگزار شد که پس از چند

دوره، از سال ۱۳۸۴، سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران با همکاری وزارت آموزش و پرورش این جشنواره را برگزار می‌نمایند. رقابت علمی در این جشنواره در دو بخش "دانش-پژوهان-فناوران" و "دانش‌آموزی" سازماندهی و اجرا می‌شود.

اهداف و مأموریت‌های این جشنواره عبارتند از (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۵الف):

- «شناسایی، معرفی، جذب و پرورش استعداد‌های جوان کشور در زمینه‌های مختلف علمی و فناوری

- ارج نهادن و تقدیر از پژوهشگران، نوآوران و فناوران جوان کشور

- ترویج فرهنگ نوآوری، کاربردی نمودن نتایج تحقیقات و کارآفرینی دانش‌بنیان در میان جوانان کشور»

محورهای فعالیت جشنواره جوان خوارزمی شامل مواردی از این قبیل است (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۵الف):

- «بخش دانش‌پژوهان- فناوران در محورهای پژوهش‌های بنیادی، کاربردی، توسعه‌ای، ابتکار و نوآوری در تمامی زمینه‌های علمی، فنی و مهندسی، علوم پایه، زیست‌فناوری و علوم پایه پزشکی، معماری و شهرسازی و هنر، کشاورزی و منابع طبیعی و ... که به صورت سالانه برگزار می‌شود. حداکثر سن شرکت‌کنندگان ۳۵ سال می‌باشد.

- همه‌ساله با مجوز وزارت علوم، تحقیقات و فناوری- سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران، بخش دانش‌آموزی جشنواره در تمامی استان‌ها توسط وزارت آموزش و پرورش برگزار می‌شود و برگزیدگان استانی به مرحله بعدی داوری در سطح کشور راه می‌یابند، سپس طرح‌های پیشنهادی گروه‌های علمی به هیئت داوران جشنواره جوان خوارزمی راه می‌یابند.

- بخش دانش‌آموزی جشنواره فقط شامل دوره متوسطه دوم (سال‌های دهم، یازدهم و دوازدهم) می‌باشد که در شاخه‌های نظری، کار دانش و فنی و حرفه‌ای برای دانش-آموزان برگزار می‌شود»

در بخش سیاست‌گذاری، شورای راهبردی جشنواره، عالی‌ترین مرجع سیاست‌گذاری و تعیین خط‌مشی‌های کلان علمی و اجرایی جشنواره است و وظایف آن عبارتند از (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۵ الف):

- «بررسی و تصویب سیاست‌های کلان علمی جشنواره
 - بررسی و تصویب سیاست‌های کلان اجرایی جشنواره
 - پیش‌بینی‌های لازم برای حسن اجرای فرایندهای برگزاری جشنواره»
- در بخش علمی نیز، هیئت داوران، عالی‌ترین مرجع تصمیم‌گیری علمی و تخصصی جشنواره است و وظایف آن عبارتند از (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۵ الف):
- «بررسی و ارزیابی نهایی ارزش علمی و فنی طرح‌های ارزیابی شده در گروه‌های تخصصی که برای طرح در هیئت داوران پیشنهاد شده‌اند
 - انتخاب برگزیدگان نهایی جشنواره
 - رتبه‌بندی طرح‌های برگزیده در سه سطح اول، دوم و سوم
 - بررسی مجدد طرح‌های مورد اعتراض»
- همچنین در بخش اجرایی، دبیر جشنواره، مدیر کل جشنواره‌ها و مسابقات علمی و فناوری سازمان می‌باشد که بالاترین مقام اجرایی جشنواره محسوب می‌شود. نظارت عالی در بخش دانش‌آموزی نیز بر عهده دبیر جشنواره است (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۵ الف).
- تأمین مالی جوایز برگزیدگان از محل‌های نام برده تأمین می‌شود (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۵ الف):

- «سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور سالانه از محل کمک مبلغی را برای برگزاری جشنواره به حساب سازمان می‌پردازد که به هزینه قطعی منظور می‌شود
- اعتبارات ذریبط ابلاغی از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- سازمان همه ساله اعتباری از محل بودجه سالانه برای برگزاری جشنواره پیش‌بینی می‌نماید
- استفاده از حمایت‌ها و هدایای مادی و معنوی اشخاص حقیقی و حقوقی، دولتی و خصوصی

- کمک‌های سازمان‌ها و نهادهای ملی (داخلی) و بین‌المللی (خارجی)، اعم از مادی و معنوی و اجرایی
 - نوع و مبلغ جوایز برگزیدگان هر سال توسط دبیر جشنواره به هیئت رئیسه سازمان پیشنهاد و به تصویب می‌رسد
 - تمامی اعتبارات موردنیاز بخش دانش‌آموزی جشنواره (هزینه‌ها، جوایز و ...) توسط وزارت آموزش و پرورش تأمین می‌شود»
- بر این اساس، جوایز بیستمین جشنواره جوان خوارزمی عبارتند از (وبگاه جشنواره جوان خوارزمی، ۱۳۹۸):
- «لوح تقدیر وزیر علوم، تحقیقات و فناوری
 - تندیس جشنواره جوان خوارزمی
 - جایزه نقدی: نفر اول ۱۵۰ میلیون ریال، نفر دوم ۱۳۰ میلیون ریال و نفر سوم ۱۰۰ میلیون ریال
 - عضویت و استفاده از تسهیلات بنیاد ملی نخبگان مطابق با آئین نامه مربوط
 - معرفی برگزیدگان به سازمان سنجش برای استفاده از تسهیلات مطابق با آئین نامه مربوط
 - صدور گواهینامه کسب رتبه در جشنواره جوان خوارزمی برای مجری و همکاران طرح با تعیین درصد مشارکت
 - برخورداری از حمایت صندوق‌های تخصصی برای توسعه و اجرای طرح برگزیده
 - معرفی برگزیدگان به پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد، صندوق‌های حمایتی و بنگاه‌های اقتصادی برای افزایش تعامل و همکاری‌های فی مابین»

ج. جشنواره بین‌المللی خوارزمی

- بر اساس «آئین‌نامه برگزاری جشنواره بین‌المللی خوارزمی (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۵ب) نخستین دوره جشنواره خوارزمی در سال ۱۳۶۶ با شرکت پژوهشگران داخلی برگزار

شد. همزمان با برگزاری پنجمین دوره جشنواره خوارزمی از سال ۱۳۷۰ بخش خارجی به منظور تعامل با مراکز علمی پژوهشی جهان و شناسایی و معرفی بهترین طرح‌های پژوهشی اندیشمندان خارجی به جشنواره افزوده شد. دبیرخانه جشنواره بین‌المللی خوارزمی از سال ۱۳۷۶ با دعوت از پژوهشگران و فرهیختگان ایرانی مقیم خارج از کشور که به فعالیت‌های علمی مشغول بودند، بر آن شد تا از آنان نیز برای شرکت در جشنواره دعوت به عمل آورد. از سال ۱۳۹۱ و با توجه به قدمت جشنواره، بر اساس طرحی نو، از برگزیدگان دوره‌های قبل دعوت به عمل آمد تا در صورتی که موفق به تجاری‌سازی و کسب درآمد از دانش شده‌اند، در گروه تخصصی "طرح برگزیده موفق در تولید ملی" شرکت نمایند. بنابراین جشنواره بین‌المللی خوارزمی در چهار بخش داخلی، خارجی، ایرانیان مقیم خارج از کشور و طرح برگزیده موفق در تولید ملی برگزار می‌شود.

اهداف و مأموریت‌های جشنواره بین‌المللی خوارزمی عبارتند از (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۵ب):

- «شناسایی، معرفی و تقدیر از دانشمندان، پژوهشگران، نوآوران و فناوران برگزیده در عرصه ملی و بین‌المللی
 - ترویج فرهنگ کارآفرینی دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نتایج تحقیقات
 - فراهم آوردن بستری مناسب برای همکاری‌های علمی و فناوری با مراکز علمی و پژوهشی خارج از کشور
 - حمایت مادی و معنوی از برگزیدگان جشنواره»
- محورهای فعالیت جشنواره بین‌المللی خوارزمی شامل مواردی از این قبیل است (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۵ب):

- «برگزاری رقابتی علمی در محورهای اصلی پژوهش‌های بنیادی، کاربردی، توسعه‌ای، ابتکار و نوآوری که در تمامی زمینه‌های تخصصی، فنی و مهندسی، علوم پایه، زیست-فناوری و علوم پایه پزشکی، معماری و شهرسازی و هنر، کشاورزی، منابع طبیعی و ... و

- علوم پزشکی (طرح‌های خارجی) در سطح ملی و بین‌المللی به صورت سالانه برگزار می‌شود.
- بخش داخلی: طرح‌های ارائه شده توسط اندیشمندان، پژوهشگران و فناوران داخل کشور
 - بخش خارجی: طرح‌های ارائه شده توسط اندیشمندان، پژوهشگران و فناوران خارجی
 - بخش ایرانیان مقیم خارج از کشور: طرح‌های ارائه شده توسط پژوهشگران و فناوران ایرانی مقیم خارج از کشور
 - طرح برگزیده موفق در تولید ملی: به طرح‌هایی اطلاق می‌شود که در دوره‌های قبل در جشنواره بین‌المللی خوارزمی و یا جوان خوارزمی به عنوان برگزیده معرفی شده‌اند و صاحب طرح موفق به تجاری‌سازی محصول، کارآفرینی دانش‌بنیان، اشتغال مولد و کسب درآمد از دانش آن طرح شده است
 - معرفی و تقدیر از یک دانشمند ایرانی که در طول عمر خود منشأ خدمات علمی و فنی در یک زمینه تخصصی بوده است به عنوان برگزیده ویژه»
- در بخش سیاست‌گذاری، شورای راهبردی جشنواره، عالی‌ترین مرجع سیاست‌گذاری و تعیین خط‌مشی‌های کلان علمی و اجرایی جشنواره است و وظایف آن عبارتند از (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۵ب):
- «بررسی و تصویب سیاست‌های کلان علمی جشنواره
 - بررسی و تصویب سیاست‌های کلان اجرایی جشنواره
 - پیش‌بینی‌های لازم برای حسن اجرای فرایندهای برگزاری جشنواره»
- در بخش علمی نیز، هیئت داوران، عالی‌ترین مرجع تصمیم‌گیری علمی و تخصصی جشنواره است و وظایف آن عبارتند از (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۵ب):
- «بررسی و ارزیابی نهایی ارزش علمی و فنی طرح‌های ارزیابی شده در گروه‌های تخصصی که برای طرح در هیئت داوران پیشنهاد شده‌اند

- انتخاب برگزیدگان نهایی جشنواره
- رتبه‌بندی طرح‌های برگزیده در سه سطح اول، دوم و سوم و برگزیده ویژه
- بررسی مجدد طرح‌های مورد اعتراض»
- همچنین در بخش اجرایی، دبیر جشنواره، معاون سازمان، مربوط به اداره کل جشنواره‌ها و مسابقات علمی و فناوری می‌باشد که بالاترین مقام اجرایی جشنواره محسوب می‌شود (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۵ ب).
- تأمین مالی جوایز برگزیدگان از محل‌های نام برده تأمین می‌شود (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۵ ب):
- «سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور سالانه از محل کمک مبلغی را برای برگزاری جشنواره به حساب سازمان می‌پردازد که به هزینه قطعی منظور می‌شود
- اعتبارات ذیربط ابلاغی از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- سازمان همه ساله اعتباری از محل بودجه سالانه برای برگزاری جشنواره پیش‌بینی می‌نماید
- استفاده از حمایت‌ها و هدایای مادی و معنوی اشخاص حقیقی و حقوقی، دولتی و خصوصی
- کمک‌های سازمان‌ها و نهادهای ملی (داخلی) و بین‌المللی (خارجی)، اعم از مادی و معنوی و اجرایی
- نوع و مبلغ جوایز برگزیدگان هر سال توسط دبیر جشنواره به هیئت رئیسه سازمان پیشنهاد و به تصویب می‌رسد»
- بر این اساس، جوایز سی و یکمین جشنواره بین‌المللی خوارزمی عبارتند از (وبگاه جشنواره بین‌المللی خوارزمی، ۱۳۹۸):
- «لوح تقدیر ریاست جمهوری اسلامی ایران
- لوح تقدیر وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

- تندیس جشنواره بین‌المللی خوارزمی
- جایزه نقدی
- عضویت و استفاده از تسهیلات بنیاد ملی نخبگان مطابق با آئین نامه مربوط
- معرفی برگزیدگان به سازمان سنجش برای استفاده از تسهیلات مطابق با آئین‌نامه مربوط
- صدور گواهینامه کسب رتبه در جشنواره بین‌المللی خوارزمی برای مجری و همکاران طرح با تعیین درصد مشارکت
- برخورداری از حمایت صندوق‌های تخصصی برای توسعه و اجرای طرح برگزیده
- معرفی برگزیدگان به پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد، صندوق‌های حمایتی و بنگاه‌های اقتصادی برای افزایش تعامل و همکاری‌های فی مابین»

جشنواره تحقیقاتی علوم پزشکی رازی

جشنواره تحقیقاتی علوم پزشکی رازی کشور از سال ۱۳۷۴ به شکل سالیانه به منظور تجلیل از محققین برجسته ایرانی داخل و خارج از کشور و معرفی فعالیت‌های تحقیقاتی برتر علوم پزشکی برگزار می‌شود. بر اساس دستورالعمل ثبت نام در بیست و چهارمین جشنواره، بخش‌های جشنواره شامل افراد حقیقی و سازمان‌ها، مؤسسات و نهادهای حقوقی حوزه علوم پزشکی است (وبگاه جشنواره تحقیقاتی علوم پزشکی رازی، ۱۳۹۸).

الف. افراد حقیقی شامل پژوهشگران حوزه علوم پزشکی هستند که بر اساس آخرین مدرک تحصیلی خود، یکی از کمیته‌های تخصصی ۱. علوم پایه پزشکی، ۲. علوم بالینی و سلامت و ۳. ابداعات، اختراعات و فناوری را انتخاب نموده و مدارک و مستندات لازم را ارسال می‌کنند. گروه‌های شرکت کننده در این بخش عبارتند از (وبگاه جشنواره تحقیقاتی علوم پزشکی رازی، ۱۳۹۸):

- گروه محققین ایرانی داخل و خارج از کشور: کلیه پژوهشگران حوزه علوم پزشکی که دارای حداقل $12 H index$ باشند، می‌توانند در این گروه ثبت نام نمایند
- گروه محققین جوان و دانشجو شامل: الف. متولدین سال ۱۳۶۲ و به بعد با عنوان محقق جوان و ب. متولدین سال ۱۳۵۸ به بعد با عنوان محقق دانشجو

- گروه پژوهش برتر: محققین که دارای مقاله با شرایط زیر باشند، می‌توانند در هر یک از کمیته‌های علوم پایه پزشکی یا علوم بالینی و سلامت در گروه پژوهش برتر ثبت نام نموده و مقاله برتر خود را ارسال نمایند: ۱. مقاله اصیل پژوهشی باشد؛ ۲. داوطلب نویسنده اول یا مسئول باشد؛ ۳. مقاله در سه سال اخیر در مجلات معتبر علمی چاپ شده باشد؛ ۴. مقاله دارای حداقل ۳۰ Citation در ISI باشد؛ ۵. IF مجله حداقل ۱۰ باشد یا مقاله در ۱۰٪ اول نشریات تخصصی موضوع مقاله چاپ شده باشد؛ ۶. داوطلب دارای Affiliation (وابستگی) یکی از دانشگاه‌های علوم پزشکی و مراکز تحقیقات وابسته داخل کشور باشد.
- همچنین انتخاب برگزیدگان بر اساس شاخص‌های کارنامه پژوهشی هشت‌ساله اخیر صورت می‌گیرد که این شاخص‌ها عبارتند از (وبگاه جشنواره تحقیقاتی علوم پزشکی رازی، ۱۳۹۸):
 - مقالات چاپ شده در مجلات علمی و پژوهشی معتبر داخلی و خارجی
 - کتب تألیفی
 - پتنت خارجی
- ب. سازمان‌ها، مؤسسات و نهادهای حقوقی حوزه علوم پزشکی نیز شامل ۱. دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی علوم پزشکی، ۲. کمیته‌های تحقیقات دانشجویی دانشگاه‌های علوم پزشکی، ۳. مجلات علمی، پژوهشی مصوب علوم پزشکی، ۴. مراکز رشد فناوری مصوب دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور و ۵. سازمان‌های غیردولتی حامی پژوهش‌های علوم پزشکی است. شرایط شرکت در این جشنواره نیز عبارتند از (وبگاه جشنواره تحقیقاتی علوم پزشکی رازی، ۱۳۹۸):
 - «فعالیت‌های پژوهشی سازمان در رابطه با ارتقا سلامت جامعه باشد
 - حداقل میزان حمایت مالی به امور پژوهشی غیروابسته به فعالیت خود حداقل ۲ میلیارد ریال باشد
 - تقاضای شرکت در جشنواره توسط بالاترین مقام اجرایی سازمان صادر شده باشد
 - سازمان غیردولتی یا عمومی باشند»

جشنواره بین‌المللی فارابی

جشنواره بین‌المللی فارابی توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به صورت سالانه برگزار می‌شود و دو سطح جوان (زیر ۳۵ سال) و بزرگسال را در حوزه داخلی و بین‌المللی پوشش می‌دهد که در حوزه داخلی، تمامی آثار تولید شده توسط ایرانیان، فارغ از محل سکونت و اشتغال مدنظر است و در حوزه خارج از کشور، تولید آثار پژوهشی توسط کسانی که دارای تابعیت ایرانی نیستند، دنبال می‌شود. همچنین موضوع این جشنواره، تقدیر از تحقیقات حوزه علوم انسانی و اسلامی بوده و در کنار دو بخش داخلی و بین‌المللی، بخشی با عنوان «بخش ویژه» شامل «۱. پیشکسوت علوم انسانی ایران، ۲. شخصیت‌های پیشرو در حوزه علوم انسانی ایران، ۳. نظریه‌پرداز برتر، ۴. مترجم برتر و تأثیرگذار در حوزه اهداف جشنواره، ۵. انجمن علمی برتر و ۶. فصلنامه علمی پژوهشی برتر» نیز اختصاص یافته است. ضرورت برپایی و برگزاری این جشنواره نیز همان‌طور که در وبگاه رسمی این جشنواره ذکر شده، مبتنی بر «الف. ضرورت تقویت اعتبار علوم انسانی، ب. ضرورت نظریه‌پردازی در حوزه علوم انسانی، ج. ضرورت نقد گفتمان غالب بر حوزه دانش علوم انسانی و د. تمهید شرایط برای دستیابی به علوم انسانی بومی» می‌باشد. مهمترین ویژگی‌های ساختاری این جشنواره نیز عبارتند از (وبگاه جشنواره بین‌المللی فارابی، ویژه تحقیقات علوم انسانی و اسلامی، ۱۳۹۸):

- «ادواری بودن: این جشنواره به صورت سالیانه و در ایران از سال ۱۳۸۶ برگزار می‌شود.
- بین‌المللی بودن: جشنواره برای تبادل آرای متفکران، دانشمندان، پژوهشگران، هنرمندان و نهادهای علمی و فرهنگی جهان اسلام زمینه‌های لازم را فراهم می‌آورد، جلوه‌های فرهنگی، علمی، هنری و ادبی ایران در جهان را معرفی می‌کند و آشنایی محققان ایرانی با دستاوردهای جدید فرهنگی جهان را تسهیل می‌نماید.
- شفافیت فرایندها: نوع فعالیت‌ها و فرایند انجام آنها در جشنواره مدون و مصوب شده است تا از اعمال نظرهای غیرعلمی پرهیز و بر پایه تصمیمات کارشناسی اقدام شود. بر اساس مقررات جشنواره، اقدامات زیر در هر نوبت از برگزاری جشنواره توسط دبیرخانه پیگیری می‌شوند:

- تشکیل شورای سیاست‌گذاری جهت بررسی و تصویب اصول و سیاست‌های کلان جشنواره در هر دوره و انتخاب رؤسای گروه‌های علمی
- تشکیل شورای علمی جهت بررسی و تصویب ضوابط علمی و داوری آثار پژوهشی در هر دوره جشنواره
- شناسایی و انتخاب اعضا و تشکیل گروه‌های علمی برای تدارک امور مراحل داوری و بررسی آثار پژوهشی دریافتی
- اعلام فراخوان جشنواره به صورت گسترده و در قالب‌های مختلف اطلاع-رسانی در داخل و خارج از کشور و تدبیر امور برای پوشش همگانی آن و ثبت کلیه آثار دریافتی
- ارزیابی و معرفی آثار پژوهشی برگزیده طی پنج مرحله داوری بر اساس آئین-نامه فرایند داوری
- عدالت در داوری: به منظور اطمینان از صحت داوری و رعایت بی‌طرفی در داوری و ارزیابی آثار، بر اساس مصوبات شورای سیاست‌گذاری جشنواره، تمام افرادی که به نوعی در هر یک از شوراهای علمی و یا بخش‌های اجرایی جشنواره فعالیت و مشارکت دارند، در آن دوره امکان شرکت در جشنواره را ندارند
- جامعیت: در جشنواره بین‌المللی فارابی جنبه‌های مختلف فعالیت‌های پژوهشی موردتوجه است و به همین دلیل، برنامه‌های اصلی آن دارای تنوع است»
- هدف کلی جشنواره بین‌المللی فارابی را می‌توان تمهید و تقویت زمینه‌های مساعد، توجه بلیغ به ضرورت تولید دانش درخور نیازهای بومی جامعه پیشرو اسلامی و ایجاد ظرفیت‌های انگیزشی و حمایتی اقبال به پژوهش و نوآوری در این‌باره دانست. همچنین اهداف کلان و بلندمدت این جشنواره شامل موارد زیر است (وبگاه جشنواره بین‌المللی فارابی، ویژه تحقیقات علوم انسانی و اسلامی، ۱۳۹۸):
- «بسترسازی تولید دانش بومی اسلامی و ایرانی
- ایجاد نگرش مثبت به علوم انسانی در کشور و هدایت و ایجاد انگیزه در استعداد‌های جوان به این حوزه

- آشناسازی و عمق‌بخشی نگاه به نقش علوم انسانی در حوزه تولید علم و تمدن‌سازی در جامعه ایران و جهان اسلام
 - تقویت و توسعه ایده و برنامه بومی‌سازی علوم انسانی-اسلامی در ایران و جهان اسلام
 - بازنمایی توان علمی ایران و جامعه اسلامی در حوزه علوم انسانی-اسلامی
 - کمک به تبیین اهمیت، کارکرد و نقش مؤثر علوم انسانی در فرایند برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری ملی و بین‌المللی»
- همچنین اهداف کاربردی جشنواره بین‌المللی فارابی عبارتند از (وبگاه جشنواره بین‌المللی فارابی، ویژه تحقیقات علوم انسانی و اسلامی، ۱۳۹۸):
- «تمهید شرایط مناسب برای تشویق و هدایت استعداد‌های جوان به تحصیل و تحقیق در حوزه علوم انسانی-اسلامی
 - کمک به کاربردی شدن علوم انسانی از طریق شناسایی مهمترین مسائل در گسترده جامعه ایران و جهان اسلام
 - شناسایی و معرفی استعداد‌های برتر در حوزه علوم انسانی-اسلامی جهت بهره‌مندی از توان ایشان در فرایند توسعه مرزهای دانش»
- جشنواره بین‌المللی فارابی دارای ساختاری متشکل از پنج رکن اصلی شامل رئیس، شورای سیاست‌گذاری، دبیر، دبیرخانه و شورای علمی است. ریاست جشنواره را وزیر علوم، تحقیقات و فناوری بر عهده دارد و همین‌طور شورای سیاست‌گذاری بالاترین رکن سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری در برنامه‌ریزی‌های کلان جشنواره است.
- فرایند ارزیابی، داوری و انتخاب آثار پژوهشی در جشنواره بین‌المللی فارابی در مراحل زیر انجام می‌شود (وبگاه جشنواره بین‌المللی فارابی، ویژه تحقیقات علوم انسانی و اسلامی، ۱۳۹۸):
- «مرحله اول: پالایش علمی: در مرحله پالایش، گروه علمی آثاری را که به لحاظ شکلی دارای معیارهای اولیه «اثر پژوهشی» باشند، برای داوری بر می‌گزیند و داوران آنها را تعیین می‌کند. مبنای تصمیم در این مرحله «اجماع مطلق گروه بر رد اثر» است؛ در غیر این صورت و با وجود

احتمال و تردید، اثر وارد مراحل بعدی می‌شود. در این مرحله، کاربرد خاص هر اثر تکمیل و داوران آثار تعیین می‌شوند و صورتجلسه مزبور با ذکر عناوین کلیه آثار رد و برای داوری ارسال شده، توسط همه اعضای گروه امضاء می‌گردد.

مرحله دوم؛ ارزیابی همه‌جانبه اول: در این مرحله آثار انتخاب شده مرحله قبل، برای دو داور متخصص در آن موضوع ارسال می‌شوند. داوران منتخب گروه علمی به صورت مستقل و ناشناس و بر پایه شاخص‌ها و معیارهای طراحی شده در کاربرگ‌های مربوط، به سنجش و ارزیابی آثار اقدام می‌کنند. چنانچه نظرات این دو داور مغایر یکدیگر تشخیص داده شود، داور سوم توسط گروه تعیین و جمع نمرات دو داور نزدیک به هم مبنای تصمیم خواهد بود. در این مرحله آثاری که متوسط امتیاز آنها ۶۰ درصد و بالاتر است، وارد مرحله بعد می‌شوند.

مرحله سوم؛ ارزیابی همه‌جانبه دوم: آثاری که در ارزیابی مرحله قبل حداقل ۶۰ درصد میانگین امتیاز را کسب کرده‌اند، دست‌کم برای دو داور دیگر (غیر از داوران مرحله قبل) ارسال می‌شوند. پس از اخذ نتایج داوری مرحله سوم، گروه علمی نتایج را بررسی و بر اساس متوسط نمره حاصل از دو مرحله «ارزیابی همه‌جانبه اول و ارزیابی همه‌جانبه دوم» به جمع‌بندی اقدام می‌کند. کسب حداقل ۷۵ درصد نمره در بخش جوان و ۸۰ درصد نمره در بخش بزرگسال لازمه ورود اثر به مرحله بعدی داوری است.

مرحله چهارم؛ گزینش گروه: در این مرحله، گروه علمی پس از بررسی میانگین نتایج ارزیابی‌های دو مرحله قبل (حداقل چهار داوری تفصیلی برای هر اثر) و لحاظ کردن امتیازات مربوط به «مقالات منتشر شده از نتایج تحقیق» (تا سقف ۲۰ نمره) و ثبت آنها در برگه ارزیابی نهایی، درباره رتبه اثر پژوهشی تصمیم‌گیری می‌کند و آثار «برگزیده» یا «شایسته تقدیر» خود را تعیین و فهرست آنها را به همراه پرونده کامل اثر طی نامه رسمی از طریق رئیس دبیرخانه یا دبیر جشنواره به شورای علمی جشنواره معرفی می‌کند.

مرحله پنجم؛ گزینش نهایی: گزینش نهایی آثار و تعیین رتبه آنها توسط شورای علمی جشنواره انجام می‌شود. در این مرحله، رئیس هر گروه آثار برگزیده گروه خود را به همراه تمام سوابق و

مستندات مربوط به داوری‌ها، در جلسه شورای علمی معرفی و از آن دفاع می‌کند. در این مرحله همچنین سطح آثار برگزیده گروه‌های مختلف با همدیگر سنجیده می‌شود و پس از بررسی پرونده تک تک آثار و بحث درخصوص داوری‌ها، با رأی اکثریت اعضای شورا آثار برگزیده و رتبه آنها تعیین می‌شود».

جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران

جایزه کتاب سال در ایران برای نخستین بار با هدف «تشویق خادمان دانش و فرهنگ ایران» در سال ۱۳۳۴ اهدا شد و پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز در سال ۱۳۶۱ دوباره این موضوع در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مطرح شد و در سال ۱۳۶۲، آئین‌نامه نحوه انتخاب کتاب سال تصویب شد. اهداف جایزه کتاب سال عبارتند از (وبگاه جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۸):

- «شناسایی و معرفی کتاب‌های برتر
 - کمک به اعتلای سطح دانش و فرهنگ مکتوب جامعه اسلامی
 - حفظ استقلال و هویت فرهنگی
 - حمایت و تشویق پدیدآورندگان متعدد و متخصص کتاب کشور»
- آثار مورد ارزیابی در جایزه کتاب سال، شامل کلیه کتاب‌هایی است که طی یک سال گذشته با مجوز رسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای نخستین بار منتشر شده باشند که این آثار در سه گروه تألیف، ترجمه و احیای متون تقسیم می‌شود و موضوع‌های اصلی هر گروه شامل همه شاخه‌های علوم و معارف بر اساس رده‌بندی کتابخانه‌ای مورد قبول وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. در ارتباط با ساختار این جایزه نیز، معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مسئول جایزه کتاب سال است و هیئت علمی، دبیر علمی و دبیرخانه اجرایی نیز از ارکان این جشنواره هستند (وبگاه جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۸).
- روند داوری و انتخاب کتاب سال طی سه مرحله صورت می‌گیرد (وبگاه جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۸):

– «مرحله اول: ابتدا تمام کتاب‌های ارسال شده هر گروه به دبیرخانه در جلسه‌ای مشترک توسط هیئت داوران پنج نفر گروه مربوط ارزیابی می‌شود و آثار با رأی اکثریت اعضای هیئت داوران به مرحله بعد راه می‌یابند.

– مرحله دوم: کتاب‌های راه یافته به مرحله دوم داوران حداقل توسط چهار تن از داوران – که به انتخاب هیئت داوران خواهند بود – بررسی می‌شوند و نتایج ارزیابی در فرم‌های ویژه‌ای که توسط هیئت علمی بدین منظور تهیه می‌شود، درج می‌گردد. کتاب‌هایی که از ۱۰۰ امتیاز، میانگین ۸۰ امتیاز یا بیشتر را کسب کنند، به مرحله نهایی داوران راه می‌یابند. کتاب‌های راه یافته به مرحله دوم داوران حداقل توسط چهار تن از داورانی که به انتخاب هیئت داوران خواهد بود، بررسی می‌شوند.

– مرحله سوم: هیئت داوران با بررسی نتایج ارزیابی، آثار برگزیده را انتخاب و جهت تأیید به هیئت علمی معرفی می‌نمایند. در این مرحله با رأی حداقل سه نفر از داوران، یک اثر از میان آثاری که میانگین ۹۰ امتیاز و بیش از آن را کسب کرده‌اند، به عنوان اثر برگزیده معرفی می‌شود».

بر این اساس، معیارهای ارزیابی کتاب برگزیده یا شایسته تقدیر سال عبارتند از (وبگاه جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۸):

- «تأثیرگذاری در ارتقای سطح علمی و فرهنگی کشور
- تازگی و نوآوری در موضوع، ساختار، پرداخت و نگاه کتاب
- رعایت استانداردها در ساخت، فصل‌بندی، نگارش، دستور زبان و واژگان
- رعایت استانداردها در ذکر منابع و مأخذ در آثار تحقیقی و پژوهشی
- بهره‌مندی از قدرت تحلیل و استنتاج منطقی
- ارزشمندی علمی و محتوایی کتاب
- استحکام و زیبایی زبان
- التزام به ارزش‌های فرهنگی، دینی و انسانی

- برخورداری از قدرت اقناع و تأثیرگذاری عمیق بر مخاطب
 - رعایت استانداردهای تألیف، تصحیح و ترجمه
 - پاکیزگی و آراستگی کتاب از حیث حروف چینی، صفحه‌بندی و چاپ»
- همچنین به برگزیدگان هر رشته، تندیس کتاب سال، لوح تقدیر به امضای رئیس جمهور و جایزه ویژه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (۳۰ سکه تمام بهار آزادی) اهدا می‌گردد. علاوه بر این، به هر یک از شایستگان تقدیر، لوح تقدیر با امضای وزیر و ۱۰ سکه تمام بهار آزادی اهدا می‌شود (وبگاه جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۸).

جمع بندی

هرگونه تجربه‌شناسی جوایز، مدال‌ها یا نشان‌های افتخار، حاوی آموزه‌های سودمندی به لحاظ فرم و ساختار تنظیم یک جایزه، مدال یا نشان افتخار است و بدیهی است که محتوای آن در چارچوب چشم‌انداز، برنامه‌های راهبردی و اهداف سازمان مربوطه صورت می‌گیرد. در سه سطح می‌توان به جمع‌بندی این گزارش جهت پیشنهاد برای طراحی و پیاده‌سازی چنین جوایزی در مؤسسه فرهنگی اکو پرداخت؛ سطح نخست، ابعاد و وجوه راهبردی جایزه، سطح دوم مربوط به ابعاد محتوایی و موضوعی جایزه می‌شود و در نهایت، سطح سوم به ابعاد و وجوه فرمی و قالبی جایزه بازمی‌گردد.

شکل ۱ سطوح سه گانه طراحی و پیاده‌سازی یک جایزه، مدال یا نشان

در سطح نخست یا وجوه راهبردی که معطوف به چشم‌انداز، اهداف و مأموریت‌های جایزه است، همه چیز بسته به نگاه مؤسسه به اهدای چنین جوایزی است که باید مبتنی بر سیاست‌های بالادستی خود مؤسسه تعیین گردد.

سطح دوم، یا حوزه محتوا و موضوعات، معطوف به گستره‌ای است که جایزه یا جوایز می‌خواهد اهدا شود. حوزه علم و فرهنگ، دامنه وسیعی از موضوعات و مسائل را شامل می‌شود. آیا نگاه به حوزه‌های علمی و فرهنگی، نگاه کلی و عام است، یا نگاه خاص و متمرکز بر موضوعی خاص در مسائل علم و فرهنگ. در این سطح باید مشخص شود که جوایز با چه نگاهی و در چه حوزه‌هایی و با چه تمرکزی طراحی و پیاده‌سازی می‌شوند.

سطح سوم، فرم و قالب جوایز است که در آن، شکل اجرایی و روش پیاده‌سازی جایزه مشخص می‌شود. آن چیزی که این گزارش بیشتر بر آن متمرکز بوده است، نیز در این بخش مطرح می‌شود. بر این اساس، برخی پیشنهادات برای سطح فرم و قالب پیشنهاد می‌شود.

– دامنه شخصیت‌های حقیقی و حقوقی مشمول جایزه اعم از افراد، گروه‌ها، تشکل‌ها، سازمان‌های مردم‌نهاد و غیره.

– دامنه ملی، منطقه‌ای و جهانی برای نامزدی اشخاص حقیقی و حقوقی و این‌که نامزدی اشخاص لزوماً از میان کشورهای عضو اکو باشد یا از کشورهای دیگری نیز باشد.

– دوره‌های زمانی برگزاری جوایز به صورت سالانه، دوسالانه و یا بیشتر یا کمتر.

– شرایط لازم و کافی برای اعلام نامزدی و شرایط احراز صلاحیت نامزدهای پیشنهادی و دریافت جوایز موردنظر.

– معرفی نامزدهای پیشنهاد از سوی خود اشخاص یا سازمان‌های ملی، دانشگاهی، خصوصی و عمومی متبوع آنها.

– تعیین فرآیندهای شفاف برای اعلام نامزدی و فرآیند بررسی و اعطای جوایز.

– تعیین نظام داوری به صورت عام (رای‌گیری عمومی) یا خاص (توسط کمیته داوری).

- تدوین معیارهای داوری و ارزیابی شرایط و صلاحیت‌های اشخاص حقیقی و حقوقی نامزدی.
- اطلاع‌رسانی پیرامون روند اداری و اجرایی ارسال مدارک و پیگیری آنها.
- مستندسازی سازوکارهای اجرایی برگزاری مراسم اعطای جوایز.
- تعیین و تأمین منابع مالی و هزینه و مبالغ مربوط به جوایز به صورت عمومی یا اختصاصی.
- اطلاع‌رسانی پیرامون امتیازها یا امتیازاتی که برندگان جوایز از آنها برخوردار می‌شوند.

منابع

منابع فارسی

گروه علوم کمیسیون ملی یونسکو-ایران (۱۳۹۶). فراخوان جایزه یونسکو در زمینه آموزش زنان

و و دختران. بازیابی از: <http://oerp.ir/announce/> ۴۹۰۶/۱۳۹۶

معاونت طرح و برنامه دانشگاه تهران (۱۳۸۸). فهرست منتخبی از جوایز معتبر بین‌المللی. تهران:

معاونت طرح و برنامه دانشگاه تهران

وبگاه جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۸). درباره جایزه. آئین‌نامه. بازیابی از:

<http://ketabsal.ir/Forms/Aiin.aspx>

وبگاه جشنواره بین‌المللی فارابی، ویژه تحقیقات علوم انسانی و اسلامی (۱۳۹۸). درباره

جشنواره. بازیابی از: _____

http://farabiaward.ir/index.php?sid=1&slc_lang=fa

وبگاه جشنواره تحقیقاتی علوم پزشکی رازی (۱۳۹۸). دستورالعمل ثبت نام داوطلبان بیست و

چهارمین جشنواره تحقیقاتی علوم پزشکی رازی. بازیابی از:

<http://razi.research.ac.ir/Documents/instructions.pdf>

وبگاه جشنواره جوان خوارزمی (۱۳۹۸). تقدیرنامه و جوایز بیستمین جشنواره جوان خوارزمی.

بازیابی از: <http://khwarizmi.ir/young/awards>

وبگاه جشنواره بین‌المللی خوارزمی (۱۳۹۸). تقدیرنامه و جوایز سی و یکمین جشنواره بین-

المللی خوارزمی. بازیابی از: <http://khwarizmi.ir/fakia/awards>

وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران (۱۳۹۶ الف). فراخوان سومین دور برنامه جایزه یونسکو در

زمینه آموزش زنان و دختران (۲۰۱۸). بازیابی از: <http://fa.irunesco.org>

وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران (۱۳۹۶ ب). فراخوان جایزه "مادانجیت سینگ" یونسکو برای

ترویج بردباری و نفی خشونت در سال ۲۰۱۸. بازیابی از:

<http://fa.irunesco.org/>

وبگاه کمیسیون ملی یونسکو-ایران (۱۳۹۷). عناوین کلی جایزه‌های یونسکو. بازیابی از:

<http://fa.irunesco.org>

وزارت آموزش و پرورش (۱۳۹۸). شیوه‌نامه اجرایی جشنواره دانش‌آموزی نوجوانان خوارزمی.

معاونت آموزش متوسطه، اداره کل آموزش و پرورش استان یزد، وزارت آموزش و

پرورش.

وزارت علوم تحقیقات و فناوری (۱۳۹۵ الف). آئین‌نامه برگزاری جشنواره جوان خوارزمی.

وزارت علوم تحقیقات و فناوری.

وزارت علوم تحقیقات و فناوری (۱۳۹۵ ب). آئین‌نامه برگزاری جشنواره بین‌المللی خوارزمی.

وزارت علوم تحقیقات و فناوری.

منابع لاتین

Academic Council on the United Nations System (2015). Sergio Vieira de Mello Award – Request for Nominations. Retrieved from:

<https://acuns.org/sergio-vieira-de-mello-award-request-for-nominations/>

Department of Culture (2019). Sharjah Award for Arab Culture- UNESCO Awards. Retrieved from: <http://www.sdc.gov.ae/en/Content/13/4>

Institution of a UNESCO/Juan Bosch Prize for the Promotion of Social Science Research in Latin America and the Caribbean (2009). UNESCO/JUAN BOSCH PRIZE FOR THE PROMOTION OF SOCIAL SCIENCE RESEARCH IN LATIN AMERICA AND THE CARIBBEAN. Retrieved from: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000182122_eng.page=4

International José Martí Prize (2019). Rules for the International José Martí Prize. Retrieved from: <http://www.unesco.org/new/en/social-and->

human-sciences/events/prizes-and-celebrations/unesco-prizes/jose-marti-prize/rules/

- International UNESCO/Simón Bolívar Prize (2019). International UNESCO/Simón Bolívar Prize. Retrieved from: <file:///C:/Users/MissAkhavan/Downloads/028540engb.pdf>
- ISESCO & ISESCO Center for Promotion of Scientific Research (2015). ISESCO PRIZES IN SCIENCE AND TECHNOLOGY 2016, Announcement. Retrieved from: <https://www.isesco.org.ma/wp-content/uploads/2015/05/Prix-sc-tech-2016-en.pdf>
- ISESCO (2015a). ISESCO Prize of literacy and non-formal education for civil society organizations and NGOs. Retrieved from: https://www.isesco.org.ma/wp-content/uploads/2015/05/Prize_EN_-2016.pdf
- ISESCO (2015b). ISESCO PROGRAMME OF ISLAMIC CULTURE CAPITALS: 2005-2025. Retrieved from: <https://www.isesco.org.ma/wp-content/uploads/2015/03/IslamicCapitals.pdf>
- ISESCO (2018). ISESCO Prize for Open Digital Educational Resources. Technical Sheet. Retrieved from: <https://www.isesco.org.ma/wp-content/uploads/2018/08/TechnicalSheet-ISESCO-Digital-OER-Prize-En.pdf>
- ISESCO (2019). ISESCO Prizes. Retrieved from: <https://www.isesco.org.ma/isesco-prizes/>
- ISESCO- Hamdan Bin Rashid Al Maktoum (2018). Hamdan Bin Rashid Al Maktoum – ISESCO Prize for Voluntary Development of Education Facilities in the Islamic World 2018 – 2019, Application Form. Retrieved from: <https://www.isesco.org.ma/wp-content/uploads/2018/02/application-form-En.pdf>
- Ministry of Environment and Climate Affairs (2019). THE SULTAN QABOOS PRIZE FOR ENVIRONMENTAL PRESERVATION. Retrieved from: <https://meca.gov.om/en/module.php?module=pages-showpage&CatID=21&ID=44>
- Portal. UNESCO (2019a). Albert Einstein (1879-1955). Retrieved from: http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=26451&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

- Portal. UNESCO (2019b). World Heritage Series. Retrieved from:
http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=26017&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html
- Save the World Awards (2009). Save the World Awards 2009. Retrieved from:
<http://www.savetheworldawards.org/>
- Science, Technology and Innovation Policy (2019). UNESCO Medal 'For the Development of Nanosciences and Nanotechnologies. Retrieved from:
<http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/science-technology/prospective-studies/science-policy-in-encyclopedia-for-life-support-systems/development-of-nanosciences-and-nanotechnologies/>
- Sergio Vieira de Mello Foundtion (2019). Sergio Vieira de Mello Award. Retrieved from:
<http://www.sergiovdmfoundation.org/activities/award/>
- The Guardian (2011). Judging the European Book prize for 2011. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/books/2011/dec/16/european-book-prize-julian-barnes>
- The UNESCO Hamdan Prize (2019). UNESCO Hamdan Prize. Retrieved from:
<https://en.unesco.org/teachers/Hamdan-prize>
- The World Academy of Sciences (2018). TWAS Prizes. Retrieved from:
<https://twas.org/opportunity/twas-prizes>
- UNESCO et al (2017). Wenhui (文暉) Award for Educational Innovation 2017 Innovations in the Professional Development of Teachers. Retrieved from:
http://www.unescobkk.org/fileadmin/user_upload/apeid/wenhui2017/WA17-Brochure.pdf
- UNESCO & Jikji Memory of the World Prize (2018). UNESCO/Jikji Memory of the World Prize Guidelines for Nominators and Adjudicators. Retrieved from:
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000261257>
- UNESCO & Jikji Memory of the World Prize (2019). UNESCO/Jikji Memory of the World Prize. Retrieved from: <https://en.unesco.org/prizes/jikji-mow-prize>
- UNESCO & L'ORÉAL–UNESCO FOR WOMEN IN SCIENCE INTERNATIONAL AWARDS (2019). RULES AND REGULATIONS L'ORÉAL–UNESCO FOR WOMEN IN SCIENCE INTERNATIONAL AWARDS 2019 EDITION: PHYSICAL SCIENCES–

- MATHEMATICS- COMPUTER SCIENCE. Retrieved from: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/UNESCO/Rules_and_Regulations_2019_final.pdf
- UNESCO & Man and the Biosphere Programme (2018). Criteria and Objectives. Retrieved from: <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecological-sciences/man-and-biosphere-programme/awards-and-prizes/mab-young-scientists-awards/criteria-and-objectives/>
- UNESCO & Man and the Biosphere Programme (2019a). Criteria and Objectives. Retrieved from: <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecological-sciences/man-and-biosphere-programme/awards-and-prizes/mab-young-scientists-awards/criteria-and-objectives/>
- UNESCO & Man and the Biosphere Programme (2019d). Michel Batisse Award for Biosphere Reserve Management. Retrieved from: <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecological-sciences/man-and-biosphere-programme/awards-and-prizes/michel-batisse-award/>
- UNESCO & UNESDOC (2015). STATUTES OF THE UNESCO PRIZE FOR GIRLS' AND WOMEN'S EDUCATION. Retrieved from: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000244152>
- UNESCO (2013). The STATUTES OF THE Carlos J. Finlay UNESCO Prize for Microbiology. Retrieved from: http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/SC/pdf/Prize_Carlos_Finlay_Statutes_EN.pdf
- UNESCO (2014a). STATUTES OF THE UNESCO-JAPAN PRIZE ON EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT. (195 EX/Decision 11 Part II, October 2014). Retrieved from: https://en.unesco.org/sites/default/files/esd_prize_statutes_en.pdf
- UNESCO (2014b). Statutes of the UNESCO-Hamdan Bin Rashid Al-Maktoum Prize for Outstanding Practice and Performance in Enhancing the Effectiveness of Teachers. Retrieved from: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000231808>

UNESCO (2016). Statutes of the UNESCO-Equatorial Guinea International Prize for Research in the Life Sciences. Retrieved from: http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/UnescoEGIPrize_0.pdf

UNESCO (2017a). Wenhui (文暉) Award for Educational Innovation 2017: Innovations in the Professional Development of Teachers. Retrieved from: http://www.unescobkk.org/fileadmin/user_upload/apeid/wenhui2017/WA17-Brochure.pdf

UNESCO (2017b). UNESCO-Equatorial Guinea International Prize for Research in the Life Sciences. Retrieved from: <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/science-technology/basic-sciences/life-sciences/international-prize-for-research-in-the-life-sciences/>

UNESCO (2017c). Statutes of the UNESCO Sultan Qaboos Prize for Environment Preservation. Retrieved from: <https://cisc.msrt.ir/fa/news/31936/%D8%AC%D8%A7%DB%8C%D8%B2%D9%87-%D8%B3%D9%84%D8%B7%D8%A7%D9%86-%D9%82%D8%A7%D8%A8%D9%88%D8%B3-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D8%AD%D9%81%D8%A7%D8%B8%D8%AA-%D8%A7%D8%B2-%D9%85%D8%AD%DB%8C%D8%B7-%D8%B2%DB%8C%D8%B3%D8%AA>

UNESCO (2018). Call for nominations for the UNESCO- Madanjeet Singh Prize for the Promotion of Tolerance and Non- Violence (2018). Retrieved from: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000260885.page=3>

UNESCO (2019a). Selection Criteria. Retrieved from: <https://en.unesco.org/prize-esd/selection-criteria>

UNESCO (2019b). Who may apply. Retrieved from: <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/science-technology/sti-policy/global-focus/science-popularization/prizes/kalinga-prize/who-may-apply/>

UNESCO (2019c). Call for nominations: L'Oréal-UNESCO for Women in Science Awards 2019. Retrieved from: <https://en.unesco.org/news/call-nominations-oreal-unesco-women-science-awards-2019>

- UNESCO (2019d). UNESCO/Emir Jaber Al Ahmad Al Jaber Al Sabah Prize for Digital Empowerment of Persons with Disabilities. Retrieved from: <https://en.unesco.org/prizes/digital-empowerment?language=en>
- UNESCO (2019e). Nominations 2019. Retrieved from: <https://en.unesco.org/prize-esd/nomination>
- UNESCO (2019f). Selection criteria for the International Literacy Prizes. Retrieved from: <https://en.unesco.org/themes/literacy/prizes/criteria>
- UNESCO (2019k). THE SULTAN QABOOS PRIZE FOR ENVIRONMENTAL PRESERVATION STATUTES. Retrieved from: https://www.environment.gov.za/sites/default/files/docs/forms/envir_opreservation_prize.pdf
- UNESCO (2019p). Selection criteria for UNESCO Prize for Girls' and Women's Education. Retrieved from: <https://en.unesco.org/themes/women-s-and-girls-education/prize/nomination/criteria>
- UNESCO (2019r). Online nomination process 2018 for UNESCO Prize for Girls' and Women's Education. Retrieved from: <https://en.unesco.org/themes/women-s-and-girls-education/prize/nomination/process>
- UNESCO (2019z). Who may apply?. Retrieved from: <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/science-technology/sti-policy/global-focus/science-popularization/prizes/kalinga-prize/who-may-apply/>
- UNESCO Digital Library (2019a). UNESCO King Hamad Bin Isa Al-Khalifa Prize for the Use of ICTs in Education: call for nominations. Retrieved from: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000251464>
- UNESCO Digital Library (2019b). Statutes of the UNESCO King Sejong Literacy Prize as approved by the Executive Board at its hundred and ninety-fourth session (194 EX/Decision 13 Part II, April 2014). Retrieved from: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000228232>
- UNESCO Digital Library (2019d). Statutes of the UNESCO Confucius Prize for Literacy (199 EX/8, April 2016). Retrieved from: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000244880>
- UNESCO Felix Houphouët-Boigny Peace Prize (2019). UNESCO Felix Houphouët-Boigny Peace Prize. Retrieved from: <http://www.unesco.org/new/en/unesco/prizes-medals/unesco->

prizes/peace-tolerance-and-human-rights/unesco-felix-houphouet-boigny-peace-prize/

UNESCO King Hamad Bin Isa Al Khalifa Prize for the use of ICTs in Education (2019). UNESCO King Hamad Bin Isa Al Khalifa Prize for the use of ICTs in Education. Retrieved from: <http://www.unesco.org/new/en/unesco/prizes-medals/unesco-prizes/literacy-and-teaching/unesco-king-hamad-bin-isa-al-khalifa-prize-for-the-use-of-icts-in-education/>

UNESCO Medal 'For the Development of Nanosciences and Nanotechnologies' (2018). UNESCO Medal 'For the Development of Nanosciences and Nanotechnologies'. Retrieved from: <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/science-technology/prospective-studies/science-policy-in-encyclopedia-for-life-support-systems/development-of-nanosciences-and-nanotechnologies/>

UNESCO World Heritage Convention (2019). The UNESCO-Greece Melina Mercouri International Prize for the Safeguarding and Management of Cultural Landscapes. Retrieved from: <http://whc.unesco.org/en/culturallandscapesprize/>

UNESCO/Guillermo Cano World Press Freedom Prize (2019). About the Prize. Retrieved from: <https://en.unesco.org/prizes/guillermo-cano/about-prize>

UNESCO's Space Science Medal (2018). UNESCO's Space Science Medal 2018: You are invited to nominate candidates for the UNESCO Space Science medal 2018. Retrieved from: <https://asgardia.space/storage/page/publication/attach/ca/72/ca727150f2e68b6089d9c978fc1036e5da537a952ca3b6b0ccc3897e996bfc90.pdf>

UNESCO-UNAM / Jaime Torres Bodet Prize in social sciences, humanities and arts (2019). Statutes of the UNESCO-UNAM Jaime Torres Bodet Prize in Social Sciences, Humanities and Arts. Retrieved from: <http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/events/prizes-and-celebrations/unesco-prizes/jaime-torres-bodet-prize/statutes/>

University of Copenhagen (2019). The UNESCO Niels Bohr Gold Medal. Retrieved from: <https://www.nbi.ku.dk/english/about/the-unesco-niels-bohr-gold-medal/>

European Union Prize for Literature (EUPL) (2019). About EUPL. Retrieved from: <http://www.euprizeliterature.eu/what-eupl>

پیوست: فهرست مهمترین جوایز علمی در جهان و ایران

فهرست جوایز علمی بین‌المللی چندرشته‌ای

- جایزه علوم پایه کیوتو (Kyoto Prize in Basic Sciences)
- جایزه ژاپن (Japan Prize)
- جایزه جهانی علم آلبرت انیشتین (The Albert Einstein World Award of Science): تحقیق و توسعه علمی و فناوریانه
- جایزه بین‌المللی علم ملک فیصل (King Faisal International Prize in Science): در عربستان
- جایزه تحقیقات ماکس پلانک (Max Planck Research Award)
- جایزه بالزان (Balzan Prizes): ۱۹۷۸

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در حوزه پزشکی و علوم زیستی

- جایزه نوبل فیزیولوژی و پزشکی (Nobel Prize in Physiology or Medicine)
- جایزه تحقیقات پایه پزشکی آلبرت لسکر (Albert Lasker Basic Medical Research Award)
- جایزه بین‌المللی گاردنر کانادا (The Canada Gairdner International Award)
- جایزه تحقیقات پزشکی بالینی لسکر-دی‌بیکلی (Lasker-DeBakey Clinical Medical Research Award)

- جایزه علوم زیستی و پزشکی شاو (The Shaw Prize in Life Science and Medicine)
- جایزه بهداشت جهانی گاردنر کانادا (The Canada Gairdner Global Health Award)
- جایزه ولف در پزشکی (Wolf Prize in Medicine)
- جایزه عصب‌شناسی کاولی (The Kavli Prize in Neuroscience)
- جایزه علوم زیستی کرافورد (Crafoord Prize in Biosciences)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در حوزه علوم طبیعی: نجوم

- جایزه نجوم کرافورد (Crafoord Prize in Astronomy)
- جایزه کاولی در اخترفیزیک (The Kavli Prize in Astrophysics)
- جایزه شاو در نجوم (The Shaw Prize in Astronomy)
- مدال طلای نجوم (The Gold Medal for Astronomy)
- مدال بروس (The Bruce Medal)
- جایزه دنی هینمن در اخترفیزیک (Dannie Heineman Prize for Astrophysics)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در حوزه علوم طبیعی: شیمی

- جایزه نوبل شیمی (Nobel Prize in Chemistry)
- جایزه ولف در شیمی (Wolf Prize in Chemistry)
- نشان پرینسلی (Priestley Medal)
- جایزه ولش در شیمی (Welch Award in Chemistry)
- جایزه ان‌ای‌اس در علوم شیمی (NAS Award in Chemical Sciences)
- جایزه سخنران فارادی (Faraday Lectureship Prize)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در حوزه علوم طبیعی: علوم زمین

- جایزه زمین‌شناسی کرافورد (Crafoord Prize in Geosciences)
- مدال ولاستون (Wollaston Medal)

- مدال طلا برای ژئوفیزیک (The Gold Medal for Geophysics)
- مدال پنروز (Penrose Medal)
- جایزه ولتسن (The Vetlesen Prize)
- جایزه و سخنرانی آرتور ال. دی (Arthur L. Day Prize and Lectureship)
- مدال آرتور ال. دی (Arthur L. Day Medal)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در حوزه علوم طبیعی: ریاضیات

- جایزه ابل (The Abel Prize)
- مدال فیلدز (Fields Medal): ۱۹۳۶
- جایزه ولف در ریاضیات (Wolf Prize in Mathematics)
- جایزه ریاضیات کرافورد (Crafoord Prize in Mathematics)
- جایزه شاو در علوم ریاضی (The Shaw Prize in Mathematical Sciences)
- جایزه ولف نوانلینا (Rolf Nevanlinna Prize)
- جایزه ان‌ای‌اس در ریاضیات (NAS Award in Mathematics)
- جایزه رلف شاک در ریاضیات (Rolf Schock Prize in Mathematics)
- جایزه یابود بوچر (Bôcher Memorial Prize)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در حوزه علوم طبیعی: فیزیک

- جایزه نوبل فیزیک (Nobel Prize in Physics)
- جایزه ولف در فیزیک (Wolf Prize in Physics)
- مدال ایزاک نیوتن (Isaac Newton Medal)
- مدال ماکس پلانک (Max Planck Medal)
- جایزه برکترو در فیزیک پایه (Breakthrough Prize in Fundamental Physics)
- جایزه دنی هینمن برای فیزیک ریاضی (Dannie Heineman Prize for Mathematical Physics)

– مدال لرنز (Lorentz Medal)

– جایزه هنری پوینکر (Henri Poincaré Prize)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در حوزه علوم مهندسی: بین‌رشته‌ای

– جایزه فناوری‌های پیشرفته کیوتو (Kyoto Prize in Advanced Technology)

– جایزه کاولی در علم نانو (The Kavli Prize in Nanoscience)

– جایزه چارلز استارک دراپر (Charles Stark Draper Prize)

– جایزه ملکه الیزابت برای مهندسی (Queen Elizabeth Prize for Engineering)

– جایزه فناوری هزاره (Millennium Technology Prize)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در حوزه علوم مهندسی: مهندسی شیمی

– جایزه آراچ ویلهلم در مهندسی واکنش‌های شیمیایی (R.H. Wilhelm Award in

Chemical Reaction Engineering)

– جایزه آلف خی سیگما برای تحقیقات مهندسی شیمی (Alpha Chi Sigma Award

for Chemical Engineering Research)

– جایزه بنیانگذاران برای مشارکت برجسته در زمینه مهندسی شیمی (Founders Award for

Outstanding Contributions to the Field of Chemical Engineering)

– جایزه پیشرفت تخصصی در مهندسی شیمی (Professional Progress Award in

Chemical Engineering)

– مدال یاکوز ویلرماوکس (Jacques Villermaux Medal)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در حوزه علوم مهندسی: مهندسی عمران

– مدال فریسنیت (Freyssinet Medal)

– جایزه بین‌المللی لیاقت در مهندسی سازه (International Award of Merit in

Structural Engineering)

– جایزه انجمن بین‌المللی مهندسی پل و سازه (IABSE Prize)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در حوزه علوم مهندسی: مهندسی برق و اطلاعات

– جایزه تورینگ (A. M. Turing Award)

– مدال افتخار مؤسسه مهندسی برق و الکترونیک (IEEE Medal of Honor)

– مدال مهندسی برق بنجامین فرانکلین (Benjamin Franklin Medal in

Electrical Engineering

– مدال ادیسون مؤسسه مهندسی برق و الکترونیک (IEEE Edison Medal)

– جایزه اوکاوا (The Okawa Prize)

– جایزه ناث (The Knuth Prize)

– جایزه انجمن سلطنتی میلنر (Royal Society Milner Award)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در حوزه علوم مهندسی: علوم و مهندسی انرژی

– جایزه انی (Eni Award)

– جایزه انریکو فرمی (The Enrico Fermi Award)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در حوزه علوم مهندسی: علوم و مهندسی محیط زیست

– جایزه موفقیت زیست‌محیطی تایلر (Tyler Prize for Environmental

Achievement

– جایزه محیط زیست ولوو (Volvo Environment Prize)

– جایزه آب استکهلم (Stockholm Water Prize)

– جایزه مرزهای دانش در اکولوژی و زیست‌شناسی بقا بنیاد بی‌بی‌وی‌ای (BBVA Foundation

Frontiers of Knowledge Award in Ecology and Conservation Biology

– جایزه مرزهای دانش در تغییرات آب و هوایی بنیاد بی‌بی‌وی‌ای (BBVA

Foundation Frontiers of Knowledge Award in Climate Change

– جایزه علوم زیست محیطی هینیکن (Heineken Prize for Environmental Sciences)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در حوزه علوم مهندسی: علوم و مهندسی مواد

– جایزه ون هیپل (Von Hippel Award)

– جایزه مدال انجمن تحقیقات مواد (MRS Medal Award)

– سخنرانی دیوید تورنبول (David Turnbull Lectureship)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در حوزه علوم مهندسی: مهندسی مکانیک

– مدال انجمن مکانیک امریکا (ASME Medal)

– مدال تیموشنکو (Timoshenko Medal)

– مدال مهندسی مکانیک بنجامین فرانکلین (Benjamin Franklin Medal in Mechanical Engineering)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در علوم اجتماعی و انسانی

– جایزه علوم اقتصادی به یاد الفرد نوبا سوریزجس ریکس بانک (The Sveriges Riksbank Prize in Economic Sciences in Memory of Alfred Nobel)

– جایزه اروین پلین نمرز در اقتصاد (The Erwin Plein Nemmers)

– جایزه اقتصاد مالی دویچه بانک (The Deutsche Bank Prize in Financial Economics)

– جایزه جانسون (Yrjö Jahnsson Award)

– جایزه مرزهای دانش در اقتصاد، امور مالی و مدیریت (BBVA Foundation Frontiers of Knowledge Award in Economics, Finance and Management)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در حقوق

- جایزه جرم‌شناسی استکهلم (The Stockholm Prize in Criminology)
- جایزه ادوین اچ ساترلند (Edwin H. Sutherland Award)
- جایزه جرم‌شناسی اروپا (European Criminology Award)
- جایزه آگوست ولمر (August Vollmer Award)

فهرست جوایز علمی بین‌المللی در علوم سیاسی

- جایزه علوم سیاسی جان اسکایت (The Johan Skytte Prize in Political Science)
- جایزه تحقیقات علوم اجتماعی تطبیقی اشتین روکان (The Stein Rokkan Prize for Comparative Social Science Research)
- جایزه انجمن بین‌المللی علوم سیاسی کارل دویچ (Karl Deutsch Award of International Political Science Association)
- جایزه یک عمر تلاش و موفقیت کنسرسیوم تحقیقات سیاسی اروپا (ECPR Lifetime Achievement Award)

سایر جوایز

- جایزه هوبارد در حوزه فناوری و اختراعات
- جایزه ایکس پرایز (X Prize): حوزه پیشرفت‌های فناورانه
- جوایز جهانی سایت طلایی معروف (The World Famous Golden Web Awards)
- جوایز جهانی وب جهان گستر (World Wide Web Awards)
- جوایز وب باز (openwebawards)
- جایزه ارتباطات جهانی (The World Communication Awards)
- جایزه جهانی دبلیو‌اس‌ای (The World Summit Award (WSA)): حوزه فناوری-های اطلاعاتی و ارتباطاتی؛ ۲۰۰۳

- مسابقه تحلیل داده ال تی بی پی
- جایزه جهانی وبسایت (Web awards)
- جوایز موفقیت علمی آکادمی میکروبی شناسی (ASM Scientific Achievement Awards)
- جایزه اتم برای صلح (Atoms for Peace Award): ۱۹۵۵
- جوایز بین‌المللی کنوانسیون دانشگاه‌های اسلامی (AWARDS OF IIUM CONVOCATION)
- جوایز ایسکو (ISESCO Prizes): ملت متحد اسلامی
- جایزه همکاری علمی برجسته (The Distinguished Scientific Contribution Award): ۱۹۵۶
- جایزه قلم طلایی آزادی (The Golden Pen of Freedom Award): حوزه روزنامه‌نگاری؛ ۱۹۶۱
- جایزه بین‌المللی صلح گاندی (The International Gandhi Peace Prize): حوزه جنگ و صلح
- جایزه کومن برینکر: حوزه سرطان سینه: ۱۹۹۲
- جایزه لورنس: حوزه فیزیک
- جایزه یونسکو (UNESCO prize): ۱۹۶۸
- جایزه تنگ (tang prize): حوزه توسعه پایدار، علوم زیستی و دارویی و چنین شناسی و حقوق؛ ۲۰۱۲
- جایزه دمیدوف: حوزه علوم انسانی و علوم طبیعی؛ ۱۸۳۱
- جایزه بالزان
- جایزه شهروند جهانی (The Sergio Vieira de Mello Citizen of the World award): حوزه حقوق بشر؛ ۲۰۰۳
- جایزه جهانی زنان (Women's World Award): ۲۰۰۴

- جایزه جهانی (The World Awards): ۲۰۰۰
- جایزه مصطفی: برای دانشمندان جهان اسلام
- جایزه علمی جوانان

فهرست مهمترین جوایز در ایران

- جشنواره بین‌المللی خوارزمی: ریاضی، فیزیک، نجوم، شیمی، برق و الکترونیک، کامپیوتر، مکانیک، عمران، زیست‌گیاهی و جانوری، کشاورزی، پزشکی، زبان و ادبیات فارسی، علوم اسلامی، علوم اجتماعی، هنرهای تجسمی و معماری
- جشنواره بین‌المللی فارابی: در حوزه علوم انسانی
- جشنواره بین‌المللی فیلم فجر: از سال ۱۳۶۱

فهرست قدیمی‌ترین جوایز بین‌المللی

- جایزه دمیدوف: حوزه علوم انسانی و علوم طبیعی: ۱۸۳۱
- جایزه نوبل: ۱۹۰۱
- مدال فیلدز: ۱۹۳۶
- جایزه اتم برای صلح: ۱۹۵۵
- جایزه همکاری علمی برجسته: ۱۹۵۶
- جایزه قلم طلایی آزادی: ۱۹۶۱
- جایزه یونسکو: ۱۹۶۸
- جایزه بالزان: ۱۹۷۸
- جایزه ولف: ۱۹۷۹

